

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(31 серпня – 6 вересня 2026 р.)

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади	3
Місьцеве самоврядування	14
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ	36
Центральні.....	36
Регіональні.....	76
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	82

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(31.08-06.09.2026 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник ***А. Березельський***

Відповідальна за випуск ***Н. Іванова***

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2026

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

02.09.2026

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mininfra.gov.ua/news/na-kyivshchyni-do-navchannia-u-vidnovlenii-shkoli-povernulysia-uchni-lukashivskoho-litseiu>

На Київщині до навчання у відновленій школі повернулися учні Лукашівського ліцею

Діти села Лукаші, що на Київщині, цьогоріч сіли за парти у власній школі вперше після руйнувань, яких заклад зазнав на початку повномасштабного вторгнення Росії у березні 2022 року.

Єдиний освітній заклад громади було відновлено, та тепер він готовий прийняти 119 учнів. Серед них – діти ВПО та школярі з особливими освітніми потребами.

«Відбудова освітніх закладів – це ключова інвестиція в майбутнє нашої країни та повернення сталого життя в громади. Ми системно відновлюємо та розбудовуємо сучасну інфраструктуру спільно з нашими європейськими партнерами, щоб кожен учень та учениця навчався в безпечних і комфортних умовах», – зазначає Міністр з відновлення, інфраструктури та транспорту України Микола Калашник зазначив.

Комплексна відбудова перетворила пошкоджену будівлю на сучасний, інклюзивний та енергоефективний простір.

Повністю відновили несучі конструкції, звели новий дах, утеплили фасади й встановили енергозберігаючі вікна та двері. Окрім цього, у ліцеї облаштували надійне укриття, оновили мережі опалення, вентиляції, системи пожежної безпеки, водопостачання, водовідведення та освітлення.

Зрештою, приміщення стали повністю безбар'єрними для маломобільних груп населення. Комфортні робочі місця також створено для 25 педагогів і співробітників закладу.

Загальна вартість відновлювальних робіт сягнула 1,07 мільйона євро. Основну частину фінансування – 690 тисяч євро – спрямовано Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) у межах Надзвичайної програми відновлення України, тоді як 385 тисяч євро профінансувала місцева громада.

Проєкт реалізується Міністерством з відновлення, інфраструктури та транспорту України спільно з Міністерством фінансів та органами місцевого самоврядування за активної технічної підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН в Україні).

«Кожна українська дитина заслуговує на безпечне місце для навчання та шанс побудувати світле майбутнє попри виклики війни. Відновлення Лукашівського ліцею дозволяє дітям продовжувати освіту у власній громаді, мінімізуючи освітні втрати», – наголосив віцепрезидент ЄІБ Карл Негаммер.

Своєю чергою, Посол ЄС в Україні Катаріна Матернова підкреслила, що Європейський Союз стоїть пліч-о-пліч з українськими громадами, оскільки кожен відновлений клас є чітким доказом того, що майбутнє України варте захисту та інвестицій.

Відбудова ліцею в Лукашах є частиною ширшої ініціативи на Київщині, де за підтримки ЄІБ у межах програм відновлення наразі охоплено вже 72 об'єкти соціальної інфраструктури.

Серед уже завершених – оновлена початкова школа в Гостомелі, Гатненський ліцей та модернізовані мережі водопостачання в Бучі, що дозволяє мешканцям регіону щодня відчувати реальні результати міжнародної підтримки.

04.09.2026

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mininfra.gov.ua/news/u-borodiantsi-vidnovyly-shche-dva-budynky-ponad-100-rodyn-zmozhut-povernutysia-dodomu>

У Бородянці відновили ще два будинки для понад 100 родин

У Бородянці Київської області Агентство відновлення завершено відновлення ще двох багатоквартирних житлових будинків, пошкоджених унаслідок бойових дій на початку повномасштабного вторгнення росії. Йдеться про будинки на вулиці Парковій та вулиці Центральній, у яких загалом розташовано 106 квартир.

П'ятиповерховий будинок на вул. Парковій розрахований на 90 квартир. У будинку відновили покрівлю, утеплили фасад, цоколь і перекриття, замінили вікна та балконні блоки.

Також відновили інженерні мережі – водопостачання, каналізацію та електропостачання, облаштували системи заземлення і блискавкозахисту. Відбудували входні групи та впорядкували прибудинкову територію з урахуванням потреб маломобільних людей.

Для підвищення енергетичної стійкості будинку встановили сонячну електростанцію. Вона забезпечуватиме резервне живлення освітлення місць загального користування та прибудинкової території у разі перебоїв з електропостачанням.

Другий відновлений об'єкт – двоповерховий будинок на вул. Центральній, у якому розташовано 16 квартир.

Тут підсилили конструкції будівлі, відремонтували та утеплили фасад, цоколь і покрівлю. Відновили інженерні мережі, системи опалення та газопостачання, встановили котли й газові плити. Також відремонтували квартири та місця загального користування, замінили вікна і заклипи балкони.

На прибудинковій території залишилося завершити благоустрій: облаштувати тротуарне покриття, встановити бордюри та лавки, велопаркінг і тактильну плитку.

Відновлення житлових будинків є частиною комплексної відбудови Бородянки. Загальна готовність об'єктів, які відновлюються в селищі, становить близько 80%. Паралельно з житлом триває відбудова вулично-дорожньої мережі та адміністративних будівель.

Під час реалізації проєктів окрема увага приділяється безбар'єрності, доступності та енергетичній стійкості. Завдання комплексного відновлення Бородянки – повернути людям житло та одночасно створити сучасне, безпечне і комфортне середовище для життя.

Нагадаємо, що Бородянка є одним із перших прикладів комплексного відновлення в Україні, коли відбудова житла відбувається не окремо, а як частина цілісної трансформації селища. Паралельно модернізуються транспортна система, інженерні мережі газо- і теплопостачання, водопостачання і водовідведення, впроваджуються енергоефективні рішення.

01.09.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/evakuatsiya-ta-pidtrymka-malomobilnykh-lyudey-na-donechchyni>

Евакуація та підтримка маломобільних людей після виїзду: заступниця Міністра працювала з робочим відрядженням на Донеччині

Політика Міністерства щодо підтримки евакуйованих людей передбачає безперервну допомогу – від виїзду з небезпечної території до подальшого розміщення та отримання необхідних соціальних послуг.

Під час робочого відрядження до Донецької області заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко відвідала транзитний центр у Лозовому. На зустрічі з представниками територіальної громади обговорили питання, які потребують посилення координації, зокрема куди люди можуть переїхати після тимчасового перебування у транзитному центрі та як забезпечити їм необхідну допомогу на наступному етапі.

Подальший маршрут залежить від потреб конкретної людини. Якщо людина через вік, стан здоров'я чи обмежену мобільність потребує догляду, для неї підбирають відповідну соціальну або медичну послугу та організовують направлення до надавача такої допомоги.

З оцінкою потреб та формуванням подальшого маршруту переміщення у транзитних центрах працюють мультидисциплінарні команди. Фахівці консультують із соціальних та правничих питань і допомагають підібрати варіант подальшого розміщення з урахуванням ситуації людини. Для маломобільних людей та людей старшого віку передбачені ряд соціальних послуг – медсестринський догляд, послуга притулку для маломобільних

людей, а також стаціонарний догляд, послуга підтриманого проживання за принципом «гроші ходять за людиною». Необхідні послуги надаються одразу після евакуації, зокрема за відсутності документів.

Водночас цей маршрут починається ще до прибуття до транзитного центру – з організації безпечного виїзду. Особливо це важливо для людей старшого віку та маломобільних людей, які не можуть самостійно залишити небезпечну територію. До їх евакуації разом із державою та громадами долучаються громадські й благодійні організації, чия щоденна робота та допомога є важливою складовою організації безпечного виїзду людей.

Робоче відрядження до Донецької області Тетяна Кірієнко продовжила у Краматорську, де долучилася до евакуації маломобільної жінки старшого віку.

«Для людини, яка не може виїхати самостійно, важливо ще до евакуації розуміти, що буде далі: хто допоможе виїхати, куди її направлять після прибуття, де вона зможе жити та чи отримає необхідний догляд. Саме тому Мінсоцполітики – вибудовує маршрут безперервної підтримки, у якому евакуація, адаптація, інтеграція працюють як послідовні етапи підтримки людини», – зазначила заступниця Міністра.

03.09.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/kiriyenko-zhytlo-vpo>

Тетяна Кірієнко: Тимчасове житло для ВПО у сільській місцевості підбирають відповідно до потреб кожної родини

Заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко провела робочу зустріч із партнерськими організаціями щодо реалізації експериментального проєкту із забезпечення внутрішньо переміщених осіб тимчасовим житлом у сільській місцевості.

Програма дає громадам практичний механізм для формування фондів тимчасового житла для ВПО. За рахунок субвенції з державного бюджету громади можуть придбати готові до проживання будинки у сільській місцевості, які переходять у комунальну власність і надаються родинам ВПО у тимчасове користування.

Наразі обласні військові адміністрації продовжують подавати пропозиції щодо потенційних отримувачів житла та будинків у сільській місцевості.

Мінсоцполітики спільно з партнерами продовжує роботу над практичною реалізацією програми на місцях. Під час зустрічі партнерські організації представили узагальнені питання, сформовані за результатами роботи з ОВА, громадами та родинами ВПО. Зокрема, вони стосувалися пошуку та обстеження будинків, підбору родин і взаємодії з власниками

житла, готовими його продати. Мінсоцполітики надало необхідні роз'яснення щодо практичного застосування механізмів програми.

Партнерські організації можуть долучатися до підбору родин відповідно до наявних пропозицій житла, надавати консультативну підтримку ОВА та громадам, а після придбання будинків – допомагати з їх облаштуванням і проведенням необхідних ремонтних робіт. Для оперативного обміну інформацією між учасниками проєкту проводяться робочі наради та створюються спільні канали комунікації.

Тетяна Кірієнко наголосила, що така спільна робота має бути орієнтована насамперед на конкретну родину та її житлові потреби.

«Ми маємо виходити з потреб конкретної родини і підбирати житло, яке їм відповідає. Саме тому важлива постійна робота з громадами, ОВА та партнерами, які безпосередньо працюють з людьми та допомагають вирішувати практичні питання на місцях. Водночас після переїзду родина зберігає можливість користуватися іншими доступними для ВПО інструментами підтримки, щоб облаштуватися та адаптуватися на новому місці», – зазначила Тетяна Кірієнко.

Окремо обговорили залучення Рад ВПО та партнерських організацій до оцінювання й обстеження житлових об'єктів. Це має сприяти прозорості процесу та забезпечити додаткову оцінку стану і придатності будинків для проживання.

04.09.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/uryad-prodovzhyv-vyplaty-dopomohy-dlya-vpo>

Уряд продовжив період виплати допомоги на проживання для ВПО ще на один шестимісячний період

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову, розроблену Мінсоцполітики. Документ передбачає продовження державної підтримки внутрішньо переміщених осіб та уточнює окремі умови призначення і виплати допомоги на проживання.

ВПО, які відповідають критеріям для отримання допомоги на проживання, зможуть отримувати її протягом ще одного шестимісячного періоду. Максимальну кількість таких періодів збільшено з п'яти до шести.

Також врегульовано механізм продовження допомоги для дітей, які входять до складу сім'ї ВПО та мають право на її отримання. Виплата на наступний шестимісячний період продовжуватиметься автоматично.

Крім того, уточнено порядок оскарження рішень органів Пенсійного фонду України відповідно до вимог законодавства.

04.09.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/sots-adaptatsiya-vpo>

Соціальна адаптація ВПО: підтримка з урахуванням потреб людини

Підходи у сфері внутрішнього переміщення, які реалізує Мінсоцполітики, спрямовані на створення умов для адаптації ВПО у місцях тимчасового проживання та поступового відновлення їхньої самостійності.

Під час воркшопу Управління Верховного комісара ООН у справах біженців «Соціальна адаптація в місцях тимчасового проживання» з вітальним словом виступила заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко. Вона окреслила чинні механізми підтримки ВПО та подальші напрями роботи у цій сфері.

«Соціальна адаптація – це насамперед про те, щоб допомогти людині побудувати своє життя в нових умовах. Важливо, щоб тимчасове проживання не ставало кінцевою точкою, а людина мала можливість поступово рухатися далі та відновлювати самостійність», – зазначила Тетяна Кірієнко.

У місцях тимчасового проживання ВПО можуть отримати необхідний супровід з урахуванням індивідуальних потреб. До цієї роботи залучаються мультидисциплінарні команди, фахівці соціальної сфери, громадські та благодійні організації. Вони допомагають із відновленням втрачених документів, консультують щодо оформлення соціальної та міжнародної підтримки, надають правничу й психологічну допомогу та сприяють отриманню необхідних медичних послуг.

Серед інших механізмів є проєкт комплексної підтримки ВПО на базі санаторіїв у Трускавці та Миргороді. Він передбачає можливість тимчасового розміщення, підтриманого проживання, стаціонарного догляду та соціальної адаптації залежно від потреб людини.

Для ВПО, які потребують додаткової підтримки через стан здоров'я або обмежену мобільність, також реалізуються послуги довготривалого медсестринського догляду та притулку для маломобільних осіб.

04.09.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/na-sumshchyni-obhovoryly-zakhyst-ditey-ta-evakuatsiyu-simey>

На Сумщині обговорили посилення міжвідомчої взаємодії у захисті дітей та евакуацію сімей

Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін разом із Головою Державної служби України у справах дітей Валентиною

Зозулею відвідали Сумщину, де зустрілися з головою Сумської ОВА Олегом Григоровим та представниками територіальних громад.

«Для дитини не має значення, до якого саме органу першою потрапила інформація про небезпеку. Для неї важливо одне – чи спрацювала держава вчасно», – зазначив Денис Улютін.

За словами Міністра, сьогодні важливо забезпечити механізм, за якого жоден сигнал про можливу загрозу дитині не втрачається між установами. Після виявлення ризику мають відбуватися оцінка ситуації, визначення рівня небезпеки, прийняття рішення, надання допомоги дитині та сім'ї і контроль результату.

«Ми не можемо чекати трагедії, щоб побачити, де система не спрацювала. Ми повинні бачити ризик раніше – коли з'явилися перші сигнали небезпеки», – наголосив Денис Улютін.

Окремо під час зустрічі обговорили роботу міжвідомчої робочої групи, створеної Державною службою України у справах дітей. Вона аналізує проблемні та резонансні випадки порушення прав дітей, щоб визначати, на якому етапі система не спрацювала, та напрацьовувати пропозиції для вдосконалення нормативного регулювання і єдиних алгоритмів дій для всіх суб'єктів.

Ще один ключовий напрям – евакуація дітей та сімей.

Денис Улютін підкреслив, що евакуація – це не лише фізичне переміщення дитини з небезпечної території. Вона має включати кризову комунікацію з батьками, оцінку потреб дитини та сім'ї, соціальний супровід і підтримку після переміщення.

«Евакуація має завершуватися не в момент, коли дитину вивезли з небезпечної території, а тоді, коли вона опинилася у безпечному середовищі, її потреби визначені, родина отримує необхідну підтримку, а всі відповідальні служби розуміють свою подальшу роль», – зазначив Міністр.

Під час робочої поїздки Денис Улютін та Валентина Зозуля відвідали Сумський обласний центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю, Сумський обласний центр соціальної підтримки дітей та сімей, а також відділення Центру захисту дитини за моделлю «Барнахус».

«Сумщина має інфраструктуру, на яку можна спиратися. Наше завдання – щоб система працювала не тільки тоді, коли дитині вже необхідне кризове втручання, а бачила ризик раніше», – підкреслив Денис Улютін.

Також під час поїздки обговорили забезпечення житлом внутрішньо переміщених людей.

У 2026 році для Сумської області передбачено 23,6 млн грн субвенції на поточний ремонт та капітальне будівництво житлового фонду. Уже розподілено 22,9 млн грн – 97% передбачених коштів. Фінансування спрямовується на сім об'єктів, у результаті чого планується створити або покращити 41 житлове місце.

На Сумщині також реалізується експериментальний проєкт «Будиночки в селі». Станом на 31 серпня відібрано 25 будинків та отримано 17 заяв від внутрішньо переміщених людей.

За результатами зустрічі учасники мають визначити конкретні завдання для регіонального рівня, Держдітей та Міністерства, зокрема щодо вдосконалення міжвідомчої взаємодії та реагування на ризики для дітей.

«Ефективність нашої системи вимірюється не кількістю нарад, листів, протоколів чи переданої інформації, а тим, чи змогли ми вчасно побачити конкретну дитину, чи встигли захистити її і чи зробили все, щоб вона була в безпеці», – резюмував Денис Улютін.

01.09.2026

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/yeoselia-ukraintsi-otrymaly-dostupnu-ipoteku-vzhe-na-50-mlrd-hrn>

«Оселя»: українці отримали доступну іпотеку вже на 50 млрд грн

За майже чотири роки дії програми доступних кредитів «Оселя» понад 28 тисяч українських родин змогли придбати власне житло. Загальна сума кредитів становить 50 млрд грн. Програма працює з жовтня 2022 року і є складовою політики розвитку виробників «Зроблено в Україні».

«Наразі «Оселя» є однією з найуспішніших урядових програм, що дає українцям можливість придбати власне житло в іпотеку на вихідних умовах. Вони діють для військових, представників сектору безпеки, вчителів, лікарів, науковців, ветеранів, членів їхніх сімей та ВПО. Завдяки програмі вже 18 тисяч дітей зростають у власних домівках. Водночас «Оселя» стимулює розвиток будівельної галузі: умови програми орієнтовані передусім на придбання нового житла, а отже – створюють додатковий попит на нове будівництво», – зазначив Міністр економіки та довкілля України Олександр Кравченко.

Найбільше доступною іпотекою скористались військовослужбовці, представники сектору безпеки – 13 077 кредити, а також ветерани – 685 кредитів. Також за весь період 2 377 внутрішньо переміщених осіб змогли придбати власне житло. Пільговими кредитами скористались і представники бюджетної сфери: 1 890 медиків, 1 888 педагогів, 518 науковців. Найбільша група позичальників – молодь, 26-35 років (43,7% або 12 343 родини).

Майже половина житла придбана на первинному ринку – 46%, зокрема 32% – у забудовника. Середня площа придбаної нерухомості – 56,3 м², при цьому 28,77 м² припадає на одного члена сім'ї.

Популярністю серед користувачів програми користується Київська область – 28,9% позичальників обрали цей напрям. Також поширеними напрямками є місто Київ (21,6%), Львівська область (6,5%), Івано-Франківська область (4,8%), Одеська область (4,3%).

До програми «Оселя також долучаються на прифронтових територіях. Програма передбачає державну компенсацію 70% першого внеску за іпотекою, 70% щомісячних платежів протягом першого року кредитування, а також до 40 тис. грн на супутні витрати при оформленні іпотеки. Так, вже 3605 українських родин придбали житло, скориставшись пільговими умовами програми на суму 12,528 млрд грн – у Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській та Чернігівській областях.

Зокрема, з початку 2026 року по всій території України 5 541 українська родина скористалась програмою «Оселя та отримала пільгові іпотеки на суму майже 11 млрд грн.

02.09.2026

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/donetskyi-meduniversytet-otrymav-prymishchennia-u-kryvomu-rozi-derzhava-posyliuie-spromozhnist-dvichi-relokovano-ho-zakladu-osvity>

Донецький медуніверситет отримав приміщення у Кривому Розі: держава посилює спроможність двічі релокованого закладу освіти

Держава продовжує створювати умови для збереження та розвитку потенціалу закладів вищої освіти, переміщених внаслідок війни. Донецький національний медичний університет (ДонНМУ) отримав приміщення у Кривому Розі, яке стане основою для розвитку його освітньої, наукової та клінічної діяльності. Йдеться про будівлю Науково-дослідного гірничорудного інституту у Кривому Розі. Цей об'єкт державної власності передано зі сфери управління Міністерства освіти і науки до сфери управління Міністерства охорони здоров'я на баланс ДонНМУ

«Створювати для переміщених університетів умови, за яких вони зможуть не лише продовжувати працювати, а й посилювати спроможність та розвиватися – одне з пріоритетних завдань держави. Передача приміщення ДонНМУ у Кривому Розі – це інвестиція в освітню та клінічну інфраструктуру, підготовку медичних кадрів і стійкість системи охорони здоров'я України. Ми послідовно працюємо над тим, щоб релоковані заклади не втрачали свій потенціал, а отримували можливості для нового етапу розвитку», – зазначив Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко.

ДонНМУ був змушений двічі переміщуватися через російську агресію – у 2014 році та після початку повномасштабного вторгнення у 2022 році. Попри втрату значної частини матеріально-технічної бази, університет зберіг кадровий та освітній потенціал, продовжив підготовку медичних фахівців, наукову роботу тощо. Новий етап розвитку передбачає посилення спроможності та формування сталої моделі діяльності ДонНМУ – для цього ухвалено план розвитку закладу до 2030 року. Кривий Ріг визначено основним

місцем провадження діяльності університету, водночас Кропивницький зберігає роль важливого освітнього, наукового та клінічного осередку.

Отримане приміщення розташоване у центральній частині Кривого Рогу та після ремонту і оснащення буде використане для розміщення навчальних і адміністративних підрозділів ДонНМУ. Водночас університет уже розгорнув освітню та клінічну діяльність у місті. За результатами цього річної вступної кампанії до нього для проходження освітньої частини підготовки в інтернатурі за дев'ятьма спеціальностями вступили 18 лікарів-інтернів. Також триває переведення лікарів-інтернів з інших закладів вищої освіти. Для практичної підготовки інтернів університет розвиває співпрацю із закладами охорони здоров'я міста. Уже укладено три договори про співпрацю щодо використання закладів як клінічних баз ДонНМУ, ще чотири договори опрацьовуються.

Посилення матеріально-технічної бази ДонНМУ є частиною комплексної роботи з формування сталої моделі розвитку університету. Розроблений Комплексний план передбачає розвиток ДонНМУ до 2030 року, зокрема модернізацію освітнього середовища, цифрову трансформацію, розширення мережі клінічних баз, розвиток науки та міжнародного співробітництва, а також формування сучасної університетської інфраструктури.

Консолідація освітнього, наукового та клінічного потенціалу ДонНМУ сприятиме розширенню можливостей для практичної підготовки студентів та інтернів, розвитку доказових підходів у медичній освіті, активізації наукових досліджень та ефективнішому використанню державних ресурсів.

Формування потужного медичного освітньо-наукового центру сприятиме зміцненню кадрового потенціалу системи охорони здоров'я усієї Дніпропетровщини, розвитку клінічних баз та розширенню співпраці з українськими й міжнародними партнерами. Таким чином, передача приміщення у Кривому Розі – це не лише вирішення інфраструктурного питання релокованого університету, а й створення основи для його подальшого розвитку та посилення спроможності готувати фахівців для системи охорони здоров'я України.

04.09.2026

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/serhii-koretskyi-uriad-hotuie-paket-rishen-dlia-posylennia-pidtrymky-vnutrishno-peremishchenykh-osib>

Сергій Корецький: Уряд готує пакет рішень для посилення підтримки внутрішньо переміщених осіб

Прем'єр-міністр України Сергій Корецький провів зустріч із народними депутатами, на якій обговорили посилення державної підтримки внутрішньо переміщених осіб.

За підсумками зустрічі Очільник Уряду доручив міністерствам невідкладно підготувати урядовий пакет рішень і детальний фінансовий розрахунок для його реалізації.

«Важливо, узгодити його з народними депутатами, щоб Уряд і Парламент діяли в цьому питанні синхронно», – зазначив Прем'єр-міністр.

За підсумками наради буде систематизовано всі дані про місця тимчасового проживання. Наразі йдеться про близько 78 тисяч таких місць.

«Маємо оперативно отримати повне і чітке розуміння – скільки місць реально доступні і чи дійсно вони придатні для проживання родин, зокрема і маломобільних людей», – наголосив Сергій Корецький.

Також учасники зустрічі обговорили запровадження принципу «єдиного житлового вікна».

«Людина має один раз звернутися до держави й отримати вичерпний перелік доступних для неї рішень – від приватної оренди до соціального орендного житла чи компенсації за зруйноване житло. Без повторного проходження одних і тих же процедур для кожної програми», – підкреслив Очільник Уряду.

Прем'єр-міністр подякував Офісу Президента, народним депутатам, урядовцям і всім, хто долучився до розмови, за конкретні пропозиції та конструктивний підхід.

04.09.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovi-viziti-do-misc-timchasovogo-prozhivannya-vpo-v-ohirci

Моніторингові візити до місць тимчасового проживання ВПО в Охтирці

Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Сумській області спільно з регіональним координатором взаємодії з громадськістю Анастасією Ільченко було здійснено моніторингові візити до місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб в місті Охтирка.

У межах моніторингу було відвідано МТП на базі гуртожитку Відокремленого структурного підрозділу «Охтирського фахового коледжу Сумського національного аграрного університету», вул. Сумська, 46, м. Охтирка, Сумська область.

Метою моніторингових візитів було оцінювання умов проживання внутрішньо переміщених осіб в місцях тимчасового проживання.

За результатами моніторингу зафіксовано низку проблемних питань:

- не забезпечено належної доступності приміщень для осіб з інвалідністю
- та інших маломобільних груп населення;

- душові кімнати та окремі приміщення загального користування перебувають у незадовільному стані;
- приміщення потребують проведення ремонтних робіт;
- на сходовій клітці зафіксовано відшарування та осипання штукатурки.

Також встановлено, що окремі мешканці власним коштом проводять ремонт у кімнатах, намагаючись покращити умови проживання. Водночас не всі ВПО мають фінансову можливість самотійно облаштовувати приміщення.

За підсумками моніторингових візитів буде підготовлено відповідні звіти з рекомендаціями.

Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини й надалі продовжуватиме системну роботу з моніторингу стану місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитків навчальних закладів Сумської області.

Моніторинговий візит здійснено за допомогою Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез» в рамках проєкту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється завдяки підтримці Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Місцеве самоврядування

31.08.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/shelter-dlya-vpo-u-kyievi-otrymav-vysoku-otsinku-predstavnykiv-derzhavnoho>

Шелтер для ВПО у Києві отримав високу оцінку представників Державного департаменту США: обговорили подальшу підтримку Луганщини

Представники Державного департаменту США спільно з партнерами із благодійного фонду «Право на захист» здійснили моніторинговий візит до шелтера для внутрішньо переміщених осіб у Києві, яким опікуються Луганська обласна державна адміністрація і Лисичанська громада.

Заклад розміщений у гуртожитку Європейського університету та наразі забезпечує проживання близько 370 ВПО.

Під час візиту представники Державного департаменту США відзначили шелтер як один із найкращих на Київщині за рівнем організації підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Його особливістю є поєднання місця проживання з комплексом соціальних, медичних та адміністративних послуг. Тут працюють Центр життєстійкості Лисичанської міської військової адміністрації, ЦНАП, надають послуги сімейний та дитячий лікарі, на постійній основі працюють медична сестра і соціальний працівник.

Також мешканці шелтера можуть безкоштовно скористатися послугами швеї та перукаря. Окремо у гуртожитку функціонує Луганський обласний центр комплексної реабілітації «Відродження», що розширює можливості отримання необхідної допомоги безпосередньо за місцем проживання.

«Для життєзабезпечення ВПО ми створили всі умови, які дозволяють нашим луганцям пережити цей надзвичайно складний період. Наразі встановлюємо потужний генератор, щоб забезпечити стабільну роботу шелтера в осінньо-зимовий період. Маємо донорів, які допомагають із забезпеченням внутрішньо переміщених осіб вітамінами, теплим одягом та продуктами харчування. Важливим напрямом є і подальше партнерство з Європейським університетом – Департамент соціального захисту населення та підтримки ВПО Луганської ОВА підписав Меморандум про співпрацю», – зазначила директор Департаменту Оксана Волошина.

За підсумками зустрічі сторони також визначили перспективні напрями подальшої співпраці. Зокрема, йшлося про підтримку у відкритті нового корпусу релокованого КЗ «Попаснянський обласний психоневрологічний інтернат», який нині працює у селищі Красноільськ Чернівецької області, а також про сприяння релокації та забезпеченню належних умов функціонування Сватівського обласного будинку-інтернату для громадян похилого віку та інвалідів.

Таким чином міжнародна співпраця спрямована не лише на підтримку вже створеної інфраструктури для ВПО, а й на розвиток спроможності релокованих установ Луганщини та забезпечення необхідних послуг для жителів області.

01.09.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/siverskodonetska-mva-holovni-zavdannya-zaraz-zberihaty-hromadu-dopomohty-zemlyakam>

Сіверськодонецька МВА: головні завдання зараз – зберігати громаду, допомогти землякам придбати житло та максимально підтримати воїнів громади

Одним із ключових напрямів діяльності громади залишаються житлові програми. Це, до прикладу, безпрецедентна ініціатива для внутрішньо переміщених осіб віком від 60 років, компенсація частини першого внеску за програмою «ЄОселя» (до 250 000 грн) та підтримка учасників програми Держмолодьжитла «Житло для ВПО» (до 200 000 грн). Вони дають людям можливість поступово відновлювати базову стабільність. Лише влітку громадська житлова комісія погодила відшкодування по «ЄОселі» та програмі Держмолодьжитла «Житло для ВПО» 24 жителям громади на загальну суму майже 5 млн грн.

15 учасників програми «Житло для ВПО 60+» вже придбали власне житло. Причому в адміністрації ініціювали додатковий розіграш, де Держмолодьжитлом визначено ще 8 переможців. Більш того, з 24 по 28 серпня стартував добір заявок на участь у цій програмі.

Запроваджено ще одну програму, яке сама по собі теж є інноваційною. Сіверськодонецька міська військова адміністрація погашає 70% залишку «тіла» іпотеки для наших воїнів. Програма діє і на нові, і на вже підписані іпотечні договори. Вона відкрита для всіх жителів громади, які мобілізуються зараз (починаючи з 1 серпня) через Сіверськодонецький РТЦК та СП.

Взагалі для військових громади та членів їх сімей запроваджено близько 15 видів допомоги: всі вони доступні на порталі взаємодії з громадою: <https://info.sed-rada.gov.ua/> . Лише у I півріччі Сіверськодонецькою МВА виплачено понад 9 мільйонів гривень 430 військовослужбовцям громади та членам їх родин.

Не менш важливим пріоритетом є підтримка здоров'я, освіти та самостійності жителів громади. Соціальна підтримка стає інвестицією в розвиток громади, коли дитина продовжує навчання, доросла людина стає до роботи, родина отримує необхідний перепочинок, а людина після реабілітації знову може самостійно планувати своє життя.

У межах Комплексної цільової програми Сіверськодонецької міської територіальної громади «Турбота» на 2026 рік виплати з січня до червня отримали 610 осіб. Усього у I півріччі виплачено 4 164 789 грн. Із них понад 2,5 млн грн одноразової підтримки надано 346 жителям громади у зв'язку з лікуванням. Також заохочено випускників, які отримали в 2026 році Свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти з відзнакою, вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл та учнів закладів загальної середньої і позашкільної освіти громади, які стали переможцями/призерами Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів, змагань тощо. Підтримку одержують й родини, де виховуються діти з інвалідністю.

Запроваджено нову програму, завдяки якій людям старшого віку, особам з інвалідністю I і II груп, дітям з інвалідністю можна отримати до 50 000 грн на зубопротезування (не імплантування). Подовжено програму відшкодування грошей на тверде паливо – там, де люди змушені опалюватися лише дровами тощо.

Сіверськодонецька МВА також стимулює своїх жителів започатковувати або розвивати власний бізнес (до 150 000 грн підтримки) та працевлаштовуватися: тепер жителі громади, які влаштувалися на релоковані підприємства, отримують щоквартальну грошову підтримку з місцевого бюджету: 20% від нарахованої зарплати за квартал. Максимальна сума: до 12 000 грн за один раз.

Комплекс «Лісова Дача» на Закарпатті стає важливим фізичним осередком громади в евакуації. Цього літа там вже відпочивали багатодітні родини громади. Центр реабілітації та соціальної згуртованості громади стає

місцем для реабілітації ветеранів, відпочинку та оздоровлення дітей, зустрічей земляків, освітніх заходів і розвитку партнерств.

02.09.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/turbota-pro-maybutnye-osvitniy-protses-sotsialna-pidtrymka-ta-ozdorovlennya-ditey>

Турбота про майбутнє: освітній процес, соціальна підтримка та оздоровлення дітей Рубіжанської громади у 2026 році

Освітній процес, підтримка обдарованої молоді, патріотичне виховання та оздоровлення дітей залишилися головними пріоритетами роботи Рубіжанської міської територіальної громади у 2026 році.

В умовах воєнного стану військова адміністрація продовжує гарантувати здобуття освіти за національними стандартами, піклуватися про соціальний захист родин і відновлення здоров'я юних мешканців громади.

У 2026/2027 навчальному році в громаді у дистанційному форматі працюють чотири заклади загальної середньої освіти. Загалом до навчання залучено 1192 учні. Серед школярів – 46 першокласників, 197 дев'ятикласників та 90 одинадцятикласників.

Разом із навчанням значну увагу приділено розвитку й згуртуванню молоді. Три заклади освіти продовжують участь у пілотуванні національної профорієнтаційної системи спільно з МОН України та швейцарсько-українським проектом DECIDE.

Крім того, у межах Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») сформовано два рої старшої та три рої середньої вікових груп.

У громаді послідовно реалізується низка цільових програм для підтримки та матеріального заохочення родин із дітьми.

Програма «Обдаровані діти»: 79 здобувачів освіти за високі досягнення у навчанні, творчості й спорті отримали грошові сертифікати на загальну суму 204 250 гривень.

Підтримка дітей-сиріт: у межах Програми розвитку освіти випускникові 11-го класу з числа дітей, позбавлених батьківського піклування, виплачено матеріальну допомогу у розмірі 21 076 гривень.

Програма «Діти – серце громади»: передбачає надання по 10 тисяч гривень на фізичне та психологічне відновлення дітей зі статусом ВПО. За підсумками 15 засідань спеціальної комісії допомогу вже призначено для 850 дітей на загальну суму 8,5 мільйона гривень із передбаченого бюджету в 11 мільйонів гривень. Прийом заяв триває.

Підтримка новонароджених: у межах програм «Громада – підтримка для кожного» та «Громада – Захисникам і Захисницям» допомогу в розмірі 20 тисяч гривень при народженні дитини у 2026 році одержали 10 цивільних

родин (на загальну суму 200 тисяч гривень) та шестеро військовослужбовців (120 тисяч гривень).

Від початку року послугами оздоровлення та відпочинку охоплено 407 дітей, що на 100% задовольняє наявну потребу громади.

За рахунок місцевого бюджету в межах відповідної програми на 2026-2028 роки здійснено закупівлю послуг для 70 дітей Рубіжанської громади на суму понад 2,2 мільйона гривень.

Вони успішно пройшли оздоровлення у дитячому закладі «Шаяни» в Закарпатській області.

Ще 19 дітей оздоровлено за кошти державного бюджету: 10 осіб у санаторіях МОЗ України та 9 осіб у МДЦ «Артек».

Крім цього, 318 дітей охоплено відпочинком за сприяння благодійних організацій та батьків. Зокрема, у межах міжнародного партнерства Луганської ОДА з Республікою Словенія дві дитини відпочили у місті Струньян, 41 дитина побувала у літніх таборах, а 275 дітей відпочивали з батьками за кордоном та в різних куточках України (Одеська, Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Чернівецька, Черкаська та Київська області).

Начальник Рубіжанської міської військової адміністрації Сергій Карпеченко наголошує: «В новий навчальний рік Рубіжанська громада входить із збереженою мережею загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти. Ми зберігаємо міські програми підтримки, які спрямовані на стимулювання до якісного навчання дітей громади».

У вересні в Дніпрі розпочне роботу Освітній центр Рубіжанської міської територіальної громади. Його створено за підтримки Департаменту освіти, культури, молоді та спорту Луганської обласної державної адміністрації, Міністерства освіти і науки України та міжнародних партнерів, які надали необхідне обладнання більш ніж на 2 млн грн.»

Проект реалізується в межах Грантової угоди Програми екстреного відновлення між Урядом України та Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA). Центр функціонуватиме відповідно до Меморандуму про співробітництво між рубіжанським комунальним закладом «Комплекс позашкільної роботи з дітьми та юнацтвом» та комунальним закладом позашкільної освіти «Центр розвитку дітей та молоді «СтартУм» Дніпровської міської ради.

Центр стане сучасним освітнім простором для дітей, педагогів і батьків для забезпечення можливості для навчання, подолання освітніх втрат, надання психосоціальної підтримки, здійснення профорієнтаційної роботи, розвитку позашкільної освіти та професійного зростання педагогів.

02.09.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/mayzhe-58-tysyach-povidomlen-pro-zruynovane-rosiyanamy-zhytlo-podaly-zhyteli>

Майже 58 тисяч повідомлень про зруйноване росіянами житло подали жителі Луганщини

На сьогодні жителями області подано 57 837 інформаційних повідомлень про пошкоджене або знищене через військову агресію рф нерухоме майно.

Протягом серпня таких повідомлень надійшло 199.

Військовими адміністраціями територіальних громад опрацьовано 51 908 повідомлень.

Найбільше – громадами Сіверськодонецького району – 48 131.

Із них 38 710 ІІ прив'язані до об'єктів Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

13 198 ІІ не підлягають обробці.

Усього до РПЗМ внесено 41 077 об'єктів нерухомого майна, у тому числі 13 225 будівель, 27 712 приміщень та 110 споруд.

03.09.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/lysychanska-hromada-zabezpechyladitey-litnim-vidpochynkom-ta-rozpochala-vyplaty>

Лисичанська громада забезпечила дітей літнім відпочинком та розпочала виплати родинам військових до Дня знань

Цього літа Лисичанська МВА забезпечила відпочинок та оздоровлення для 810 дітей.

Організувати якісне дозвілля вдалося завдяки об'єднанню зусиль державного та місцевого бюджетів, благодійників, міжнародних партнерів і приймаючих громад.

З місцевого бюджету було виділено понад 2,8 млн грн, що дозволило відправити 119 хлопців та дівчат до санаторіїв на Закарпатті та Львівщині.

Державне фінансування допомогло оздоровити 41 дитину пільгових категорій у дитячому центрі «Артек» та санаторіях Міністерства охорони здоров'я.

Завдяки сприянню Луганської ОДА та підтримці міжнародних партнерів 23 дитини з родин переселенців, діючих та зниклих безвісти військовослужбовців, а також діти, позбавлені батьківського піклування, змогли відвідати Литву, Молдову, Німеччину, Румунію та Словенію.

Благодійні організації також запросили родини Захисників на психологічне відновлення й відпочинок у таборах на заході України, а приймаючі громади профінансували оздоровлення для 11 вихованців дитячих будинків сімейного типу.

Крім того, понад 600 дітей відвідали різноманітні культурні заходи, квести, екскурсії, майстер-класи та фестивалі.

Окрім організації літнього відпочинку, громада продовжує фінансово підтримувати родини Захисників і Захисниць напередодні нового навчального року. Сім'ї учасників бойових дій, ветеранів війни з інвалідністю, а також загиблих чи зниклих безвісти воїнів мають право на щорічну грошову допомогу до Дня знань. Розмір виплати становить 2,5 тис. грн на кожну дитину віком до 18 років, яка здобуває загальну середню освіту. Головною умовою для надання коштів є реєстрація військовослужбовця в Лисичанській громаді на момент звернення, загибелі або зникнення безвісти.

У серпні 2026 року таку допомогу вже отримали 38 родин, у яких виховуються 44 дитини, на загальну суму 110 тис. грн. Подати заяву можна до 10 грудня 2026 року.

Одержати детальну інформацію щодо необхідних документів можна, звернувшись за консультацією безпосередньо до Управління соціального захисту населення або місцевого Центру надання адміністративних послуг.

Крім того важливим напрямом в роботі місцевої влади також залишається освіта. Наразі у громаді діють 18 закладів загальної середньої освіти. Освітнім процесом охоплено 3831 дитину. У новому навчальному році до перших класів зараховано 105 дітей, а до десятих – 268 учнів.

Значну підтримку у забезпеченні технікою для дистанційного навчання надали міжнародні організації – загальна сума допомоги сягнула майже 25 млн грн, що дозволило зміцнити матеріально-технічну базу освіти.

У школах проводять тематичні уроки, виховні заходи, зустрічі та онлайн-акції, спрямовані на формування громадянської позиції та поваги до історії й культури України. Учні громади беруть участь у всеукраїнській військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»): попри дистанційний формат, у школах діють ігрові осередки, а влітку вихованці представляли Луганську область на всеукраїнському етапі змагань, показавши командний дух, витримку та любов до України.

Окрема увага приділяється дітям, що залишилися на тимчасово окупованих територіях. Для них створюють умови для продовження навчання незалежно від місця перебування: підтримують зв'язок із родинами, надають доступ до навчальних матеріалів і консультацій, ураховують індивідуальні обставини кожної дитини та безпечність її підключення до занять. Там, де дистанційне навчання неможливе, застосовують індивідуальну форму навчання або педагогічний патронаж.

Головна мета – не лише формально зарахувати дитину до школи, а й дати їй реальну можливість вчитися, спілкуватися з однолітками та не втратити освітню траєкторію.

03.09.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/siverskodonetska-mva-pidtrymuje-zhyteliv-hromady-yaki-kupuuyut-zhytlo-za-ipotechnoyu>

Сіверськодонецька МВА підтримує жителів громади, які купують житло за іпотечною програмою Держмолодьжитло у співпраці з KfW/СЕВ (БРРЄ) «Житло для ВПО»

Можна отримати до 200 000 грн компенсації за перший внесок по іпотеці.

Які критерії?

- Ви були зареєстровані в Сіверськодонецькій громаді станом на 24.02.2022 та разом з членами сім'ї маєте діючий статус ВПО;
- Купили житло за програмою «Житло для ВПО» після 1 січня 2026 року
- У вас та вашої сім'ї немає житла (крім того, що на окупованих територіях або де точаться бої);
- Не брали участі в інших державних житлових програмах;
- За останні 12 місяців до звернення не продавали житло.

Норматив площі:

- 52,5 м² – для 1–2 осіб;
- +21 м² – на кожного наступного члена сім'ї.

Компенсація надається з бюджету громади.

04.09.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/popasnyanska-hromada-obyednuye-uchniv-cherez-onlayn-navchannya-ta-investuye-v>

Попаснянська громада об'єднує учнів через онлайн-навчання та інвестує в молодіжні ініціативи

Міська військова адміністрація продовжує забезпечувати дітей та молодь Попаснянської громади якісною українською освітою, створюючи належні умови для їхнього розвитку.

У 2026-2027 навчальному році три місцеві школи організували дистанційне навчання для 693 учнів, об'єднаних у 48 класів. Географія перебування школярів охоплює різні регіони: 336 дітей залишаються в Україні, 346 перебувають за кордоном, а 11 – на тимчасово окупованих територіях. При цьому 324 дитини мають статус ВПО.

Навчання проходить за допомогою сучасних електронних платформ у синхронному та асинхронному форматах, при цьому кожен школяр отримує

необхідний педагогічний супровід та об'єктивне оцінювання знань. За необхідності дітям надається змога навчатися за індивідуальним графіком.

Більшість школярів, а саме 528 учнів у 37 класах, здобувають повну загальну середню освіту за типовою програмою. Ще 165 дітей у 11 класах обрали скорочену програму з українознавчим компонентом, щоб зосередитися на вивченні української мови, літератури, історії та громадянської освіти.

Громада також дбає про дітей з особливими освітніми потребами: 11 учнів відвідують 10 інклюзивних класів, а шестеро здобувають освіту індивідуально. Навчальний процес забезпечують 85 педагогів.

Окрім базової освіти, значна увага приділяється національно-патріотичному вихованню. У червні 2026 року школярі громади долучилися до дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Команда середньої вікової групи Попаснянського ліцею № 20 гідно виступила на обласному етапі та виборола друге місце.

Важливим пріоритетом залишається також підтримка студентів та стимулювання молодіжного лідерства. Зокрема, діє міська цільова програма «Молодь – наше майбутнє», на реалізацію якої передбачено 320 тисяч гривень. Завдяки їй 18 найактивніших представників Молодіжної ради щомісяця отримують заохочення у розмірі 1 тис. грн.

Також другий рік поспіль працює ініціатива «Студентська підтримка» з бюджетом у 450 тис. грн. У її межах студенти громади одержують щорічну допомогу в розмірі 2,5 тис. грн для часткового покриття витрат на навчання.

01.09.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/vadym-filashkin-proviv-pershyy-den-novoho-navchalnoho-roku-u-perechyni-razom-iz-uchniamy-ta-pedahohamy-pershoho-kramatorskoho-litseiu>

Вадим Філашкін провів перший день нового навчального року у Перечині разом із учнями та педагогами Першого Краматорського ліцею

1 вересня особливо важливо бачити наших дітей за партами, поруч із учителями, однокласниками та новими закарпатськими друзями. Для школярів, яких війна змусила залишити Краматорськ, можливість навчатися очно й зберігати живе шкільне середовище має особливе значення.

Очільник Донецчини поспілкувався з учнями та педагогами, оглянув будівництво укриття. Разом із міським головою Перечина Іваном Погоріляком та начальником Краматорської МВА Олександром Гончаренком Вадим Філашкін вручив подарунки першокласникам і передали ліцею спортивний інвентар. Долучилися й до майстер-класу зі збалансованого харчування, де діти самі готували корисні бургери.

За відданість професії та роботу в умовах війни Подякою Донецької ОВА відзначено педагогічний колектив ліцею. Подякував також голові

громадської організації «Наш дім Перечин» Сергію Білику за інформаційну підтримку наших земляків і допомогу в гуртуванні ВПО, які сьогодні живуть на Закарпатті.

«Дякую Івану Погоріляку та Перечинській громаді за тепло, з яким тут прийняли наших дітей.

Окрема вдячність голові Закарпатської ОВА Мирославу Білецькому та всьому Закарпаттю за постійну підтримку Донеччини.

03.09.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/na-donechchyni-provely-zasidannia-koordynatsiinykh-tsentriv-pidtrymky--tsyvilnoho-naselennia>

На Донеччині провели засідання Координаційних центрів підтримки цивільного населення

У серпні проведено засідання Координаційних центрів підтримки цивільного населення при Краматорській, Волноваській та Покровській райдержадміністраціях та військових адміністраціях 31 громади Донеччини.

До засідань долучилися представники департаменту соціального захисту населення, управління з питань ветеранської політики та інших структурних підрозділів облдержадміністрації.

На засіданні Координаційного центру підтримки цивільного населення при Краматорській райдержадміністрації розглядалися питання збирання ранніх зернових культур урожаю 2026 року, а також підбиття підсумків 2025/2026 навчального року та результати НМТ. Учасники обговорили актуальні виклики та подальші стратегічні напрями розвитку освіти територіальних громад Краматорського району.

Під час засідання Координаційного центру підтримки цивільного населення при Волноваській райдержадміністрації обговорили питання надання юридичної допомоги, житлових сертифікатів і ваучерів, разової грошової виплати до Дня Незалежності України, а також проблемні питання підтримки населення, постраждалого внаслідок збройного конфлікту.

У ході засідання Координаційного центру підтримки цивільного населення при Покровській райдержадміністрації обговорили діяльність ГО «МАРТІН-клуб», зокрема основні напрями роботи організації, досягнуті результати та актуальні пріоритети. Окрему увагу приділили питанню наставництва як важливої форми підтримки, соціалізації та супроводу дітей.

У територіальних громадах під час засідань Координаційних центрів підтримки цивільного населення порушено низку нагальних питань, зокрема:

- виконання програм підтримки та інтеграції ВПО і мешканців громад, які перемістились до більш безпечних регіонів України; про стан надання матеріальної допомоги окремим категоріям громадян;

- аналіз звернень громадян та потреб ВПО, надання матеріальної та гуманітарної допомоги населенню;
- організація роботи в рамках меморандумів про співпрацю громад;
- робота з міжнародними та благодійними організаціями, фондами, партнерами щодо надання всебічної допомоги ВПО;
- діяльність гуманітарних центрів/хабів підтримки ВПО, центрів життєстійкості;
- питання пошкодженого та знищеного майна на територіях громад;
- реалізація експериментального проєкту щодо забезпечення переселенців житлом у сільській місцевості;
- соціальний захист та підтримка Захисників та Захисниць України, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України;
- психосоціальна підтримка та збереження ментального здоров'я у рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?»;
- завершення 2025-2026 навчального року в закладах освіти;
- організація у 2026-2027 навчальному році освітнього процесу в ході реформування;
- національно-патріотичне виховання дітей, заходи та проєкти з формування української національної та громадської ідентичності;
- інформаційні компанії щодо протидії гендерно зумовленого насильства та домашнього насильства;
- перебіг кампанії оздоровлення та відпочинку дітей у 2026 році;
- організація надання медичних послуг населенню, реалізація програми «Скринінг здоров'я 40+»;
- надання адміністративних та соціальних послуг, інтеграція медіаційного підходу у систему соціальних послуг;
- зміни умов виплати пенсій, страхових виплат і державних соціальних гарантій;
- організація працевлаштування ВПО та стан ринку праці;
- діяльність служб у справах дітей в умовах воєнного стану;
- співпраця громад у межах національного проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади»;
- реалізація молодіжної політики у громадах, діяльність Молодіжних рад.

Окрему увагу приділено питанням евакуації населення, зокрема сімей з дітьми, маломобільних мешканців та людей з інвалідністю до безпечних регіонів України, а також забезпеченню належних умов для їх подальшого розселення та соціальної адаптації.

За результатами засідань визначено першочергові напрями роботи у сфері соціального захисту, гуманітарної підтримки та психосоціальної допомоги населенню в умовах воєнного стану та надано відповідні доручення за результатами розглянутих питань.

03.09.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/u-dytiachomu-tabori-praha-femeli-kemp-v-irshavina-zakarpatti-zaraz-vidpochyvaiut-32-dytyny-z-donechchyny>

У дитячому таборі «Прага Фемелі Кемп» в Іршаві на Закарпатті зараз відпочивають 32 дитини з Донеччини

Про це повідомляє голова Донецької обласної державної адміністрації, начальник обласної військової адміністрації Вадим Філашкін.

Серед них – діти наших захисників і захисниць, рятувальників, поліцейських, ветеранів, переселенців та родин загиблих Героїв. Упродовж двох тижнів вони зможуть відновити сили, більше часу проводити на свіжому повітрі, займатися спортом і творчістю, працювати з психологами та просто бути разом із ровесниками.

Для дітей, чиє дитинство припало на війну, такі зміни дають дуже потрібний перепочинок і можливість хоча б ненадовго відкласти щоденні тривоги.

«Щиро дякую голові Закарпатської ОВА Мирославу Білецькому та всьому Закарпаттю за постійну підтримку наших дітей. Вдячний колективу «Прага Фемелі Кемп» за турботу й умови, які ви для них створили.

Продовжуємо разом із громадами забезпечувати оздоровлення дітей Донеччини. Батьки та опікуни, які хочуть дізнатися про доступні можливості, можуть звертатися до органів соціального захисту своїх громад», – наголосив Вадим Філашкін.

04.09.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/za-odyn-den-bezkoshtovno-rozselyly-88-meshkantsiv-donechchyny-u-chotyrok-oblastiakh>

За один день безкоштовно розселили 88 мешканців Донеччини у чотирьох областях

До Рівненської області прибули 36 людей з Донеччини, які вимушено залишили свої домівки через бойові дії.

Евакуйованим надали необхідну допомогу та організували їх подальше направлення до місць тимчасового проживання, повідомляють у ДСНС України.

Рівненщина продовжує приймати людей, які змушені залишати небезпечні території, та допомагати їм облаштуватися в безпечному регіоні.

Лише за 3 вересня 2026 року організованим безкоштовним розселенням забезпечили 88 евакуйованих донеччан. Переселенців прийняли також в Одеській, Кіровоградській та Черкаській областях. З цих людей було 9 дітей

та 25 маломобільних мешканців, зазначили в департаменті соціального захисту населення Донецької облдержадміністрації. Майже 50 людей наважились виїхати з Краматорської громади, 35- зі Слов'янської громади. З людьми поїхали також 5 песиків та 6 котів.

01.09.2026

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/u-chernivetskii-ova-obhovoryly-realizatsiiu-zhytlovykh-proiektiv-dlia-vpo-u-vyzhnytskii-hromadi>

У Чернівецькій ОВА обговорили реалізацію житлових проєктів для ВПО у Вижицькій громаді

Під головуванням заступниці начальника Чернівецької ОВА Оксани Симак відбулася робоча нарада щодо реалізації інфраструктурних проєктів у межах співпраці з Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC).

До обговорення долучилися керівники профільних структурних підрозділів ОВА, зокрема Департаментів фінансів, соціального захисту населення, капітального будівництва та систем життєзабезпечення, а також заступник міського голови Вижицької територіальної громади Сергій Колотило.

Один із ключових напрямів роботи області – забезпечення внутрішньо переміщених осіб, які через повномасштабну війну втратили житло, безпечними та належними умовами для проживання. У межах двох проєктів у Вижицькій громаді житло зможуть отримати близько 150 ВПО.

Під час наради розглянули стан виконання робіт на двох об'єктах.

У селі Іспас на вул. Л. Кобилиці, 36-В завершили реновацію нежитлової будівлі та ввели її в експлуатацію. Наразі тут триває облаштування приміщень меблями, технікою та всім необхідним для комфортного проживання.

У Чорногузах на вул. Українській, 94 продовжуються будівельні та ремонтні роботи на базі сільського будинку культури. Під час наради обговорили дотримання графіка, технічний нагляд та забезпечення необхідними матеріалами.

«Важливо, щоб українці, які через війну були змушені залишити свої домівки, отримали безпечні та належні умови для життя. В Іспасі вже завершили основний етап робіт, а в Чорногузах маємо забезпечити належні темпи будівництва. У результаті близько 150 внутрішньо переміщених людей зможуть отримати житло у Вижицькій громаді», – зазначила Оксана Симак.

За результатами наради профільним підрозділам ОВА та керівництву Вижицької громади визначили подальші завдання щодо завершення облаштування житла в Іспасі та контролю за проведенням робіт у Чорногузах.

02.09.2026

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/pilhy-ta-derzhavni-posluhy-na-iaki-mozhut-rozrakhovuvaty-dity-z-chysla-vnutrishno-peremishchenykh-osib>

Пільги та державні послуги, на які можуть розраховувати діти з числа внутрішньо переміщених осіб

Виховані дитячих садочків з-поміж ВПО мають право на пільгове зарахування до закладів дошкільної освіти та безоплатне харчування.

Школярі-переселенці теж можуть розраховувати на пільгове зарахування до шкіл. Діти, котрі навчаються очно або в змішаному форматі, ще й отримуватимуть безоплатні гарячі обіди. Крім того, першокласники мають право на одноразову грошову допомогу «Пакунок школяра» у розмірі 5000 грн на дитину.

Для студентів закладів професійної освіти передбачені такі форми державної підтримки:

- соціальна стипендія;
- першочергове поселення в гуртожиток;
- безоплатне проживання;
- безоплатне харчування.

У коледжах та закладах вищої освіти для студентів, які навчаються на бюджеті за денною формою, діють такі пільги:

- соціальна стипендія;
- переведення на вакантні бюджетні місця під час вступу;
- першочергове поселення до гуртожитків;
- знижка на проживання (в окремих закладах);
- спрощена процедура вступу для абітурієнтів з ТОТ.

Увага! Щоб скористатися пільгами, необхідно додати до пакету документів, які вимагають у закладі, довідку ВПО.

Для відпочинку й відновлення сил дитини можна скористатися державною програмою «ЄОздоровлення». Розмір допомоги – 14 165 грн на дитину віком від 7 до 18 років. Кошти надходять на спеціальну картку. Їх потрібно використати протягом трьох місяців із дня зарахування для оплати путівки до оздоровчого закладу.

Усиновлювачі можуть отримати такі види державної підтримки:

- грошова допомога в розмірі 41 280 грн на дитину;
- оплачувані відпустки;
- соціальний супровід.

Сім'ям, які тимчасово взяли на виховання дитину, що залишилася без батьківського піклування через війну, надається соціальна допомога «Дитина не одна». Виплата призначається на шість місяців і залежить від віку та стану здоров'я дитини.

Для оформлення державної допомоги батькам, усиновлювачам, піклувальникам чи уповноваженим особам необхідно звернутися до органів соцзахисту, ЦНАПу або місцевої громади.

01.09.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/vadym-sozonyk-proviv-naradu-shchodo-obstezhennia-zhytlovykh-budynkiv-u-horodenkivskii-hromadi>

Вадим Созоник провів нараду щодо купівлі житла на селі для ВПО у Городенківській громаді

Під час робочої поїздки до Городенківської громади заступник голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації Вадим Созоник провів нараду щодо купівлі житла на селі для ВПО у межах Порядку реалізації експериментального проєкту щодо забезпечення внутрішньо переміщених людей житлом у сільській місцевості, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 червня 2026 року № 751.

Наразі у громаді нараховується близько 10 житлових будинків, які потребують відповідного обстеження. Громада планує провести оцінку технічного стану зазначених об'єктів та опрацювати можливість їх подальшого використання для забезпечення житлом внутрішньо переміщених людей.

Під час наради також обговорили подальші кроки громади, порядок проведення обстежень та підготовки необхідної документації для участі в експериментальному проєкті.

02.09.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/svitlana-onyshchuk-zustrilasja-z-holovoju-natsionalnoi-spilky-zhurnalistiv-ukrainy-serhiem-tomilenkom-ta-vidpovidalnoiu-sekretarkoiu-ivano-frankivskoi-oblasnoi-orhanizatsii-nszhu-viktoriiu-plakhtoiu>

Світлана Онищук зустрілася з головою Національної спілки журналістів України Сергієм Томіленком та відповідальною секретаркою Івано-Франківської обласної організації НСЖУ Вікторією Плахтою

На зустрічі обговорили діяльність регіональних медіа в умовах війни, інформаційну політику та кризові комунікації, протидію дезінформації й інформаційним атакам.

Йшлося також про доступ журналістів до публічної інформації, економічну стійкість місцевих редакцій, їхню роботу під час обстрілів і блекаутів, безпеку та психологічну підтримку журналістів.

Окремо зосередили увагу на діяльності Центру журналістської солідарності в Івано-Франківську, підтримці релокованих журналістів і редакцій, інформаційних потребах ВПО, ветеранів та родин наших військових.

Голова ОВА Світлана Онищук вдячна, що в Івано-Франківську працює Центр журналістської солідарності. Від початку повномасштабної війни він став важливим простором підтримки для медійників, зокрема для колег, які вимушено переїхали на Прикарпаття.

Очільниця області подарувала Національній спілці журналістів України перший том книги «Серцем єдиним, ми – Україна!». До видання увійшли творчо-дослідницькі роботи команд-учасниць першого сезону проєкту, історії земляків, які боролися за українську державність, та сучасних Героїв України.

Важливо підтримувати друковані видання. Це підтримка перевіреної інформації, професійної журналістики та живого зв'язку з громадами.

«Сьогодні ми як ніколи розуміємо: медіа – це не лише важлива сфера, а й відповідальна місія. Чимало прикарпатських журналістів волонтерять, допомагають війську, служать у Силах оборони України. Їм – шана і велика повага за професійність, стійкість та відданість Україні», – зазначила очільниця області.

02.09.2026

Тернопільська обласна військова адміністрація

<https://oda.te.gov.ua/news/yak-zaluchyty-vpo-do-vidbudovy-ukrainy-rezultaty-novoho-doslidzhennia>

Як залучити ВПО до відбудови України: результати нового дослідження

У липні громадські організації «Східний Варіант» та «Вікно Відновлення» презентували аналітичне дослідження «Карта проблем і рішень: досвід ВПО та інституційні перспективи відновлення» ([karta-problem-i-rishen-dosvid-vpo-ta-instytutczijni-perspektyvy-vidnovlennya.pdf](#) (.pdf , 1.01 Мб)). Його підготовлено за результатами 10 фокус-групових обговорень, серед яких – внутрішньо переміщені особи з Донецької та Луганської областей, представники органів місцевого самоврядування, медіа, громадських організацій та волонтерських ініціатив.

Автори дослідження проаналізували досвід переміщення та актуальні потреби ВПО, їхнє бачення процесів відновлення, а також можливості й бар'єри для участі у житті громад, де вони нині проживають, та релокованих громад.

Окремий розділ присвячений посиленню суб'єктності ВПО – щоб внутрішньо переміщені люди були не лише отримувачами допомоги, а й активними учасниками розвитку громад.

Серед запропонованих рекомендацій – залучення ВПО до розроблення та реалізації місцевих програм, врахування потреб різних груп внутрішньо

переміщених осіб, а також підтримка соціальних зв'язків і взаємодії між мешканцями.

Ознайомитися з дослідженням та рекомендаціями можна за покликанням: <https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/uploaded-files/brochure-recomendations.pdf>

03.09.2026

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/175908>

Львівщина представила міжнародним партнерам досвід підтримки ВПО

Заступниця голови ЛОДА Христина Замула взяла участь у панелі «Прихисток внутрішньо переміщених осіб та створення Пунктів незламності» в межах міжнародного форуму.

3 вересня відбувся щорічний міжнародний політичний форум Ystad Summit у Швеції. Цьогоріч однією з ключових тем форуму є готовність до кризових ситуацій. Цьогоріч форум присвячений семи основним темам: туризму, освіті та підготовці кадрів, сталому розвитку, інфраструктурі, загальній обороні, енергетиці та продовольчій безпеці.

Заступниця голови Львівської ОДА Христина Замула долучилася до форуму онлайн та взяла участь у панелі «Прихисток внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та створення Пунктів незламності». Вона розповіла, що від початку повномасштабного вторгнення Львівщина стала одним із головних регіонів, які приймали евакуйованих громадян.

«У перші місяці людям передусім були потрібні безпечне житло, харчування, одяг, засоби гігієни, медична та психологічна допомога, оформлення документів і доступ до державних виплат. Значну підтримку надавали громадяни, бізнес, волонтери та громадські організації.

Для тимчасового розміщення евакуйованих, зокрема, працював шелтер Львівської обласної військової адміністрації на базі ДП «Арена Львів». Згодом систему розміщення ВПО врегулювали на державному рівні. Нині в області визначили 69 місць тимчасового проживання», – розповіла заступниця голови ЛОДА.

Окремо учасники говорили про навантаження на медичну та освітню системи через значне збільшення кількості населення області. Львівщина адаптувала медичну систему до нових потреб і забезпечила безперервну допомогу як місцевим жителям, так і ВПО. Частина медичних працівників, які переїхали з інших регіонів, продовжила працювати за фахом на Львівщині.

Важливою частиною кризового реагування стали Пункти незламності. Нині в області нараховується 673 Пункти незламності.

«Найскладніше під час війни – те, що питання, які спочатку здавалися тимчасовими й екстреними, з часом стали довгостроковими. Тепер наше

завдання – перейти від екстреної гуманітарної допомоги до сталої підтримки та інтеграції ВПО у громадах. Це не лише тимчасове розміщення, а й доступне житло, соціальні та медичні послуги, догляд, працевлаштування і можливість повноцінного життя», – зазначила Христина Замула.

Учасники також обговорили подальше розміщення ВПО та потребу в довгострокових рішеннях у сфері житла. Багато людей, які приїхали на Львівщину після початку повномасштабної війни, живуть тут уже тривалий час. Тому їм потрібні не лише прихисток, а й комплексна соціальна підтримка.

Довідково:

Ystad Summit – незалежна демократична платформа для обговорення важливих для суспільства питань. Щороку в місті Істад представники влади, громадянського суспільства та бізнесу зустрічаються, щоб обмінятися думками й напрацювати спільні рішення для розвитку регіону Балтійського моря. Львівщина та Сконє є регіонами-партнерами з 2025 року.

02.09.2026

Маріупольська міська рада

<https://mariupolrada.gov.ua/news/mariupol-pragne-zaluchiti-investoriv-do-stvorennja-dostupnogo-zhitla>

Маріуполь прагне залучити інвесторів до створення доступного житла

Міський голова, начальник Маріупольської МВА Вадим Бойченко провів зустріч з Головою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Олексієм Семенюком. Вони обговорили інструменти залучення приватного капіталу до створення соціального та доступного житла для маріупольців.

«Для нас це особливо важливо, адже вже маємо конкретний проєкт – «Мій дім. Україна» у Білій Церкві. Це 44 багатоквартирні будинки на 1187 квартир. Вартість проєкту 63 млн євро», – зазначив Вадим Бойченко

Фінансування проєкту формується з кількох джерел: державної субвенції, коштів Маріупольської громади, які з початку року були перераховані до спеціального фонду, а також підтримки міжнародних партнерів.

Наразі завдання – залучити додаткові кошти для його реалізації, а надалі масштабувати цю модель на інші міста, щоб створювати житло для людей, які втратили свої домівки через війну.

Один із можливих інструментів – залучення приватного капіталу через муніципальні облігації та інші механізми ринку капіталу.

«Я впевнений, що житло – один із ключових елементів повернення українців додому та інтеграції ВПО в громади. Люди мають отримати можливість мати якісне житло, працювати та будувати своє життя в Україні. Водночас це і питання економічного розвитку. Бізнесу, який релокував виробництво, потрібні люди. Людям потрібні житло і робота. Громадам – нові

економічні центри. Якщо бізнес може інвестувати в такі проекти та отримувати повернення своїх коштів, формується модель, де виграють усі: люди залишаються в Україні, підприємства зберігають команди, громади розвиваються, а економіка отримує нову активність», – наголосив начальник Маріупольської МВА.

02.09.2026

Маріупольська міська рада

<https://mariupolrada.gov.ua/news/majzhe-35-tisjachi-uchniv-rozpochali-navchannja-u-mariupolskih-shkolah>

Майже 3,5 тисячі учнів розпочали навчання у маріупольських школах!

Серед них – учні старших класів маріупольських шкіл №48 та 66. Заклади працюють офлайн на базі Маріупольського державного університету, тож діти та батьки вчора зібралися у стінах вишу на урочистості.

Це вже другий навчальний рік, який маріупольські школярі можуть навчатися офлайн у закладах освіти рідного міста завдяки Освітньому альянсу між Маріупольською МВА та МДУ. Цього року на базі шкіл функціонуватиме 5 класів. У них навчатимуться не лише маріупольці, але й діти з інших тимчасово окупованих громад України.

«Наша спільна мета – не просто дати знання, а зберегти маріупольську освіту, зберегти найважливіше – зв'язок дітей з Україною, де б вони не перебували. Адже 87% дітей навчаються із-за кордону. Саме тому ми формуємо міські цільові програми та зберігаємо нашу освітню екосистему. Дякуємо партнерам за можливості організувати й офлайн навчання для наших старшокласників. Разом продовжимо зберігати нашу освіту, педагогів та українську ідентичність маріупольських дітей», – зазначив міський голова, начальник Маріупольської МВА Вадим Бойченко

Нагадаємо, що Маріупольська міська рада зберегла освітню мережу міста. Уже п'ятий рік поспіль шість маріупольських шкіл продовжують роботу, переважно в дистанційному форматі. У них цього навчального року працюватимуть 240 педагогів і навчатимуться 3467 тисяч дітей. Серед них – 110 першокласників. Для них вчителі створюють усі умови для якісного онлайн-навчання.

02.09.2026

Кіровоградська обласна військова адміністрація

<https://oda.kr-admin.gov.ua/news/remont-zhitla-dlya-vpo-yak-gromadam-kirovogradschini-zaluchiti-795-miljoniv-griven-dodatkovoi-subventsii>

Ремонт житла для ВПО: як громадам Кіровоградщини залучити 79,5 мільйонів гривень додаткової субвенції

На Кіровоградщині обговорили стан реалізації Постанови КМУ щодо формування фондів житла для тимчасового проживання евакуйованих та внутрішньо переміщених осіб.

Загалом для регіону за цією програмою передбачено 36 мільйонів гривень. До участі долучилися 14 територіальних громад із 16 об'єктами. Це дозволить створити 225 додаткових місць для проживання.

В область вже надійшло 21,6 млн грн субвенції, але наразі громади освоїли лише 4,9 млн грн. Головне завдання – прискорити темпи ремонтів і повністю використати кошти до кінця 2026 року.

Паралельно перед регіоном відкривається можливість залучити ще 79,5 млн грн додаткового ресурсу. Та для цього громадам потрібно діяти вже зараз.

На робочій зустрічі під головуванням заступниці начальника ОВА Катерини Колтунової обговорили ключові кроки для всіх, хто хоче встигнути отримати фінансування:

Щоб гарантовано освоїти кошти до кінця року, варто йти шляхом поточного ремонту – оздоблення кімнат, заміна вікон та санвузлів.

Інклюзивність – обов'язкова умова. Рекомендований шлях у межах поточних ремонтів – адаптувати перший поверх: облаштувати пандуси біля входу, безбар'єрні санвузли та кімнати для маломобільних людей.

На нараді предметно розглянули стан реалізації проєктів за двома об'єктами, на які спрямовано кошти субвенції:

Кропивницький музколедж (проживає 50 ВПО): готують поточний ремонт місць загального користування та облаштування доступності 1-го поверху.

Олександрійський коледж культури (проживає 22 ВПО): вже готові кошториси на ремонт 8 кімнат, аварійного цоколю та встановлення.

31.08.2026

Дніпропетровська обласна державна адміністрація

<https://adm.dp.gov.ua/news/pidlitkiv-dnipropetrovshchyny-zaproshuiut-doluchytysia-do-bezkoshtovnoi-prohramy-generation>

Підлітків Дніпропетровщини запрошують долучитися до безкоштовної програми «Generation+»

Підлітки від 14 до 17 років, які через війну, втрату, вимушене переміщення або нестачу підтримки дорослих опинилися у складних життєвих

обставинах, можуть долучитися до 10-го потоку соціально-освітньої програми «Generation+». Її учасникам надаватимуть психологічну підтримку, допомагатимуть у виборі майбутньої професії. Програму втілює благодійний фонд «Дженерейшн плюс». Старт запланований на вересень 2026 року.

Протягом 6 місяців підлітки зможуть зрозуміти власні сильні сторони, інтереси та цінності, дізнатися більше про професії, сучасний ринок праці та освітні можливості.

Розвиватимуть хлопці і дівчата й навички комунікації, командної роботи, публічних виступів, критичного мислення, фінансової грамотності та прийняття рішень. Учасники розроблятимуть соціальні проєкти, працюватимуть над власною траєкторією розвитку та створять персональний план на 1, 5 і 10 років.

Програма безкоштовна для хлопців та дівчат з вразливих категорій, зокрема:

- дітей-сиріт та дітей, які перебувають під опікою;
- дітей з числа внутрішньо переміщених осіб;
- дітей військовослужбовців, ветеранів та учасників бойових дій;
- дітей загиблих Захисників і Захисниць України;
- дітей з інвалідністю;
- підлітків із кризових родин;
- дітей, які пережили втрату або інші складні життєві обставини.

Заняття проходитимуть у Києві, Дніпрі, Львові, Івано-Франківську, Хмельницькому, Ужгороді, а також в онлайн-форматі. Подати заявку можна до 20 вересня. Для участі слід заповнити анкету.

03.09.2026

Чернігівська обласна державна адміністрація

<https://cg.gov.ua/index.php?id=552292&tp=page>

За два місяці обов'язкової евакуації з прикордонних населених пунктів Чернігівщини виїхали всі діти

З першого липня, відколи оголошено обов'язкову евакуацію з 19 прикордонних населених пунктів області, звідти евакуйовано 353 людини, зокрема 121 дитина. Таким чином, станом на 3 вересня зі згаданих населених пунктів виїхали всі діти, що проживали там.

Для того, щоб процес переміщення громадян був безпечним та організованим, скоординували зусилля поліція, ДСНС та органи влади. Особлива увага – сім'ям з дітьми та маломобільним громадянам.

Для осіб з інвалідністю та людей старшого віку, які потребують цілодобового стороннього догляду, пропонуються ліжка-місця в геріатричних закладах, підпорядкованих Департаменту соціального захисту населення ОДА.

Евакуйовані особи отримують соціальні виплати як ВПО. Крім того, додаткову допомогу надають міжнародні партнери. Так, ЮНІСЕФ та УВКБ ООН через партнерські організації надають одноразову грошову допомогу: понад 12 тисяч гривень на особу. Здійснює виплату коштів на покриття транспортних витрат Міжнародний Червоний Хрест – 65 тисяч гривень на домогосподарство для тих, хто виїжджає з територій, де оголошена обов’язкова чи часткова евакуація.

Забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом та підтримка громад, які приймають евакуйованих мешканців – один з пріоритетів. У цьому напрямі також триває співпраця з міжнародними партнерами.

Так, в області продовжують готувати додаткові місця для розміщення евакуйованих. Приміром, шість модульних будинків у Новобасанській громаді планує встановити УВКБ ООН.

Також реалізується експериментальний проєкт, метою якого є забезпечення ВПО житлом у сільській місцевості та сприяння їх інтеграції до територіальних громад. Субвенції місцевим бюджетам на придбання житлових будинків у сільській місцевості надає держава. Такі будинки передаватимуться у комунальну власність територіальних громад та використовуватимуться для проживання ВПО.

Тривають подальші заходи зі сприяння виїзду жителів прикордоння на більш безпечні території. Детальну інформацію щодо цього процесу та отримання необхідної допомоги можна дізнатися безпосередньо у старост.

01.09.2026

Київська міська рада

https://kyivcity.gov.ua/news/zavershilosya_opituvannya_schodo_integratsii_vpo_v_kiyevi_44_planuyut_zalishitisya_u_stolitsi/

Завершилося опитування щодо інтеграції ВПО в Києві: 44% планують залишитися у столиці

У застосунку Київ Цифровий завершилося опитування з інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Києві. У ньому взяли участь 21,6 тисячі людей. Відповіді дають змогу краще зрозуміти досвід ВПО у столиці – як вони облаштували своє життя після переїзду, що сьогодні залишається складним і чи бачать своє майбутнє в Києві. Про це повідомила заступниця голови КМДА з питань здійснення самоврядних повноважень Марина Хонда.

За результатами опитування 44% учасників планують лишитися жити у столиці. Також 40% опитаних зазначили, що почуваються в Києві комфортно, а ще 17% – вже почуваються тут як удома.

«Для нас це важливий масив інформації, оскільки він показує не лише потреби ВПО, а й те, як самі люди оцінюють своє життя в Києві. За цими показниками стоїть різний досвід людей: для когось переїзд уже завершився облаштуванням на новому місці, а для когось процес адаптації досі триває.

Респонденти зазначали, що найчастіше труднощі виникали під час пошуку житла – про це повідомили 22% опитаних. Ще 15% говорять про психологічну адаптацію, 11% – про пошук роботи, а 10% – про складнощі з отриманням пільг та інформації про можливості для ВПО», – повідомила заступниця.

Питання житла лишається одним із ключових для відчуття стабільності. 67% опитаних мають стабільне орендоване житло, 8% – власне. Водночас 16% зазначили, що не мають стабільного місця проживання.

Як зауважила Марина Хонда, на сприйняття нового міста впливають і соціальні чинники. Зокрема, 37% опитаних зазначили, що після переїзду стикалися з упередженим ставленням до себе. Тому інтеграція ВПО передбачає також відчуття безпеки, прийняття та можливість бути повноцінною частиною громади.

«Ці результати показують, що інтеграція – це значно більше, ніж просто проживання людини в Києві певну кількість років. Людина може працювати, орендувати квартиру, оформити документи, але не відчувати себе частиною громади. Тому зараз у Києві працюють над створенням міського інструменту оцінювання рівня інтеграції ВПО. Він має допомогти визначити зрозумілі показники та побачити, які рішення справді допомагають людині облаштуватися, відчувати стабільність і стати частиною громади», – наголосила заступниця.

Водночас відповіді людей уже сьогодні показують, у яких сферах місту важливо продовжувати роботу. Питання житла, психологічної адаптації, працевлаштування, доступу до соціальних послуг та інформації залишаються важливими для тих, хто будує своє життя в Києві після вимушеного переїзду.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

31.08.2026

Delo.ua

<https://delo.ua/news/vid-viplat-do-zitla-ta-roboti-prifrontovi-gromadi-proponuyut-zminiti-sistemu-pidtrimki-vpo-471639/>

Від виплат до житла та роботи: прифронтові громади пропонують змінити систему підтримки ВПО

Державну систему підтримки внутрішньо переміщених осіб пропонують перебудувати: замість окремих виплат та послуг запровадити супровід людини від евакуації до інтеграції в новій громаді або безпечного повернення додому.

Як пише Delo.ua, відповідні законодавчі зміни розробила Асоціація прифронтових міст та громад. Ініціативу презентував її очільник, мер Харкова Ігор Терехов під час онлайн-зустрічі з народними депутатами – членами міжфракційного об'єднання «ВПО України».

Наступним етапом має стати створення спільної робочої групи за участю представників асоціації, депутатів, юристів та експертів, яка доопрацює ініціативу. Після цього документ планують передати профільному комітету Верховної Ради та внести до парламенту.

За наведеними даними, лише у Харкові проживають 222 тис. ВПО, серед яких понад 28 тис. дітей.

«Держава має не просто зафіксувати статус ВПО і призначити переселенцю окрему виплату, а провести людину по всьому маршруту від моменту евакуації до нормального життя, з житлом, роботою, освітою для дітей, соціальними та медичними послугами», – заявив Терехов.

Що пропонують змінити для ВПО

Автори ініціативи пропонують закріпити в законодавстві про ВПО поняття «вимушено внутрішньо переміщена особа», бо «це підкреслює, що люди залишили свої домівки не з власної волі».

Статус ВПО також пропонують надавати дітям, які народилися після переміщення родини, бо наразі чинне законодавство цього не передбачає.

Окремий блок стосується житла. Серед запропонованих механізмів – соціальне та комунальне житло, компенсації за втрачену нерухомість, пільгові кредити та субсидія на оренду як безповоротна адресна допомога, яку можна використовувати як у соціальному житловому фонді, так і на приватному ринку.

Для людей, які мають житло на окупованій території або в зоні бойових дій, але фактично не можуть ним користуватися, пропонують передбачити можливість добровільно відмовитися від такого майна або частки в ньому на користь держави та отримати компенсацію для придбання житла в безпечному регіоні.

Розмір допомоги ВПО пропонують прирівняти до базової соціальної допомоги, яка станом на сьогодні становить 4500 грн. Протягом перших шести місяців після переміщення її хочуть призначати без урахування доходів сім'ї.

Також пропонується переглянути майнові критерії. Купівля квартири без ремонту, недобудованого будинку чи земельної ділянки вартістю до 2 млн грн, а також депозит до 2 млн грн не повинні бути підставою для припинення допомоги.

У разі скасування виплат людину мають повідомляти про причину не пізніше ніж за 10 днів та інформувати про порядок оскарження.

Ще одна пропозиція – створити єдиний маршрут підтримки ВПО, який охоплюватиме житло, соціальні й медичні послуги, працевлаштування, перекваліфікацію та освіту дітей.

Звернутися по допомогу можна буде через транзитний центр, ЦНАП, орган соцзахисту, медичний чи освітній заклад або цифровий сервіс. Установи мають обмінюватися інформацією без необхідності повторно подавати ті самі документи.

До працевлаштування ВПО пропонують залучити приватні агентства зайнятості. За працевлаштовану людину агентство отримуватиме одну

мінімальну зарплату (на сьогодні це 8647 грн), а якщо вона пропрацює щонайменше шість місяців – ще дві.

Окремі механізми передбачені для людей похилого віку, осіб з інвалідністю та тих, хто потребує постійного догляду.

05.09.2026

ЕСПРЕСО

<https://espreso.tv/news-ukraintsi-vse-chastishe-zalishayut-polshchu-yaki-kraini-vibirayut-dlya-pereizdu>

Українці все частіше залишають Польщу: які країни вибирають для переїзду

Дедалі більше українських біженців виїжджають із Польщі. Лише у липні 2026 року кількість громадян України, які мають у країні статус тимчасового захисту, зменшилася на понад 8 тисяч

Про це свідчать дані Євростату, які наводить польське видання RMF24.

Наскільки скоротилася кількість українців у Польщі

Станом на липень 2026 року в Польщі статус тимчасового захисту мали 953,1 тисячі громадян України. Це на 8,11 тисячі менше, ніж попереднього місяця.

У червні Польщу залишили 6,3 тисячі українців, які мали тимчасовий захист ЄС.

Куди переїжджають українці

Найбільше українців зі статусом тимчасового захисту серед країн ЄС, як і раніше, перебуває в Німеччині – станом на червень їх було близько 1,29 мільйона.

Водночас дедалі частіше українці, які виїжджають із Польщі, обирають Чехію. На кінець червня там перебувала приблизно 381 тисяча громадян України.

Значну кількість українців зі статусом тимчасового захисту також зафіксували в таких країнах:

- Іспанії – 272,3 тисячі;
- Румунії – 219,4 тисячі;
- Словаччині – 149 тисяч.

Українці залишаються найбільшою групою в ЄС

Попри те, що частина українських переселенців залишає Польщу, громадяни України й надалі залишаються найчисленнішою групою серед отримувачів тимчасового захисту в Євросоюзі.

У червні статус тимчасового захисту отримали понад 24 тисячі громадян України. Їхня частка серед усіх людей, які перебувають під захистом у ЄС, становила 98,5%.

В ЄС змінюються правила перетину кордону

Із 6 вересня мандрівникам, які перетинають кордон ЄС, варто готуватися до довшого проходження прикордонного контролю. Цього дня припиняють діяти тимчасові пільги системи EES – європейської системи в'їзду-виїзду, які дозволяли країнам призупиняти збір біометричних даних у разі утворення великих черг.

Відтепер прикордонники мають повертатися до повноцінної процедури, яка передбачає, зокрема, сканування обличчя та відбитків пальців.

04.09.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/economic/1198828.html>

Корецький доручив підготувати урядовий пакет рішень щодо підтримки ВПО

Прем'єр-міністр України Сергій Корецький дав доручення міністерствам невідкладно підготувати урядовий пакет рішень щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і детальний фінансовий розрахунок для його реалізації.

«Дав доручення міністерствам невідкладно підготувати урядовий пакет рішень і детальний фінансовий розрахунок для його реалізації. Узгодити його з народними депутатами, щоб уряд і парламент діяли в цьому питанні синхронно», – написав Корецький в телеграм-каналі за підсумками наради з народними депутатами щодо посилення підтримки ВПО.

За його словам, за підсумками наради буде систематизовано всі дані по місцях тимчасового проживання, яких налічується 78 тис.

«Маємо оперативно отримати повне і чітке розуміння – скільки місць реально доступні і чи дійсно вони придатні для проживання родин, зокрема і маломобільних людей. Окремо обговорили питання «єдиного житлового вікна». Людина має один раз звернутися до держави й отримати вичерпний перелік доступних для неї рішень – від приватної оренди до соціального орендного житла чи компенсації за зруйноване житло. Без повторного проходження одних і тих самих процедур для кожної програми», – написав прем'єр.

04.09.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/press-conference/1199021.html>

Понад 40% українців за межею бідності, що ускладнює доступ до лікування – президент Всеукраїнської асоціації інфекціоністів

Заслужений лікар України, президент Всеукраїнської асоціації інфекціоністів Ольга Голубовська заявляє про загрозу національній безпеці

через поширення інфекційних хвороб на тлі різкого збільшення під час війни частки населення, яке перебуває за межею бідності.

«41,6% українців – вони не бідні, а вони знаходяться за межею бідності... Інфекційні захворювання – це соціальні захворювання, і вони завжди зростають в період катаклізмів. І це такі захворювання, які стосуються не тільки конкретної людини, а які є основою національної біобезпеки країни», – сказала Голубовська в п'ятницю під час круглого столу в агентстві «Інтерфакс-Україна» на тему «Відповісти на виклик бідності: нові ініціативи до державної політики соціального захисту», ініційованого Асоціацією прифронтових міст та громад України.

«Я не можу звикнути до того, коли людина, яка має обмежений матеріальний ресурс щодо підтримки свого здоров'я або лікування якоїсь хвороби, просто каже: я не буду розоряти свої сім'ї. Це просто неможливо, особливо, коли мова йде про захворювання, які можна вилікувати. Люди, які знаходяться за межею бідності, і всі українці потребують, щоб на них звертала увагу держава, щоб був якийсь соціальний захист», – додала заслужений лікар.

Вона також звернула увагу на те, що витрати на здоров'я, це ж також включають і транспортні різні розходи, коли люди вимушені їздити за медичною допомогою після закриття значної кількості лікарень, а також на масові скорочення лікарів і медичного персоналу, що ускладнює доступ до допомоги.

Голубовська також наголосила, що відсутність сучасних препаратів у державних програмах лікування ставить під загрозу ефективність терапії. «Ці пакети зовсім не відповідають реальному кошторису лікування того чи іншого інфекційного захворювання, і ніякий лікувальний заклад не може забезпечити якість надання медичної допомоги. Людині не важливо, скільки параметрів знаходиться в категорії «доступні ліки», більше тисячі параметрів – конкретна людина отримує один конкретний препарат, і якщо цього препарату немає, а там є препарати, які взагалі з застарілих схем лікування, то їй від цього не холодно і не гаряче. Те ж і з лікуванням в стаціонарах: якщо держава забороняє вимагати від пацієнтів купувати гарантоване, то вона, принаймні, повинна гарантувати реальну наявність цих ліків в стаціонарі, а не забороняти ще й спасти самого себе», – наголосила Голубовська.

Вона закликала переглянути критерії ефективності використання коштів у системі охорони здоров'я. «Багато питань взагалі навіть не потребують грошей, а потребують просто нормальної організації. Тому що, коли я без кінця чую, що профілактика – це дорого, я кажу: а ви порахували, скільки людей, якщо ви своєчасно лікуєте людину, скільки потім людей не отримує інвалідність, скільки ви не платите за листами непрацездатності, скільки ця людина потім працює ефективно на цю країну? Це ніхто не рахує», – сказала Голубовська.

Народний депутат України, співзасновник громадської організації «ВПО Україна» Сергій Козир в свою чергу зазначив, що в Україні відсутня

комплексна державна політика щодо внутрішньо переміщених осіб і людського капіталу, що створює ризики для соціального захисту громадян.

«Відсутня профілактика недопущення тих або інших наслідків – або людина за порогом бідності, або людина має якісь інфекційні захворювання. За нещодавно оприлюдненими дослідженнями, кількість бездомних в нашій країні збільшилася на 46%. А по кількісному складу 40% з них – це внутрішньо переміщені особи. Ці люди, які жили у себе в домівках, були плюс-мінус успішними, але точно не бідними людьми, вони стають бездомними і вони позбавлені соціального захисту. Ми бачимо, що з ВПО, які зараз борються і знімають квартири, немає державної політики, то що ми можемо казати про тих людей, ведуть такий спосіб життя?», – сказав він під час круглого столу.

Парламентар наголошує, що кількість переселенців залишається стабільно високою – близько 4,6 млн осіб, і держава не готова до нових хвиль переміщення населення з прифронтових територій. «Місто Слов'янськ і місто Краматорськ, як ми бачимо, у нас вже внесені до зони активних бойових дій. Можуть приїхати 90 плюс тисяч населення, які проживають в цих двох містах. Готова держава їх прийняти? Повірте, ні. Це все знову ляже на плечі міської влади... По всім даним, який є зараз, в місцях тимчасового проживання є 71 тисяча місць. Але повірте мені – вони є просто на бумазі. На сьогоднішні ми бачимо, що люди просто надані самі собі, немає органу, який би систематизував, давав би напрямок», – сказав Козир.

Він заявив про відсутність єдиного центрального органу влади, який би системно реагував на виклики, пов'язані з ВПО, і підкреслив необхідність розробки державної політики, яка буде відповідати на ці виклики.

Народна депутатка України, член парламентського комітету з питань бюджету Леся Забуранна в свою чергу заявила, що рівень бідності серед українців від початку повномасштабного вторгнення зріс удвічі, і нині критичної підтримки потребують як внутрішньо переміщені особи, так і мешканці столиці.

«Рівень бідності, який сьогодні фіксується і який зріс в два рази від початку повномасштабного вторгнення, я однозначно спостерігаю на прикладі мешканців свого округу на лівому березі Києва, коли дійсно переважна більшість людей, як і звичайні кияни, і внутрішньо переміщені особи – а їх сьогодні в Києві майже 450 тисяч, навіть уже більше – зіштовхуються з тим, що вони можуть лише купити частину того продуктового набору, який би хотілося їм мати», – сказала вона під час круглого столу.

Це, за її словами, стосується і питання забезпечення дітей, і питання належного медичного обслуговування.

Забуранна наголосила на необхідності перегляду соціальної політики та врахування ризиків ще до настання критичних ситуацій. Вона також ініціювала пропозиції до державного бюджету щодо підвищення соціальних стандартів, зокрема перегляду політики ПДВ на продукти харчування та ліки.

06.09.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1199319.html>

Пасажиропотік через кордон України з настанням навчального року впав на 9,3% – дані Держприкордонслужби

Пасажиропотік через український західний кордон з настанням нового навчального року у тиждень з 29 серпня по 4 вересня впав на 9,3% – до 685,0 тис., свідчать дані щоденної статистики Держприкордонслужби, за якою стежить агентство «Інтерфакс-Україна».

Згідно з ними, кількість перетинів кордону на виїзд цього тижня зменшилася до 344 тис. з 364 тис. тижнем раніше, а на в'їзд впала до 341 тис. з 391 тис.

Число транспортних засобів, які прослідували через пункти пропуску, також скоротилося до 137 тис. зі 145 тис., тоді як число машин із гуманітарними вантажами – до 416 з 433.

Найбільший потік на виїзд був зафіксований у суботу (56 тис. на добу), на в'їзд – у неділю (68 тис.), тоді як найменший на виїзд – у вівторок (42 тис.), на в'їзд – у вівторок-четвер (по 39 тис.).

За даними Держприкордонслужби, станом на 12:00 неділі більше всього легкових авто чекали проходження кордону з Польщею на виїзд у пункті пропуску (ПП) «Устилуг» – 50. Менші черги були в ПП «Угринів» – 20 машин та ПП «Краківець» – 10, де також накопичилося 4 автобуси.

На кордоні зі Словаччиною на ПП «Малий Березний» черга становила 20 авто, у ПП «Ужгород» – 30.

Найбільше легкових машин очікували на виїзд на кордоні з Угорщиною: в ПП «Лужанка» – 40, ПП «Тиса» – 25, «Косино» – 20, ПП «Дзвінкове» та «Вілок» – по 10.

На кордоні із Румунією 15 авто накопичилося у ПП «Порубне», тоді як на кордоні із Молдовою черги були відсутні.

Минулого року пасажиропотік через кордон в цей тиждень впав на 10%, але був трохи більшим – 692 тис., втім потік на виїзд суттєво перевищував потік на в'їзд – на 32 тис. порівняно із 3 тис. цього року.

Торік наступного тижня пасажиропотік впав ще на 12,4%, а потім два тижні тримався на рівні біля 600 тис.

Як повідомлялося, з 10 травня 2022 року відтік біженців з України, що розпочався з початком війни, змінився припливом, який тривав до 23 вересня 2022 року і становив 409 тис. осіб. Однак із кінця вересня, можливо під впливом новин про мобілізацію в Росії та «псевдореферендуми» на окупованих територіях, а потім масованих обстрілів енергетичної інфраструктури, фіксувалося перевищення кількості тих, хто виїжджає, над тими, хто в'їжджає. Сумарно з кінця вересня 2022 року до першої річниці повномасштабної війни воно досягло 223 тис. осіб.

За другий рік повномасштабної війни кількість перетинів кордону на виїзд з України, за даними Держприкордонслужби, перевищила кількість перетинів на в'їзд на 25 тис., за третій – на 187 тис., за четвертий – на 221 тис., з початку п'ятого – на 44 тис., з яких 31 тис. з початку літа.

Нацбанк у липневому інфляційному звіті зберіг оцінку міграції з України минулого року 0,3 млн через погіршення безпекової ситуації наприкінці року та пом'якшення правил виїзду для молоді, але зазначив, що це менше 0,5 млн у 2024 році. НБУ й надалі прогнозує чистий відтік у 2026 році 0,2 млн, тоді як чисте повернення, за його прогнозом, розпочнеться у 2027 році та складе близько 0,1 млн осіб, а у 2028 році збільшиться до 0,5 млн осіб.

За даними УВКБ ООН кількість українських біженців у Європі станом на 30 червня 2026 року становила 5,159 млн, а загалом у світі – 5,687 млн порівняно із відповідно 5,213 млн та 5,687 млн на 30 квітня.

У самій Україні, за останніми даними ООН на липень 2026 року, 3,80 млн внутрішньо переміщених осіб (ВПО) порівняно із 3,70 млн на січень цього року та 3,34 млн на липень 2025 року.

01.09.2026

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-fedorov-zaporizhzhia-naseleennia/33844963.html>

Федоров: тенденції до виїзду людей із Запоріжжя немає

На території міста Запоріжжя нині перебуває приблизно 700 тисяч людей, повідомив очільник Запорізької обласної військової адміністрації Іван Федоров в інтерв'ю проєкту Радіо Свобода Донбас Реаліі.

«І тенденції щодо виїзду я не бачу. Її немає. Також ми маємо розуміти, що велика кількість переселенців із прифронтових територій приїжджає до Запоріжжя», – сказав він.

За словами Федорова, із 700 тисяч людей на території міста Запоріжжя 200 тисяч – це переселенці з окупованого Криму, Херсонської, Запорізької, Донецької, Луганської областей.

«Щодо їхньої підтримки, то, звичайно, є місця тимчасового проживання, яких потрібно більше. Є пріоритетні програми з працевлаштування. Є сьогодні дефіцит кадрів у багатьох напрямках. Є велика кількість міжнародних організацій, які надають допомогу. Але наша сьогоднішня мета – зробити так, щоб вони тут могли також перебувати безпечно», – додав очільник Запорізької ОВА.

Нині від Запоріжжя до лінії фронту – 25-30 кілометрів. Місцева влада повідомляє про щоденні російські атаки міста авіабомбами, «шахедами», а віднедавна сюди почали залітати і FPV-дрони.

В інтерв'ю Радіо Свобода Іван Федоров заявив, що жителі Запоріжжя живуть у режимі «20 годин на добу повітряна тривога».

31.08.2026

RFI Українською

<https://lnk.ua/DR8F9Z0Sd>

Українці в Польщі ризикують втратити виплати з 1 вересня: пояснення

Батьки та опікуни дітей з України, яким номер PESEL зі статусом UKR було надано без пред'явлення чинного проїзного документа, повинні до 31 серпня підтвердити їхню особу в місцевій адміністрації (гміна). Інакше з 1 вересня діти можуть втратити статус UKR і право на виплату 800+ від Управління соціального страхування Польщі.

Управління соціального страхування Польщі (ZUS) повідомило, що право неповнолітніх українців на допомогу 800+ залежить, зокрема, від наявності законного статусу перебування в Польщі, інформує RFI Українською.

Тож підтвердження особи безпосередньо впливає на можливість і надалі отримувати цю виплату від Управління соціального страхування Польщі. Якщо особу не підтвердити до 31 серпня 2026 року, з 1 вересня статус UKR буде втрачено. Разом із ним припиняться права, передбачені тимчасовим захистом, зокрема право на законне перебування та працевлаштування в Польщі, а також на допомогу 800+.

Кого стосується обов'язок

Обов'язок стосується громадян України, яким було надано номер PESEL зі статусом UKR без пред'явлення чинного проїзного документа. Найчастіше це стосувалося дітей, адже на початку повномасштабного вторгнення чимало батьків і опікунів отримали номери PESEL UKR для своїх дітей, попри те, що неповнолітні українці не мали паспортів або інших проїзних документів. У таких випадках польська влада йшла назустріч українцям.

Українці, на яких поширюється ця вимога, мають не пізніше 31 серпня звернутися до місцевої адміністрації та підтвердити свою особу. Після цієї дати статус UKR буде змінено на статус NUE, який означає, що людина не є громадянином Європейського Союзу. Водночас дія тимчасового захисту припиниться, а для подальшого законного перебування в Польщі потрібно буде оформити іншу підставу.

02.09.2026

RFI Українською

<https://lnk.ua/49nFXRPna>

Де українцям шукати роботу в Румунії: перелік ресурсів і корисні поради

За оновленими даними Євростату, на кінець червня 2026 року в ЄС під тимчасовим захистом перебували 4,41 мільйона українських біженців. У

Румунії – 212 405 українських біженців. За цим показником країна посідає четверте місце в ЄС. RFI Українською розповідає, які ресурси варто використовувати для пошуку роботи в Румунії.

Ком'юніті-менеджерка Jobs for Ukraine Олександра Серова розповіла в коментарі RFI Українською, що в Румунії є багато можливостей знайти кваліфіковану роботу для тих, хто володіє англійською мовою. Щоб розпочати пошук, потрібно спершу скласти грамотне резюме відповідно до місцевих вимог і потреб ринку праці. Серова також радить не зациклюватися на конкретній локації.

«Звісно, найкращий варіант – найбільші міста Румунії: Бухарест, Клуж-Напока, можливо, Брашов. Далі ринок праці вже більш обмежений. Я б радила почати зі столиці, але також розглядати варіанти, які, можливо, передбачають релокацію. Загалом компанії в Румунії відкриті до кандидатів, якщо у вас є хоча б розмовна англійська. Рівень знання англійської мови в Румунії високий – вищий, ніж в Україні. Тобто шанси знайти кваліфіковану роботу, можливо, навіть за вашою професією, є. Але все залежить від професії», – говорить Серова.

Навіть без досвіду можна, наприклад, почати з junior-позиції у великій компанії та паралельно вчитися й опановувати мови. Без знання іноземних мов шанси обмежені – переважно можна розраховувати на некваліфіковані вакансії. Водночас потрібно чітко визначитися, яку мову вчити – румунську чи англійську.

«Якщо це адміністративні послуги, IT-сегмент або технологічні компанії, можливо, варто братися за англійську. Якщо це робота, безпосередньо пов'язана зі сферою послуг і спілкуванням із клієнтами, наприклад у готелях чи ресторанах, варто зосередитися на румунській. Не треба хапатися за все одразу», – говорить Серова.

Якщо людина мріє стати, наприклад, кухарем-кондитером, варто пошукати безкоштовні курси, розмовні клуби або людей, які допоможуть опанувати професійну лексику.

Є випадки, коли люди, які працювали в Україні в юридичній чи економічній сфері, у Румунії обирали інший професійний шлях. Наприклад, одна з них почала працювати на кухні з початкової позиції, вивчила румунську й згодом отримала хорошу посаду в закладі. Це доводить, що змінити професію цілком реально.

Знання української мови також може стати перевагою в Румунії. У країні працює багато великих корпорацій, які надають відомим міжнародним брендам аутсорсингові послуги, зокрема підтримку клієнтів і модерацію контенту.

Після початку повномасштабної війни та приїзду до Румунії значної кількості українців компанії почали розвивати україномовні напрями. Завдяки цьому з'явилися вакансії для українців у сфері підтримки клієнтів, модерації контенту, навчання штучного інтелекту, рекрутингу та HR. Для

працевлаштування на деякі з цих позицій достатньо знати українську мову та мати два-три роки досвіду.

«Тут наші кандидати виходять на ринок праці й можуть мати перевагу. Раніше в Румунії, наприклад, наймали фахівців із Республіки Молдова, оскільки вони знали російську і могли спілкуватися, зокрема, з українцями. Зараз завдяки знанню української перевагу можуть надавати нашим кандидатам. Але головне – це ваш фах і досвід», – пояснює Серова.

Якщо знайти роботу не вдається, Серова не радить змінювати країну, попередньо не знайшовши нового місця роботи. Спершу варто вивчити наявні пропозиції.

Водночас багато європейських компаній пропонують дистанційну роботу, тому місце проживання кандидата часто не має вирішального значення. Знання англійської та інших іноземних мов, зокрема німецької чи французької, навіть якщо людина вивчала їх у школі чи університеті, значно розширює можливості працевлаштування та дає змогу претендувати на вищу зарплату. Без знання мов знайти роботу також можливо, однак переважно йдеться про важку та низькооплачувану працю.

02.09.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/oformlenie-dokume/ukra%d1%97nczi-u-polshhi-mozhut-otrimati-kartu-cukr/>

Українці у Польщі можуть отримати карту CUKR

Українці, які мешкають у Польщі та подали заяву на отримання тимчасового дозволу на проживання, паралельно можуть подати заяву на карту перебування CUKR.

«Карта перебування CUKR – це документ, який підтверджує надання дозволу на тимчасове проживання за особливих умов», – пояснює Управління Любуського воєводства в Польщі.

Така карта видається раз на три роки громадянам України, що мешкають в Польщі та вирішили перейти з тимчасового захисту на тимчасове проживання. Після отримання карти українці перестануть користуватися тимчасовим захистом за статусом UKR.

Переваги, які отримують власники карти CUKR:

- влаштування на роботу без оформлення додаткового дозволу;
- відкриття та ведення бізнесу чи підприємницької діяльності на рівні з громадянами Польщі.
- виїзд з Польщі та перебування у інших країнах протягом 6 місяців без втрати статусу CUKR. Перебування власника карти CUKR поза межами Польщі більше 6 місяців анулює карту.

Що може втратити українець при оформлення карти CUKR:

- право на безкоштовне проживання та безкоштовне харчування у колективних центрах;
- право на участь у соціальних програмах для біженців та отримання соціальної допомоги;
- доступ до безкоштовних медичних пільг, якщо ви належите до груп населення, які їх отримують.

Після завершення дії терміну карти її власник може подати документи на отримання дозволу на проживання на загальних підставах імміграційного законодавства.

Якщо українці, які подали заяву на оформлення тимчасового проживання і очікують її розгляду, паралельно подають заяву на отримання карти CUKR, попередня заява на оформлення дозволу на тимчасове проживання анулюється.

Для отримання карти CUKR ви повинні переконатися, що відповідаєте вимогам для її отримання, підготувати всі необхідні документи та сплатити збори.

Умови для отримання карти перебування CUKR:

- мати статус PESEL UKR станом на 4 червня 2025 року;
- мати статус PESEL UKR на день подання заяви;
- мати безперервний статус PESEL UKR протягом принаймні 365 днів.

Всі дані в реєстрі PESEL мають бути актуальними, тобто містити інформацію про закордонний паспорт та відбитків пальців. Для цього ще раніше ви повинні були підтвердити свою особу в управлінні гміни.

Дитина, яка народилася в Польщі теж може отримати карту перебування CUKR, якщо мати мала статус UKR, а на момент подання заяви для дитини вже отримала позитивне схвалення на отримання карти перебування для себе.

Подача документів на отримання карти CUKR здійснюється в електронному вигляді через систему MOS та проводитиметься до 4 березня 2027 року.

Документи, що необхідні для подання заяви:

- Цифрове фото (як на паспорт чи візу) зроблене не пізніше 6 місяців, що передують даті подання заяви.
- Електронний підпис – заяву можна підписати через довірений профіль (Profil Zaufany), кваліфікований електронний підпис чи цифровий підпис (Profil Osobisty).
- Квитанції про сплату зборів – скановані копії або електронні підтвердження переказу за виготовлення карти та адміністративний збір.

Повна вартість виготовлення карти перебування CUKR – 440 злотих. Вона включає:

- 340 злотих – адміністративний збір.
- 100 злотих – збір за виготовлення пластикової карти.

Для неповнолітніх дітей збір за виготовлення пластикової карти становить 50 злотих.

Якщо особа, яка подала заяву на отримання карти побиту CUKR після надходження повідомлення з воєводського управління про її готовність, не забере карту протягом 60 днів, то її анулюють. А от статус PESEL UKR залишиться діючим.

02.09.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/ukra%d1%97nczi-v-polshhi-boyatsya-govoriti-ukra%d1%97nskoyu-movoyu-%d1%94-rezultati-doslidzhennya/>

Українці в Польщі бояться говорити українською мовою. Це підтверджують дані дослідження

Як свідчать дані дослідження Варшавського університету, страх розмовляти українською мовою та труднощі у встановленні стосунків з поляками стають дедалі поширенішими проблемами для українців, які проживають у Польщі. Дослідження також демонструє, що соціальна солідарність послаблюється, натомість зростає обурення.

Як розповіла Домініка Бляхніцька-Цячек з факультету соціології Варшавського університету, українці все менше почуваються у безпеці в Польщі через зростаючу неприязнь з боку поляків. Соціологиня зазначила, що про погіршення стосунків з поляками заявляють навіть ті українці, які вільно володіють польською мовою та тривалий час працюють з поляками. На її думку, українці відкриті до інтеграції з поляками, але поляки не завжди готові до цього.

Дослідниця також зазначила, що українці, які проживають у Польщі, дедалі більше бояться розмовляти українською мовою в громадських місцях. Вона відмітила, що антиукраїнські настрої почали зростати під час минулорічної президентської кампанії.

Експертка констатувала зростання ворожості до українців. Вона вважає, що така тенденція може зруйнувати ті позитивні емоції, які були присутні у перші місяці війни, коли 70% польського суспільства допомагали українцям, а 7% приймали їх у своїх домівках.

02.09.2026

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/stavlennya-do-ukrayintsiv-sho-trapylos/>

Від співчуття до конкуренції. Як змінилося ставлення поляків до України та українців – пояснення CBOS

Ставлення поляків до України та українців за останні чотири роки помітно змінилося. Після початку повномасштабного російського вторгнення

підтримка України була рекордною, однак поступово вона почала знижуватися. Сьогодні дедалі більше поляків виступають проти прийому українських біженців, а підтримка майбутнього вступу України до ЄС суттєво слабша, ніж у 2022 році.

Про причини цих змін в інтерв'ю OKO.press розповіла аналітикиня Центру дослідження громадської думки (CBOS) Беата Рогуська. За її словами, поляки дедалі частіше сприймають Україну не лише як країну, якій потрібна допомога, а й як майбутнього конкурента – економічного та політичного.

Переломним моментом стали протести фермерів

Однією з найбільш помітних змін стало падіння підтримки вступу України до Європейського Союзу. Безпосередньо після початку повномасштабної війни близько 90% поляків підтримували майбутнє членство України в ЄС, а 60% виступали за її якнайшвидший вступ.

Тепер загалом вступ України до ЄС підтримують 50% опитаних, але за швидкий вступ виступають лише 9%.

Рогуська вважає, що важливим моментом, який змінив сприйняття цього питання, стали протести польських фермерів у 2023 році через наплив українського зерна та іншої аграрної продукції.

Саме тоді, на її думку, значна частина польського суспільства почала розглядати вступ України до ЄС не лише як політичне рішення або жест солідарності, а й через його потенційні економічні наслідки для Польщі.

Особливо чутливою виявилася тема сільського господарства. Польське суспільство надає великого значення продовольчій безпеці й підтримує ідею самодостатності країни у виробництві їжі. Водночас українське сільське господарство сприймається як дуже сильний конкурент.

Серед самих польських фермерів конкуренція з українською продукцією зараз називається головною проблемою польського сільського господарства – навіть частіше, ніж Європейський зелений курс. Тож українська аграрна продукція сприймається як значно серйозніший виклик, ніж, наприклад, угода ЄС із країнами Mercosur.

Тому, за оцінкою аналітикині, саме економічні побоювання можуть у майбутньому суттєво впливати на ставлення поляків до вступу України в ЄС.

Негативне ставлення до українців почало зростати ще у 2023 році

Змінилося не лише ставлення до європейської інтеграції України. За словами Рогуської, негативні настрої щодо українських біженців почали зростати досить швидко після хвилі солідарності 2022 року.

У якісних дослідженнях CBOS, проведених у 2023 році у Варшаві, Вроцлаві, Ряшеві та менших польських містах, дослідники вже фіксували зростання неохочого ставлення до українських біженців.

Одним із чинників стало те, що реальні українські біженці не завжди відповідали уявленню поляків про те, якою має бути жертва війни. Серед них справді були люди, які викликали співчуття, – наприклад, матері з дітьми. Але згодом поляки почали звертати увагу і на українців, які мали хороші

автомобілі, були добре забезпеченими або, на думку поляків, перебували у кращому матеріальному становищі, ніж вони самі.

На цьому ґрунті поширилося відчуття, що Польща дає українцям більше, ніж може собі дозволити, а самі українці отримують певні привілеї порівняно з польськими громадянами. Особливо часто йшлося про доступ до медичної допомоги, житла та роботи.

Макроекономічні вигоди не переконують людей у повсякденному житті

Рогуська наголошує, що тут виникає своєрідний конфлікт між загальною економічною користю від присутності українців у Польщі та індивідуальним сприйняттям цієї присутності.

Поляки загалом усвідомлюють, що українці роблять внесок у польську економіку – працюють, сплачують податки й соціальні внески та сприяють зростанню ВВП. Але ці макроекономічні переваги не обов'язково відчуються на рівні окремої людини.

У повсякденному житті поляк може сприймати українця як конкурента за конкретне обмежене благо – місце роботи, житло чи медичну послугу. Саме це, на думку аналітикині, може формувати негативне ставлення, навіть якщо людина водночас визнає загальну економічну користь від присутності українців.

Дослідження самих українських біженців також показували, що вони помічали зростання неохочого ставлення до себе вже восени 2023 року.

Цікаво, що у ставленні до українських біженців простежується і гендерний аспект. Жінки дещо частіше за чоловіків виступають проти їхнього прийому. У якісних дослідженнях польки говорили, зокрема, про появу в країні великої кількості молодих, привабливих і доглянутих українок. Тобто конкуренція сприймалася не лише на ринку праці чи за доступ до послуг, а й у сфері особистих стосунків.

Політичні заяви зробили антиукраїнські настрої більш прийнятними

Окремим чинником зміни ставлення Рогуська називає польську політику.

За даними CBOS, уже 54% поляків вважають, що Україна та українські біженці отримують від Польщі надто велику допомогу. При цьому цей показник продовжував зростати навіть після ухвалення законодавчих змін, які обмежили частину пільг для українців.

Аналітикиня припускає, що тут може працювати своєрідна соціальна інерція: частина суспільства просто не враховує, що правила допомоги вже змінилися.

Але є й інше пояснення – політики самі зробили тему українських «привілеїв» частиною загальнополітичного мейнстріму.

На думку Рогуської, важливу роль у зміні суспільних настроїв відіграла президентська кампанія. Коли Рафал Тшасковський, кандидат від ліберального табору, підтримав обмеження виплати 800+ для українських

біженців, тема їхніх нібито привілеїв та «надмірних вимог» перестала бути переважно елементом риторики правих сил і увійшла до політичного мейнстріму. Після цього кандидату «Права і справедливості» довелося запропонувати ще жорсткішу позицію. У результаті значна частина президентської кампанії була присвячена дискусіям про те, які права та соціальні гарантії варто обмежити для українців.

На думку аналітикині, це мало подвійний ефект. З одного боку, політики закріплювали стереотип про українців як про тягар для польської системи. З іншого – частина поляків могла отримати від політиків своєрідний сигнал, що публічно висловлювати негативне ставлення до українців тепер цілком прийнятно.

Тобто настрої, які раніше могли залишатися приватними або про які люди неохоче говорили, стали більш відкритими.

Україну підтримують більше, ніж українських біженців у Польщі

Водночас ставлення поляків до України не можна звести до простої формули «підтримка зникає».

Як підкреслює аналітикиня, поляки значно охочіше підтримують допомогу Україні, яка воює проти Росії, ніж допомогу українським біженцям, які перебувають у Польщі.

У липневому дослідженні 39% опитаних вважали, що військова, фінансова та гуманітарна допомога, яку західні держави надають Україні, є достатньою. 27% вважали її надто великою, а 22% – недостатньою.

Рогуська пояснює це тим, що допомогу Україні багато поляків сприймають передусім як питання власної безпеки.

В українській війні вони бачать не лише боротьбу іншої держави, а й захист Польщі від російської загрози. Саме тому підтримка України як країни, що воює, залишається значно вищою, ніж готовність приймати нових біженців або надавати їм соціальні гарантії.

При цьому між виборцями різних політичних сил є помітні відмінності.

Серед прихильників «Конфедерації Свобода і Незалежність» та «Конфедерації польської корони» 48% вважають, що міжнародної допомоги Україні вже достатньо або її надають забагато і лише 12% вважають, що замало. Водночас серед виборців ПiС думки більш збалансовані: 40% вважають допомогу достатньою, 29% – надто великою, а 24% – недостатньою.

Рогуська звертає увагу і на віковий фактор: старші поляки частіше вважають, що Україні потрібно допомагати більше. Молодші, навпаки, частіше дотримуються стриманішої позиції.

Одним із можливих пояснень вона називає різне сприйняття воєнної загрози. Молоді люди можуть менше боятися війни або мати менший особистий досвід, який допомагає уявити її наслідки. Водночас важливу роль може відігравати і політичне оточення – серед молодших виборців значно сильніші позиції мають партії з більш критичним ставленням до України.

Поляки бачать, що Україна стає сильнішою

Змінилося і сприйняття самої війни. Поляки дещо краще оцінюють здатність України протистояти Росії. Водночас переважна більшість не вірить, що Україна зможе повернути всі окуповані території та досягти заявленої мети повного відновлення територіальної цілісності.

Важливим є те, що поляки бачать: російська армія не просувається вперед так, як могла б очікувати частина суспільства на початку війни. Це також змінює образ України. Країна, яку у 2022 році сприймали передусім як жертву російської агресії, поступово постає як сильний суб'єкт, який має власні політичні й економічні інтереси та активно їх відстоює.

Саме тут, за словами Рогуської, відбувається важлива зміна сприйняття: українці перестають бути лише тими, кому потрібно допомагати, і дедалі частіше сприймаються як конкуренти.

Це стосується не тільки економіки, зокрема сільського господарства, а й політичного впливу в Європі.

Від жертви до конкурента

У 2022 році Польща дивилася на Україну передусім через призму трагедії – на країну, яка зазнала нападу значно сильнішого противника і потребує допомоги. Згодом образ змінився. Україна продемонструвала військову стійкість, почала активно відстоювати власні інтереси у відносинах із західними партнерами та дедалі впевненіше заявляти про свої політичні й економічні амбіції.

Це не завжди подобається польському суспільству. Особливо гостро реагують на те, що переговори України із західними лідерами можуть відбуватися без участі Польщі. Таким чином, українська суб'єктність, яка раніше могла сприйматися позитивно, у частини польського суспільства тепер викликає відчуття конкуренції.

Історична пам'ять дедалі сильніше впливає на ставлення до України

Ще одна площина польсько-українських відносин – суперечки навколо історичної пам'яті.

В одному з досліджень CBOS поляки практично порівну розділилися щодо того, чи мають українці право шанувати власних героїв, навіть якщо ці постаті не подобаються полякам. 43% опитаних погодилися, що українці мають таке право, тоді як 42% його заперечили. При цьому чітко простежується політичний поділ: праві виборці частіше не погоджуються з правом України самостійно визначати власних героїв.

Дослідження проводили вже після рішення Володимира Зеленського надати українському військовому підрозділу ім'я, пов'язане з героями УПА, що викликало різку реакцію в Польщі. Рогуська зауважує, що результати могли б бути іншими, якби опитування проводили раніше.

Водночас у польському суспільстві є цікава суперечність. Понад половина респондентів позитивно оцінили рішення президента Кароля Навроцького забрати орден у Володимира Зеленського. Але водночас понад 70% вважають, що суперечки навколо історичної пам'яті використовують у

політичних цілях і польські, і українські політики. Близько 80% також вважають, що від цих конфліктів найбільше виграє Росія.

Тож, на думку Рогуської, усвідомлення політичної гри саме по собі не захищає суспільство від участі в ній. Поляки розуміють, що політики по обидва боки кордону можуть використовувати суперечки з Україною для власної політичної вигоди. Вони також усвідомлюють, що Польща та Україна мають спільну мету – гарантувати безпеку обох країн перед російською загрозою. Однак це розуміння не заважає полякам емоційно втягуватися в конфлікти навколо історичної пам'яті та сучасних польсько-українських відносин.

У Польщі сформувалися три групи ставлення до України

На основі дослідження CBOS виокремив три типи ставлення поляків до історичних і політичних суперечок з Україною: «моралісти», «прагматики» та «відсторонені».

Найбільшу групу – 46% населення – становлять «моралісти». Вони вважають, що Україна не повинна вшановувати постаті, відповідальні за злочини проти поляків, і рішуче підтримують жорстку реакцію Польщі на такі дії. Для них історичне примирення є необхідною умовою добрих відносин у майбутньому. Водночас вони менш переконані, що Польща та Україна матимуть довгострокові спільні інтереси.

«Прагматики» становлять 34% суспільства. Вони також вважають важливим розрахуватися з історичними конфліктами, але водночас визнають право українців на власних героїв.

Ця група критично оцінює жорсткі реакції Польщі, вважаючи, що вони можуть завдати більше шкоди, ніж користі. На думку «прагматиків», Польща та Україна мають більше спільних інтересів, ніж розбіжностей, а співпраця перед обличчям російської загрози залишається необхідною.

Ще 20% становлять «відсторонені» – люди, які мало цікавляться політикою та не мають чітких позицій щодо історичних і політичних суперечок.

Розподіл цих груп загалом відповідає політичним поділам у Польщі: «моралісти» частіше голосують за праві партії, тоді як серед «прагматиків» більше прихильників нинішньої урядової коаліції, зокрема «Громадянської коаліції» та «Лівиці».

Проти біженців – уже 52%

Найбільш показовою зміною є ставлення до самого прийому українських біженців.

Нині 52% поляків виступають проти подальшого прийому біженців з України. Рогуська пов'язує це передусім із усім вище сказаним. Після чотирьох років війни польське суспільство стало менш чутливим до ситуації українців. Частина людей також вважає, що українці вже не потребують тієї допомоги, яка була необхідною на початку повномасштабної війни.

Водночас тут знову працює уявлення про особливі права українців у Польщі, навіть якщо воно не завжди відповідає реальним правилам.

Найбільше суспільне схвалення отримала ідея обмеження доступу до медичного страхування для тих українців, які не сплачують відповідних внесків. Її підтримують 87% опитаних.

Рогуська пояснює це прагненням зрівняти правила для українців і поляків. Вона також нагадує, що в якісних дослідженнях CBOS регулярно з'являлися історії про нібито привілейований доступ українців до лікарів. При цьому йдеться саме про суспільне сприйняття, а не про підтверджені випадки.

Водночас поляки значно прихильніше ставляться до допомоги українським матерям із маленькими дітьми та до можливості безкоштовного проживання в місцях колективного розміщення. Навіть серед виборців правих партій є значна підтримка такої допомоги. Винятком є «Конфедерація польської корони».

Антиукраїнська тема може стати частиною наступної кампанії?

Рогуська не виключає, що ставлення до України та українців може стати однією з важливих ліній політичної поляризації в Польщі й використовуватися під час наступної виборчої кампанії.

Вона припускає, що політики й надалі використовуватимуть тему допомоги українцям у політичній боротьбі. Водночас аналітикиня сподівається, що з часом ця тема себе вичерпає. Її непокоять, зокрема, тривожні повідомлення про напади на українців, які живуть у Польщі. Водночас, на її думку, до поляків має поступово доходити, що допомогу українським біженцям уже суттєво обмежили.

Рогуська сподівається на поступове зниження градусу емоцій навколо польсько-українських відносин і більш раціональне ставлення до цієї теми.

03.09.2026

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/zvit-nigdy-vyentsej-pro-ditej/>

У Польщі побільшало ксенофобських нападів на дітей: «Це польська лавка» – новий звіт Nigdy więcej

За чотири роки польська організація Nigdy Więcej зібрала понад сто історій про те, як дітей і підлітків принижували, залякували, дискримінували та били через їхнє походження, колір шкіри чи мову. У вересні 2026 року ця хроніка ворожості вийшла окремим 50-сторінковим звітом «Це польська лавка» – з детальним описом того, що відбувалося на вулицях, у школах, на майданчиках і в соцмережах. Найбільше таких історій організація зафіксувала цього року. Найчастіше йдеться про українських дітей, але серед постраждалих також діти з інших мігрантських родин, темношкірі діти та діти з інвалідністю. Ми переглянули звіт і розповідаємо, що в ньому побачили.

«Це польська лавка! Забирайтеся звідси!»

18 липня 2026 року на дитячому майданчику в Легниці гралася група 13- і 14-річних дівчат з України. Їх було шестеро. До них підійшла 26-річна жінка

з двома доньками і наказала: «Ви в Польщі, говоріть польською!». Одна з українських дівчат навіть перепросила – щоб не допустити конфлікту. Але його уникнути не вдалося. Жінка вдарила одну з дівчат кулаком у шию. Іншу – в обличчя. Коли хлопець з України спробував заступитися, ударила і його – розбила ніс.

«Чому ви це зробили?» – запитала одна з дівчат. Відповідь, за словами її матері, була: «Бо ви з України».

Цей випадок у Легниці є одним із тих, які організація Nigdy Więcej описує у новому звіті про ксенофобну ворожість до дітей і підлітків. Звіт має назву «To jest polska ławka» («Це польська лавка») – її автори взяли з іншого випадку, що стався у Варшаві чотири роки тому.

У вересні 2022 року група українських підлітків грала у футбол на варшавському майданчику разом із польськими та білоруськими дітьми. Дорослі агресивно вимагали, щоб мігранти пішли, і кричали: «Це польська лавка! Забирайтеся звідси!»

Між цими двома історіями – майже чотири роки. Але логіка одна: дитині дають зрозуміти, що її походження нібито визначає, чи має вона право бути в певному місці, користуватися гойдалкою, грати на футбольному полі, говорити своєю мовою, гратися або просто перебувати поруч з іншими.

Звіт було опубліковано у вересні 2026 року, з нагоди початку нового навчального року. Публікація охоплює вибрані випадки ксенофобної ворожості до дітей та молоді у 2022–2026 роках. Документ передали, зокрема, Уповноваженому з прав дитини, Уповноваженому з прав людини та Міністерству національної освіти Польщі.

Найчастіше у звіті – українські діти

Автори звіту наголошують: у 2026 році таких інцидентів зафіксували значно більше, ніж у попередні роки. Напади відбувалися у школах, на вулицях, у громадському транспорті, на спортивних і дитячих майданчиках, а також у соцмережах. Фізичне насильство – лише одна з форм ворожості, задокументованих у звіті.

Особливо багато наведено випадків, пов'язаних з українськими дітьми.

Українці становлять найбільшу групу іноземних учнів у польській системі освіти. За даними, наведеними у звіті з посиланням на Centrum Edukacji Obywatelskiej, у польських закладах освіти навчаються представники 148 країн – загалом 353 тисячі людей. Це 5,3% усіх учнів, охоплених системою освіти. Українці становлять 84% іноземних учнів і 4,1% усіх учнів у польських школах.

Українська мова (і не тільки) як привід для агресії

У багатьох випадках приводом для агресії ставала сама українська мова.

У червні 2026 року в Гданську 14-річний хлопець розмовляв українською з однолітками на дитячому майданчику. Незнайома жінка спочатку сказала йому: «Не говори українською», а потім побила.

27 червня у Плоцьку 15-річний хлопець та його подруга розмовляли українською в автобусі. Один із пасажирів сказав їм: «У Польщі ми говоримо

польською», після чого вдарив хлопця в обличчя і виштовхнув обох підлітків з автобуса.

Подібний випадок стався у Щецині в серпні 2024 року. Чоловік почув, як батько говорив українською зі своєю маленькою донькою, і наказав йому «навчити дитину говорити польською». Коли батько відповів, що дівчинка добре говорить польською, чоловік ударив його та його дружину. У квітні 2025 року суд призначив нападнику рік і два місяці ув'язнення. В усному обґрунтуванні вироку суддя Гражина Тухольська наголосила, що обвинувачений сам спровокував конфлікт лише тому, що йому не подобалося, що хтось у Польщі розмовляє іноземною мовою.

Окрім того, звіт містить багато інших випадків, де українське походження ставало приводом для агресії.

У липні в містечку Завада 16-річний українець прийшов на платне рибальське водоймище разом із матір'ю. Коли хлопець звернувся до працівниці через заплутану волосінь, жінка почала кричати на нього, передражнювати його акцент, ображати та висміювати. Потім вона почала говорити про українців загалом: «Вам усе належить», «Їдьте звідси». За даними звіту, хлопець проходив лікування від депресії після воєнної травми, а через інцидент його стан значно погіршився. Про випадок повідомили Уповноваженого з прав дитини.

24 травня у Варшаві на дитячому майданчику на вулиці Стаффа невідомий чоловік напав на 11-річного хлопчика з України. Як описала його мати у Facebook-групі «Warszawskie Bielany – Mieszkańcy», коли діти вже збиралися додому, чоловік раптом побіг за ними. Її син їхав останнім на самокаті. Чоловік наздогнав його, сильно штовхнув плечем, а потім ударив в обличчя. Після цього запитав: «Ти з України?». Мати хлопчика також написала, що поруч були дорослі, але ніхто не втрутився і не спробував допомогти дитині.

У звіті є й випадки, коли наслідки насильства над українськими підлітками були дуже тяжкими. У лютому 2026 року в Щецині 15-річний українець став жертвою жорстокого нападу двох осіб: його били кулаками й ногами, а один із нападників використав мачете. Хлопець дістав численні поранення, через які йому, зокрема, ампутували мізинець та частину другого пальця на правій нозі.

Не лише українські діти стикаються з ворожістю в свій бік

У звіті також є випадки, що не пов'язані з Україною. Йдеться про дітей із мігрантських родин, темношкірих дітей, дітей з інвалідністю, а також підлітків, яких переслідували через сексуальну орієнтацію або символіку ЛГБТ.

У вересні 2025 року в Оструві-Мазовецькій 11-річного темношкірого хлопчика, сина польки та нігерійця, ображали через колір шкіри та двічі вдарили. У квітні 2026 року суд засудив нападника до шести місяців позбавлення волі з умовним відтермінуванням на три роки.

У 2023 році в Бельсько-Бялій група підлітків жорстоко побила двох братів з Афганістану. 11-річному хлопцеві вибили зуб і сильно травмували око. Його семирічного брата також побили.

Окремо у звіті описано дискримінацію дітей з інвалідністю. У 2023 році дівчинку із синдромом Аспергера не пустили до підземної частини фортеці в Клодзьку. У правилах об'єкта прямо було зазначено, що людям з аутизмом та синдромом Аспергера заборонено туди заходити. Після розголосу цей пункт із правил прибрали.

Ненависть до дітей в інтернеті

Частина описаних у звіті випадків відбувається не на вулиці чи в школі, а в соцмережах – там поширюють фотографії та відео дітей, додаючи до них расистські, ксенофобські чи антиукраїнські підписи й коментарі.

У січні 2026 року ультраправий профіль WIR.TV опублікував фотографії першої дитини, яка того року народилася в Сувалках. На фото – темношкірий батько, його дружина та двоє дітей. Публікацію супроводжував напис про нібито «заміну населення». У коментарях з'явилися расистські та образливі висловлювання, спрямовані також на дітей цієї родини.

В іншому випадку в соцмережах поширювали неправдиву інформацію про те, що 12-річна українка нібито вбила 11-річну польську дівчинку. Попри те, що поліція та речниця Міністерства внутрішніх справ Польщі заявляли, що підозрювана не була українкою, фейк набув широкого розголосу.

Не лише аноніми. Коли політики говорять про дітей як про загрозу

Серед прикладів, які наводить Nigdy Więcej, є не лише дописи анонімних користувачів. У звіті окремо зафіксовані висловлювання політиків, публіцистів та інших публічних людей із великою аудиторією.

Один із прикладів – Славомір Менцен, депутат від «Конфедерації», який балотувався на посаду президента Польщі. У лютому 2025 року він опублікував на YouTube відео «Щільні кордони, безпечні вулиці!», присвячене міграції. Серед іншого, Менцен заявив, що через присутність дітей мігрантів нібито погіршуються результати освіти в Німеччині, і протиставив це Польщі, де, за його словами, «переважно живуть поляки», тому освіта нібито є кращою. За три тижні відео набрало понад 268 тисяч переглядів. Під ним з'явилися численні ксенофобські та расистські коментарі, зокрема із закликами до насильства.

Інший приклад – Люцина Кулінська, докторка гуманітарних наук і багаторічна викладачка Академії гірничо-металургійної академії (AGH) у Кракові. У 2019 році вона балотувалася до Європарламенту та Сейму від «Конфедерації», а у 2026 році була учасницею конгресу KINGS, організованого середовищем Гжегожа Брауна. У травні 2026 року в ефірі YouTube-каналу «Niezależny Lublin» Кулінська заявила, що українські діти нібито отримують «по кілька тисяч» щомісяця, і пов'язала це з теорією змови про сили, які хочуть фінансово зруйнувати Польщу. Автори звіту наголошують, що жодних норм, які б передбачали для українських дітей названі нею суми, не існує.

У грудні 2025 року Конрад Ніжник, голова місцевої структури «Конфедерації польської корони» Гжегожа Брауна, поширив неправдиву інформацію про те, що в одній із початкових шкіл Гдині нібито заборонили проводити різдвяні вечери у класі через присутність українських дітей. Школа та освітня влада це заперечили й наголосили, що жодної такої заборони не було. У коментарях під дописами з'явилися сотні антиукраїнських висловлювань – зокрема твердження, що українці нібито «українізують» Польщу та загрожують польській культурі.

Схожий механізм проілюстровано на прикладі депутата «Права і справедливості» (PiS) Даріуша Матецького. У серпні 2023 року він опублікував відео конфлікту між білим і темношкірим хлопчиками, не вказавши, де, коли і за яких обставин все це відбувалось. Натомість підписав ролик запитанням: «Майбутнє корінних європейців на власному континенті?». Під відео з'явилися численні расистські коментарі із закликами до насильства щодо дітей. Частина користувачів одразу перевела дискусію в антиукраїнський контекст.

Реакція має значення

У звіті йдеться не лише про те, як публічні особи формують образ дітей-мігрантів як загрози. Автори також показують, що відбувається після реальних нападів на дітей – коли замість однозначного засудження насильства з'являються спроби виправдати нападника.

11 липня 2026 року в Бельсько-Бялій пасажир автобуса ображав двох 11-річних українських дівчат і порушив тілесну недоторканність однієї з них. Чоловіка затримали, а прокуратура висунула йому обвинувачення у скоєнні злочину через національність потерпілих.

Після цього частина політиків і публіцистів почала пояснювати ситуацію не ксенофобією, а поведінкою самих дівчат або ширшим польсько-українським конфліктом.

Депутат «Конфедерації» Конрад Беркович заявив, що за напад відповідальні не польські праві політики, а насамперед «Зеленський і його банда», які «плюють на поляків» і «глорифікують убивць поляків». Його допис за три тижні набрав майже 107 тисяч переглядів.

Головний редактор «Najwyższy Czas!» Томаш Соммер у своїй риториці пов'язав ситуацію з Волинню. Він написав, що під час Волинської трагедії українці не просто «погано говорили» з поляками, а «брали на вила». В іншому дописі Соммер заперечував, що йдеться про ксенофобічний напад, і представляв подію як конфлікт із чоловіком, який нібито лише зробив зауваження двом підліткам. Він також опублікував змінене за допомогою ШІ фото однієї з українок, на якому дівчинка усміхається. Допис набрав майже 252 тисячі переглядів.

До теми Волині звернувся і професор Станіслав Жерко, працівник Познанського Західного інституту та Академії Військово-морського флоту в Гдині, який входив до комітету підтримки кандидатури Кароля Навроцького на президентських виборах 2025 року. Він написав, що якщо поляки

«пробачать українським нацистам геноцид», то, може, українці «пробачать» їм образи українських дівчат в автобусі в Бельсько-Бялій. В іншому дописі Жерко назвав історію з нападом «дрібницею» та звинуватив урядові й провладні медіа у використанні цього випадку для створення образу «Польщі, що брунатніє» – тобто країни, в якій нібито посилюються ультраправі та ксенофобські настрої.

Інші публічні коментатори відверто ставали на бік нападника. Ультраправий політик Януш Корвін-Мікке заявив, що чоловік був «спровокований» дівчатами, яких сам Корвін-Мікке грубо обізвав. Польський журналіст і публіцист, колишній головний редактор *Uważam Rze Historia* та кандидат до Сейму від *Kukiz'15* назвав їх «цинічними бидлячками» і стверджував, що вони навмисно провокували чоловіка. А публіцист Рафал Земкевич поставив під сумнів сам факт нападу, припустивши, що відео могло бути постановкою або змонтованим.

Gazeta Wyborcza: українські діти бояться повертатися до школи

Сам звіт *Nigdy Więcej* – це передусім документування конкретних випадків, а не соціологічне дослідження поширеності ксенофобії. Організація прямо зазначає, що зібрала вибрані події 2022–2026 років, тому на основі цього документа не можна визначити, яка частка дітей стикається з дискримінацією, чи порівнювати рівень ксенофобії між роками як статистичний показник.

Натомість *Gazeta Wyborcza* пішла далі й спробувала подивитися, як ця атмосфера позначається на самих українських дітях. 3 вересня видання опублікувало матеріал «*To jest polska ławka*». *Ukraińscy uczniowie boją się powrotu do szkoły* – «*Це польська лавка*». Українські учні бояться повертатися до школи». Журналісти поговорили з педагогами, громадськими діячами та людьми, які працюють з українськими родинами.

Педагогиня Антоніна Микитенко досліджувала труднощі, з якими стикаються родини українських біженців у Польщі. У розмові з виданням вона розповіла про українських дітей, які через проблеми з адаптацією та дискримінацію поверталися до онлайн-навчання в українських школах.. Алла Ожиєвська-Брожина з фонду *Nieobcy* зазначила, що знає дуже багато підлітків, які повертаються в Україну, залишаючи в Польщі матерів. За її словами, серед причин – хейт, з яким підлітки не можуть упоратися.

Один із найсильніших моментів матеріалу – історія, яку розповіда виданню головна редакторка польсько-українського порталу *Sestry.eu* Йоанна Мосей-Сітек. Йдеться про десятирічного хлопчика, який має почати навчання в польській школі після української. Дізнавшись про рішення мами, він попросив: «Мамо, ще ні. Може, із шостого класу, коли я буду старшим, буду більш стійким до булінгу?».

31.08.2026

Deutsche Welle

<https://www.dw.com/uk/es-ne-fiksue-zrostanna-kilkosti-bizenciv-z-ukraini-cerez-obstrili-rf/a-78579761>

ЄС не фіксує збільшення біженців з України через обстріли РФ

У Брюсселі поки не думали над тим, що робитимуть, якщо взимку через ймовірне погіршення гуманітарної ситуації в Україні істотно зросте кількість українців, які шукатимуть тимчасового захисту в ЄС, – джерело DW.

У Європейському Союзі наразі не спостерігають значного напливу біженців з України через зростання інтенсивності російських обстрілів. Про це DW на умовах анонімності повідомив європейський посадовець. «Я не думаю, що за останній час потік біженців зріс», – сказав дипломат.

Відповідаючи на запитання, чи готуються у Брюсселі до сценарію, за якого взимку кількість українців, які бажатимуть отримати тимчасовий захист у ЄС через погіршення гуманітарної ситуації в Україні, істотно збільшиться, посадовець відзначив, що наразі цей сценарій не опрацьовується. «Коли така ситуація виникне, тоді ми й будемо з нею розбиратися», – сказав він.

Як повідомлялося, Європейська Комісія має оприлюднити так звані операційні настанови щодо того, як країни-члени мають на практиці застосовувати рішення Ради ЄС щодо нових правил надання тимчасового захисту для українців, який було продовжено до березня 2028 року.

Рішення, зокрема, передбачає, що право на тимчасовий захист у ЄС матимуть лише ті особи, незалежно від віку та статі, які зможуть довести, що законно перетнули кордон України, або надати відповідні відомості із застосування «Резерв+».

За словами співрозмовника DW, робота Єврокомісії над операційними настановами поки що триває. Він запевнив, що «вони будуть оприлюднені найближчими тижнями, не місяцями».

Тим часом з України надходять повідомлення про наплив запитів до правників щодо вимог до підтвердження легального виїзду з України в ЄС.

03.09.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/vypadkiv-vidmovy-ukrayinskym-cholovikam-u-tymchasovomu-zahysti-v-chehiyi-dedali-8896387>

Випадків відмови українським чоловікам у тимчасовому захисті в Чехії дедалі більше

Для українців, які зараз уперше звертаються по тимчасовий захист у Чехії, правила змінилися. З 5 серпня частина заявників віком від 18 до 60 років повинна підтвердити виконання військових обов'язків перед Україною. Без

цього у тимчасовому захисті відмовляють. Ідеться саме про тимчасовий захист, а не про всі види чеських віз чи дозволів на проживання.

Нову вимогу запровадила Рада Європейського союзу. Вона стосується нових і повторних заяв. Тих, хто вже мав тимчасовий захист у Чехії до 5 серпня і безперервно його продовжує, нове правило не стосується.

У Чехії заявники мають надати роздрукований електронний військово-обліковий документ (е-ВОД). Для людей віком від 23 до 60 років у ньому має бути зазначений відповідний статус: звільнення від виконання військового обов'язку. Самого лише скриншота з застосунку «Резерв +» недостатньо.

Нові правила діють лише кілька тижнів, тому повної статистики поки немає, каже Адам Резлер, керівник відділу преси Міністерства внутрішніх справ.

«Наразі ще зарано давати загальну оцінку наслідкам обмеження, яке почали застосовувати нещодавно. Зараз ідеться про десятки випадків щотижня, коли через це обмеження тимчасовий захист не було надано. Під час розгляду заяви вирішальним є те, чи підлягає особа віком від 18 до 60 років виконанню військового обов'язку відповідно до законодавства України та чи підтвердила вона його виконання у встановлений спосіб.

Особи віком від 18 до 22 років повинні підтвердити реєстрацію в застосунку «Резерв +» і надати е-ВОД у паперовій формі. В осіб віком від 23 до 60 років у наданому в паперовій формі е-ВОД має міститися інформація про виключення з виконання військового обов'язку.

Під час розгляду міністерство спирається на відомості, що містяться в наданих українських документах. Ця умова не стосується осіб, які мали чинний тимчасовий захист на день ухвалення рішення Радою ЄС і відтоді безперервно зберігають цей статус.

Надання е-ВОД і підтвердження його чинності є обов'язковими в усіх випадках. Український штамп про виїзд у чинному проїзному документі, проставлений після ухвалення рішення Радою ЄС, подається разом з е-ВОД. Штамп про виїзд підтверджує, що українські органи влади дозволили особі законно виїхати в конкретний момент, тоді як е-ВОД дає змогу перевірити її актуальний статус щодо виконання військового обов'язку. Саме тому відповідно до чеської процедури штамп про виїзд не замінює е-ВОД».

Втім, перші відмови вже підтверджені офіційно. Ще 12 серпня представниця Міністерства внутрішніх справ повідомила в Сенаті, що менш ніж за тиждень тимчасовий захист не отримали кілька десятків людей, які не змогли підтвердити виконання військових обов'язків.

Майже одночасно перші історії почали з'являтися і в соціальних мережах. Українці писали про вимогу показати «Резерв +» і про відмови під час оформлення тимчасового захисту. Серед країн, які згадували користувачі, була й Чехія.

Але такі дописи залишаються особистими свідченнями. Без письмового рішення міграційної служби перевірити причину кожної конкретної відмови неможливо.

Військовозобов'язаними можуть бути й жінки

Окреме питання виникло щодо українських жінок. Рішення Ради ЄС сформульоване не лише щодо чоловіків, а загалом щодо «осіб, які мають військові обов'язки перед Україною». А на військовому обліку в Україні перебувають і деякі жінки, зокрема медиків та фармацевти.

Водночас сам факт військового обліку не означає, що жінка підлягає примусовій мобілізації. За українськими правилами жінки можуть проходити військову службу добровільно.

Тим часом у соцмережах уже з'явилися повідомлення українок про те, що в окремих країнах ЄС у них також просили показати військово-облікові документи. У таких дописах згадується і Чехія. Але офіційної статистики щодо відмов саме жінкам поки немає.

Є і ще одна невизначеність. У рішенні Ради ЄС серед доказів законного виїзду з України згадується сам законний перетин кордону або відповідний штамп. Чеське Міністерство внутрішніх справ при цьому вимагає військово-обліковий документ і тоді, коли людина може підтвердити законний виїзд.

Як саме нове правило має застосовуватися до військовозобов'язаних українок і чи буде практика однаковою в усіх країнах ЄС, поки що остаточно не зрозуміло.

Українцям, які зараз лише планують оформлювати тимчасовий захист у Чехії, варто заздалегідь перевірити свій військово-обліковий статус. А якщо у захисті відмовили, важливо отримати письмове рішення із зазначенням причини. Саме цей документ, а не усна відповідь чиновника, визначає подальші можливості оскарження.

04.09.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/kilkist-boyezdatnyh-prohachiv-tymchasovogo-zahystu-yaki-prybuyayut-do-chehiyi-8896552>

Кількість боєздатних прохачів тимчасового захисту, які прибувають до Чехії, впала майже на дві третини

Такі дані навів міністр внутрішніх справ Чехії Лубомір Метнар (ANO) на слуханні безпекового комітету Палати депутатів. Цим чоловікам тимчасового захисту вже не дають.

Зміна настала, відповідно до рішення Ради ЄС, із 5 серпня: українці військовозобов'язаного віку від 18 до 60 років можуть отримати тимчасовий захист, тільки якщо доведуть виконання свого військового обов'язку щодо України.

Чехія трактує цю вимогу ще суворіше: в електронному військово-обліковому документі (е-ВОД) прохачів про тимчасовий захист має бути проставлена позначка тільки про звільнення від виконання військового

обов'язку, всі інші варіанти виконання військового обов'язку до уваги не беруться.

Як заявив Метнар, до запровадження цього обмеження чоловіки військовозобов'язаного віку складали близько 20 відсотків від усіх прохачів тимчасового захисту. Нині це число впало до 7 відсотків.

«І ми цих сім відсотків перехопили, тимчасовий захист їм наданий не був і ми повертаємо їх назад до України», – додав міністр. Але, за його словами, робити ширші висновки ще зарано.

«Ми реєструємо десятки таких випадків щодня», – повідомила про відмови військовозобов'язаним у тимчасовому захисті речниця МВС Гана Мала.

Нове правило стосується тільки тих, хто просить тимчасового захисту вперше чи й повторно – тих, хто вже мав його станом на 4 серпня, зміна не стосується, і вони зможуть безперешкодно продовжувати свій статус і надалі.

Чехія була серед тих країн ЄС, які найбільше домагалися обмеження для боєздатних чоловіків із України. Просила про нього й сама Україна, якій ці люди потрібні для захисту країни, а потім і для її відбудови.

Останнім часом перед запровадженням обмеження серед прибулих із України стали переважати чоловіки в економічно активному віці.

А минулого року вперше після початку повномасштабної війни Росії проти України до Чехії прибуло з проханням про тимчасовий захист більше чоловіків, ніж жінок. Нова норма має значно обмежити кількість прибулих чоловіків.

Коли минулого року Київ дозволив виїзд за кордон чоловікам у віці 18–22 роки, минулої осені їх, бувало, приїжджало до Чехії більш ніж по тисячі на тиждень, повідомляла речниця МВС. На початку цього року юнаки приїжджали до Чехії щотижня сотнями.

За останні ж тижні українських чоловіків у віці 18–65 років – саме з такими віковими межами працює чеська статистика, і вони дещо ширші, ніж українські, – щотижня до Чехії прибувало вже лише по 300 з чимось.

А от представники чеського бізнесу вітають прибуття до країни чоловіків продуктивного віку. «Це надзвичайно важливе підкріплення, яке допоможе економіці в будівництві, машинобудуванні чи логістиці», – сказав, наприклад, нещодавно інтернет-виданню Novinky.cz Томаш Проуза, президент Союзу торгівлі і туристичної галузі і віцепрезидент Господарської палати.

31.08.2026

24 Канал

https://24tv.ua/zakordon24/viplati-ditey-ukrayintsyam-polshhi-2026-programa-800-shho-potribno_n3132929

Не тільки 800+: які виплати на дитину можна отримати в Польщі в 2026 році

Більшість українців знають про виплату 800+, яку родини з дітьми можуть отримувати в Польщі. Втім, це не єдина допомога на дітей, що доступна для біженців з тимчасовим захистом.

Для українців з PESEL UKR та тимчасовим захистом у Польщі доступно кілька програм підтримки на дітей. Щоправда, для деяких з них заявникам зараз потрібно відповідати кільком вимогам. 24 Канал розповідає, яку саме допомогу на дітей дають у Польщі у 2026 році.

Яку допомогу на дітей можна отримати в Польщі?

800+

Це – основна виплата на дітей у Польщі. Згідно з нею на кожну дитину віком до 18 років можна отримувати 800 злотих щомісяця. Доходи родини при цьому не мають жодного значення – але для українців, що мають статус PESEL UKR, правила змінилися з 1 лютого 2026 року.

Відтепер для того, аби набути право на виплату, українцям потрібно, щоб:

- батьки та діти легально перебували у Польщі;
- дитина відвідувала польську школу чи садочок;
- батьки професійно активні у Польщі.

Dobry Start

Ця виплата актуальна саме зараз, перед початком навчання. Призначається вона для школярів, і за нею раз на рік можна отримати 300 злотих на покупку навчального приладдя. Виплачуються гроші незалежно від доходу родини.

Цього року заявки приймаються з 1 липня по 30 листопада 2026 року. Отримати гроші можна, подавши електронного листа через ZUS, mZUS, Emp@tia, а також через деякі банки.

Важливо! Гроші за програмою «300+» не виплачуються на дітей, що відвідують дитячі садки, студентів та для школярів, що відвідують «нульовий» клас.

Aktywni rodzice w pracy

Ця програма – одна з трьох виплат за допомогою Aktywny Rodzic. Її розмір становить 1 500 злотих на місяць, а також 1 900 злотих на місяць, якщо дитина має підтвердження інвалідності.

Виплату отримують діти віком від 12 до 35 місяців. Отримати її мають право батьки, які працюють, або ж є професійно активними. Гроші можна

використати на догляд за дитиною, і в тому числі на няню, або ж допомогу бабусі та дідуся.

Для цієї програми дохід родини не має значення. Зважайте, що отримувати усі три виплати за програмою Aktywny Rodzic не можна – потрібно обрати ту, що найбільше відповідатиме ситуації.

Aktywnie w żłobku

Призначається виплата, якщо дитина ходить у ясла, дитячий клуб, або ж до денного опікуна – за нею так само можна отримувати до 1500 злотих на місяць, а для дитини з інвалідністю – до 19 00 злотих.

Важливим тут є те, що ці гроші не надходять на рахунок батькам: їх перераховують безпосередньо опікуну, яслам чи клубу, куди ходить дитина, і так зменшують плату для батьків.

Відтак, якщо ясла коштують 1 000 злотих на місяць, виплата покриє лише їх і становитиме також 1 000 злотих.

Aktywnie w domu

За цією програмою дитина віком від 12 до 35 місяців може отримувати 500 злотих щомісяця. Цей варіант підходить для ситуації, якщо дитина не ходить у ясла. Батьки отримують підтримку на домашній догляд.

Zasilek rodzinny

Ця програма – це сімейна допомога для малозабезпечених. Вона вже залежить від доходу родини. Станом на 2026 рік, за нею можуть отримувати:

- 95 злотих на місяць для дітей до 5 років;
- 124 злотих на місяць для дітей 5 – 18 років.
- 135 злотих на місяць для дітей 18 – 21 років за умови, що ті продовжують навчання.

Основним критерієм для доходу є поріг у 674 злотих нетто доходу на особу в родині, або ж 764 злотих, якщо в родині є дитина з інвалідністю. Якщо ж дохід трохи перевищує поріг, часто це не означає повну втрату допомоги: виплату просто зменшують відповідно до перевищення.

За цією програмою можна мати право й на окремі додатки, які виплачуються залежно від ситуації. Зокрема, окремі кошти можна отримати:

- за народження дитини;
- для одинокої матері/батька;
- за виховання дитини у багатодітній сім'ї;
- на навчання та реабілітацію дитини з інвалідністю;
- на навчання дитини поза місцем проживання;
- на початок навчального року.

Becikowe

Це – одноразова допомога при народженні, за якою можна отримати 1 000 злотих. Втім, вона працює з умовою: претендувати на неї можна тільки у випадку, якщо доходи не перевищують 1 922 злотих нетто на особу в родині.

01.09.2026

24 Канал

https://24tv.ua/fyuri-dzhoshua-promouter-eddi-girn-opublikuvav-afishu-poyedinku_n3135566

Підхід до українців на польському кордоні змінили: правозахисники б'ють на сполох

Українців, що їдуть до Польщі, можуть дедалі частіше реєструвати як туристів, а не як людей, що прибувають, аби отримати тимчасовий захист. Особливо помітною така тенденція стала навесні 2026 року на окремих пунктах пропуску.

Правозахисники вже звернули увагу на різке скорочення в'їздів українців, що класифікується як евакуація, або ж в'їзд у межах тимчасового захисту, пише Rzeczpospolita.

Що змінилося для українців на кордоні Польщі?

За інформацією HFPC деякі пункти пропуску з березня по червень 2026 року дуже сильно скоротили кількість в'їзду громадян України з метою отримання тимчасового захисту чи евакуації. Замість цього правозахисники все частіше говорять про випадки, коли українців реєструють за зовсім іншим призначенням – як туристів.

Найкраще це можна прослідкувати на пункті пропуску в Медиці: за даними польської преси, у січні та лютому 2026 року там як біженців зареєстрували приблизно 9 тисяч людей. А ось в наступні місяці показники вже суттєво змінилися:

- березень – 1814 людей;
- квітень – 82 людини;
- травень – 94;
- червень – 359.

Схожу тенденцію, за інформацією правозахисників, спостерігали також у Грубешові, Дорогуську та Корчовій. Але пункт пропуску у Гребенному називають винятком з цієї тенденції. Але офіційної статистики, що показувала б, скільки саме українців перекваліфікували з отримання захисту на туристів, наразі не існує.

Тож наведені цифри не можна автоматично трактувати як кількість людей, яких позбавили тимчасового захисту.

Як це впливає на українців?

Класифікація мети в'їзду впливає на людей, які хочуть отримати тимчасовий захист в Польщі. PESEL зі статусом UKR є офіційним підтвердженням права бути у країні в рамках тимчасового захисту.

З 5 березня 2026 року деякі правила змінилися – для людини, що в'їжджає до Польщі з метою скористатися захистом, потрібно отримати PESEL UKR, і зробити це можна не пізніше як за 30 днів після в'їзду. Якщо пропустити встановлений термін, захист припиниться.

01.09.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/vpo-teper-mozhut-vtratiti-viplati-cherez-1788234882.html>

ВПО тепер можуть втратити виплати через родичів. Як діють нові правила

З 1 серпня 2026 року в Україні діє принцип «одна сім'я – один механізм державної підтримки». Це означає, що родина ВПО може скористатися лише однією державною програмою чи отримати один вид житлової допомоги.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на постанову Кабінету Міністрів України №723.

У чому суть нового принципу

Якщо один із членів родини вже отримав компенсацію, ваучер чи скористався пільговою програмою – наприклад, житловим сертифікатом, – інші члени цієї ж сім'ї не можуть повторно подати заявку на аналогічний механізм державної підтримки.

Сім'ю тепер розглядають як єдине ціле: усі обмеження та виплати прив'язують до сукупного складу родини, а не до кожної окремої людини.

Хто втратив право на житловий ваучер

Цей принцип уже застосували в програмі житлових ваучерів для ВПО з тимчасово окупованих територій. З 1 серпня право на ваучер втратили ВПО, які в період з 24 лютого 2022 року до моменту подачі заяви припинили право власності на будь-яке житло – наприклад, продали чи подарували квартиру чи будинок у безпечніших регіонах країни.

Також право втратили переселенці, які вже скористалися пільговою іпотекою, та ті, хто зареєстрував місце проживання на тимчасово окупованій території вже після того, як населений пункт опинився під контролем ворога.

Як тепер перевірятимуть заявників

Органи влади ретельніше перевірятимуть через державні реєстри, чи має особа або члени її сім'ї інше житло, чи отримувала родина раніше державну житлову підтримку, а також інші обставини, які можуть впливати на право на отримання ваучера.

02.09.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/odniy-kategori-y-vpo-hochut-garantuvati-viplati-1788325052.html>

Одній з категорій ВПО хочуть гарантувати виплати незалежно від перевірки потреб

У Верховній Раді зареєстрували законопроект, який пропонує гарантувати щомісячну допомогу на проживання внутрішньо переміщеним

особам віком до 23 років, які здобувають освіту, – незалежно від результатів оцінювання їхніх потреб.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на текст законопроекту №15560, зареєстрованого у Верховній Раді України.

Навіщо потрібна нова норма

Автори законопроекту №15560 пояснюють: продовження навчання для молодих ВПО часто пов'язане з додатковими витратами на проживання, оренду житла, харчування, транспорт та навчальні матеріали. При цьому особи до 23 років, які навчаються, зазвичай не мають стабільного самостійного доходу чи можливості повноцінно працевлаштуватися.

Мета документа – посилити соціальний захист молодих переселенців, забезпечити безперервність освіти під час воєнного стану та спростити адміністративні процедури призначення виплат.

Що конкретно зміниться

Законопроект пропонує доповнити закон про права ВПО новим пунктом, за яким студентам-переселенцям до 23 років, які здобувають професійну, фахову передвищу чи вищу освіту, виплачуватимуть цільову допомогу на проживання щомісяця – незалежно від результатів оцінювання потреб.

Точний розмір виплати документ не встановлює – це визначатиме Кабінет Міністрів.

Коли виплату припинять

Допомогу зупинять у двох випадках – якщо людина завершить навчання чи відрухується із закладу освіти, а також якщо досягне 23-річного віку. Тобто право на виплату прямо прив'язане до статусу студента та вікового обмеження.

Як перевірятимуть дані про навчання

Окрема новела законопроекту – автоматична перевірка відомостей про навчання. Кабміну пропонують за місяць забезпечити електронну взаємодію між Єдиною державною електронною базою з питань освіти (ЄДЕБО) та системами, які використовують для призначення виплат ВПО.

Якщо потрібна інформація вже є в ЄДЕБО – про факт навчання, форму здобуття освіти, дату зарахування чи відрухування, – людині не доведеться додатково подавати довідки.

Коли документ набуде чинності

Гарантію пропонують встановити на період воєнного стану та протягом шести місяців після його завершення чи скасування. Самі положення закону набудуть чинності через місяць після публікації, але не раніше набуття чинності Законом України №4924-IX від 1 липня 2026 року.

04.09.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/diti-pereselentsi-mayut-pravo-desyatki-pilg-1788493889.html>

Діти-переселенці мають право на десятки пільг: повний перелік

Діти внутрішньо переміщених осіб мають право на низку пільг – від пільгового зарахування до дитсадків і шкіл до соціальної стипендії та безоплатного проживання в гуртожитках для студентів.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на допис Чернівецької обласної військової адміністрації.

Пільги для дошкільнят та школярів

Вихованці дитячих садочків з числа ВПО мають право на пільгове зарахування до закладів дошкільної освіти та безоплатне харчування.

Школярі-переселенці теж можуть розраховувати на пільгове зарахування, а ті, хто навчається очно чи в змішаному форматі, – ще й на безоплатні гарячі обіди.

Окремо першокласники мають право на одноразову грошову допомогу «Паунок школяра» у розмірі 5000 гривень.

Пільги для студентів

Для студентів закладів професійної освіти передбачені соціальна стипендія, першочергове поселення в гуртожиток, безоплатне проживання та харчування.

У коледжах та закладах вищої освіти для студентів денної форми на бюджеті діють соціальна стипендія, переведення на вакантні бюджетні місця під час вступу, першочергове поселення до гуртожитків, знижка на проживання в окремих закладах та спрощена процедура вступу для абітурієнтів з тимчасово окупованих територій.

Щоб скористатися будь-якою з цих пільг, до пакету документів потрібно додати довідку ВПО.

Оздоровлення та підтримка сімей

Для відпочинку дитини можна скористатися програмою «Оздоровлення» – розмір допомоги становить 14 165 гривень на дитину віком від 7 до 18 років. Кошти надходять на спеціальну картку, і їх потрібно використати протягом трьох місяців із дня зарахування для оплати путівки до оздоровчого закладу.

Усиновлювачі можуть отримати грошову допомогу в розмірі 41 280 гривень на дитину, оплачувані відпустки та соціальний супровід.

Сім'ям, які тимчасово виховують дитину, що залишилася без батьківського піклування через війну, надається соціальна допомога «Дитина не одна» – виплату призначають на шість місяців, а її розмір залежить від віку та стану здоров'я дитини.

Для оформлення будь-якої з цих виплат потрібно звернутися до органів соцзахисту, ЦНАПу або місцевої громади.

03.09.2026

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/09/3/7244761/>

Угорщина продовжить надавати захист українським чоловікам призовного віку, передусім закарпатцям

Уряд Угорщини залишає за собою право надавати захист особам призовного віку, які втікають з України до Угорщини.

Про це рішення уряду повідомив у середу прем'єр Угорщини Петер Мадяр, передає «Європейська правда».

Він нагадав, що кілька тижнів тому Європейський Союз ухвалив рішення про те, що не надаватиме тимчасовий захист українським чоловікам призовного віку, якщо вони мають проблеми з військово-обліковими документами. За словами Мадяра, Угорщина голосувала проти цього заходу.

«Водночас вчора уряд вирішив, що Угорщина діятиме інакше і надалі залишає за собою право, і діятиме таким чином, щоб надавати статус притулку також чоловікам, які підлягають призову, що тікають на територію Угорщини», – сказав він.

Мадяр уточнив, що це насамперед стосується етнічних угорців із Закарпаття.

«Очевидно, насамперед з огляду на наших закарпатських угорських співвітчизників, таких біженців стає дедалі більше, і, скажу чесно, особисто я, і я це говорив, можливо, вчора і президенту Європейської ради, і кільком лідерам ЄС, вважаю негідним і незбагненим, що Європейський Союз так вирішив, що він, по суті, замикає батьків і дідусів у країні, що перебуває у стані війни, і не надає їм допомоги, хоча досі правила були іншими», – заявив угорський прем'єр.

За його словами, такі дії є негідними.

Нагадаємо, наприкінці липня Євросоюз продовжив дію тимчасового захисту для українців до 4 березня 2028 року, із нововведенням, що новоприбулі військовозобов'язані громадяни України зможуть претендувати на статус лише за відсутності проблем з військово-обліковими документами.

31.08.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4159295-zibrati-budinok-za-5-godin-niderlandi-vidilili-4-mln-na-modulne-zitlo.html>

Зібрати будинок за 5 годин: Нідерланди виділили €4 млн на модульне житло

У Нідерландах 24 серпня, у День Незалежності України, символічно стартувало навчання для українських фахівців «Добробату» – добровільної будівельної організації, яка допомагає відновлювати будинки та цивільну інфраструктуру, пошкоджені або зруйновані внаслідок російської агресії.

Команда із чотирьох українських фахівців протягом п'яти днів опановує в Нідерландах технології циркулярного модульного будівництва, щоб застосовувати ці знання під час відбудови України та створення житла для внутрішньо переміщених людей.

Навчання для українських фахівців проводять експерти з нідерландської компанії C3 Living, яка проєктує та виробляє модульні будинки, житлові комплекси, приміщення для офісів, шкіл, медзакладів і тимчасового проживання. Її рішення можна використовувати як постійне або тимчасове житло. Серед реалізованих компанією проєктів, зокрема, – оселі для українських біженців у Нідерландах.

Мета тренінгу – передати українським спеціалістам практичні знання, які вони зможуть застосувати в Україні. Навчання є частиною проєкту Sustainable Housing First for Ukrainian Recovery («Надійне житло перш за все для відновлення України», – ред.), у межах якого в Острі на Чернігівщині буде зведено сучасне модульне безпечне й енергоефективне житло для внутрішньо переміщених українців. Проєкт передбачає створення модульних помешкань приблизно для 175–250 людей, загалом 22 будинки.

На реалізацію цього проєкту уряд Нідерландів виділив 4 мільйони євро субсидії. Грантову підтримку здобула концепція, запропонована командою Workfor (нідерландська організація, яка у Нідерландах надає підтримку біженцям, – ред.).

Важливою складовою проєкту є циркулярний підхід – використання відновлених модулів, перероблених та екологічних матеріалів. Це дає змогу не лише скоротити витрати ресурсів, а й створити модель будівництва, яку в майбутньому можна масштабувати в інших регіонах України.

Для учасників тренінгу це не просто навчальна поїздка. Вони мають повернутися в Україну з конкретними навичками, які допоможуть самостійно організувати монтаж модульного житла в Острі та передавати отриманий досвід іншим українським фахівцям.

€4 МЛН ВІД НІДЕРЛАНДІВ НА МОДУЛЬНЕ ЖИТЛО В УКРАЇНІ

У Нідерландах модульні конструкції використовують не лише для житла, а й для шкіл, офісів, рекреаційних будинків та інших функціональних

приміщень. Особливість технології полягає у можливості швидко збирати, демонтувати, перевозити та повторно використовувати модулі. Цей проєкт для України став можливим завдяки концепції WRKfor (нідерландська організація, яка у Нідерландах надає підтримку біженцям, – ред.)

«Я насамперед хотіла би подякувати уряду Королівства Нідерландів за цю програму, спрямовану на відбудову України та допомогу українцям. Для нас це можливість створити українсько-нідерландське партнерство, засноване на принципах циркулярної економіки, передавати Україні досвід і технології, які Нідерланди ефективно застосовують у себе. Цей проєкт – також про досвід обох країн щодо створення сучасного житла. Я дуже щаслива, що ми стали переможцями цього проєкту. Він справді унікальний. Це про створення спільноти в Чернігівській області, де люди отримають можливість почати життя заново», – каже лідер проєкту WRKfor та експертка з питань субсидії Ukraine Partnership Facility RVO Олександра Штонда.

За її словами, на реалізацію ініціативи Нідерланди надали 4 млн євро субсидії, розрахованої на чотири роки.

«У нас уже повністю розроблений план, є дизайн будинків, а позаду мене можна побачити модулі. Маленькими кроками, попри щоденні атаки в Україні, ми рухаємося до нашої мети та віримо в нашу перемогу», – наголосила вона.

Олександра також розповіла: «Передбачено, що мешканці матимуть не лише житло, а й підтримку в пошуку роботи, доступ до дитячих садків і шкіл, психологічну допомогу та можливість долучатися до волонтерських ініціатив».

Своєю чергою власник нідерландської компанії C3 Living, яка проєктує та виробляє модульні будинки, Пітер Брукманс зазначив: «У Нідерландах ми опікуємося тим, що називають соціальним житлом. Ми реалізуємо соціальні будинки по всій країні для людей, які залишилися без житла, які потребують догляду та підтримки тощо. І у 2024 році ми встановили контакт з урядом Нідерландів. Уряд хотів допомогти Україні, надати їй підтримку. Нас запитали, чи можемо ми реалізувати в Україні те, що робимо в Нідерландах, тобто створювати соціальне житло. Зараз ми вже розпочали такий проєкт. Його результат можемо побачити тут, у цьому приміщенні. Ці модульні будинки незабаром встановлять в Україні для внутрішньо переміщених людей – тих, хто був змушений залишити свої домівки через бойові дії, шукає житло, але хоче залишитися в Україні. Чому мені подобається цей проєкт? Бо він відповідає тому, що ми робимо та що закладено в основу нашої діяльності. Ми створюємо соціальне житло».

Брукманс також зазначив, що «до того ж, у C3 Living працюють люди з України – ті, хто був змушений залишити свою країну через війну, приїхав до Нідерландів і знайшов тут роботу. У нас також працюють люди із Сирії, які свого часу так само знайшли тут прихисток і можливість працювати. Тож у нас уже були необхідні контакти й розуміння того, як побудувати таку співпрацю. Коли міністерство закордонних справ Нідерландів звернулося до

нас із пропозицією долучитися й допомогти Україні, ми фактично одразу погодилися. Для мене, як і для всіх працівників, надзвичайно важливо, що ми можемо зробити щось конкретне для підтримки українців. Це справді торкається тебе особисто. Те, що відбувається в Україні, – жахливо. І тому можливість допомагати людям, які постраждали від війни, для нас є дуже цінною».

Українці та нідерландці, залучені до реалізації проєкту, кажуть: його головна ідея в тому, що Україна сьогодні не лише захищає своє майбутнє, а й водночас вчиться його будувати.

03.09.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/4160665-rivnensina-otrimala-23-miljoni-na-oblastuvanna-zitla-dla-pereselenciv.html>

Рівненщина отримала \$23 мільйони на облаштування житла для переселенців

Рівненщина отримала 23 мільйони гривень на облаштування житла для ВПО, громади готують проєкти.

Як передає Укрінформ, про це повідомляє Рівненська ОВА з посиланням на інформацію, оприлюднену під час щотижневої онлайн-наради з актуальних питань соцзахисту населення.

«Понад 42 тисячі внутрішньо переміщених людей сьогодні живуть на Рівненщині. Тож питання не лише їхньої підтримки, а й створення належних умов для проживання залишається одним із ключових у роботі громад», – ідеться в повідомленні.

Як наголошується, окремо зупинилися на державній субвенції для створення та облаштування житла для евакуйованих і внутрішньо переміщених осіб. У 2026 році Рівненщина з держбюджету отримала 23,3 млн грн на формування фондів тимчасового та підтриманого проживання, а також заходи із забезпечення ВПО житлом у сільській місцевості.

Як наголосила заступниця голови Рівненської ОДА Людмила Шатковська, це не просто кошти на ремонт приміщень – це можливість перетворити будівлі, які роками не використовувалися або потребували оновлення, на комфортне житло для людей, які через війну були змушені залишити свої домівки. Завдання – щоб кожна громада максимально використала цю можливість і створювала умови, в яких люди почуватимуться захищено та гідно.

За результатами роботи тимчасової комісії кошти вже розподілені між окремими громадами.

Наголошується, що важлива умова таких проєктів – безбар'єрність. Щонайменше 20% житлових місць мають бути адаптовані для людей з інвалідністю та маломобільних груп населення. Йдеться, зокрема, про

доступність будівель, облаштування пандусів, підйомників та широких дверних прорізів.

31.08.2026

OBOZ.UA

<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/fea/ukraintsyam-mozhut-povernuti-chastinu-koshtiv-za-orendu-zhitla-hto-mae-pravo-na-viplatu.htm>

Українцям можуть повернути частину коштів за оренду житла: хто має право на виплату

Внутрішньо-переміщені особи (ВПО) можуть повернути частину сплаченого ПДФО (податок на доходи фізичних осіб) за оренду житла, якщо мають письмовий договір, підтвердження оплати та не мають придатного для проживання житла у власності. За витрати 2025 року декларацію на податкову знижку можна подати до 31 грудня 2026 року.

Про це повідомляє Державна податкова служба (ДПСУ). Однак, скористатися такою можливістю зможуть не всі орендарі – законодавство встановлює низку вимог, які необхідно виконати.

Як працює податкова знижка за оренду

Податкова знижка – це можливість платника податків зменшити оподатковуваний дохід на суму окремих витрат або повернути частину вже сплаченого ПДФО. Для внутрішньо переміщених осіб така можливість передбачена, зокрема, щодо коштів, фактично витрачених на оренду житла.

Важливо, що йдеться саме про фактично сплачені кошти, а не про суму, яка просто зазначена в договорі. Тому переселенцю необхідно мати документи, що підтверджують оплату оренди.

Зазначається, що це можуть бути квитанції, чеки, банківські платіжні документи або інші підтвердження здійснення розрахунків. Водночас сам договір оренди також є обов'язковим.

Хто з ВПО може отримати знижку

Право на податкову знижку за оренду житла виникає за умови виконання встановлених вимог. Перша важлива умова стосується житла у власності. Сам переселенець та члени його сім'ї першого ступеня споріднення не повинні мати у власності придатної для проживання нерухомості.

Водночас є виняток, ця вимога не поширюється на житло, розташоване на тимчасово окупованих територіях. Тобто якщо людина має житло на території, яка тимчасово окупована, це саме по собі не позбавляє її права претендувати на податкову знижку за оренду іншого житла.

Друга важлива умова – переселенець не повинен одночасно отримувати передбачену державою бюджетну компенсацію витрат на проживання. Таким чином, держава не передбачає можливості одночасно користуватися

відповідною бюджетною компенсацією за проживання та включати ті самі витрати на оренду до податкової знижки.

Потрібен письмовий договір оренди

Однією з головних вимог є наявність договору оренди житла, укладеного у письмовій формі. У ньому мають бути зазначені основні умови оренди, зокрема вартість та строки оплати.

Сам факт проживання в орендованій квартирі або будинку без оформлених документів не є достатньою підставою для отримання податкової знижки. Якщо орендар просто передає власнику житла гроші без належного документального підтвердження, довести понесені витрати для податкової знижки буде неможливо.

Тому ВПО, які планують скористатися таким правом, варто зберігати не лише договір, а й усі документи, які підтверджують оплату оренди. Для оформлення податкової знижки переселенцю необхідно звернутися до контролюючого органу за місцем податкового обліку та подати відповідний пакет документів. Зокрема, знадобляться:

- декларація про майновий стан і доходи;
- копія довідки про взяття на облік ВПО;
- копія письмового договору оренди житла;
- документи, що підтверджують фактичну оплату оренди;
- інформація про членів сім'ї першого ступеня споріднення;
- документи, які підтверджують відсутність житла у власності, що відповідає встановленим вимогам;
- документи, які підтверджують, що людина не отримує бюджетну компенсацію витрат на проживання.

Для членів сім'ї можуть знадобитися їхні прізвища, імена, по батькові та реєстраційні номери облікових карток платників податків. Для людей, які через релігійні переконання офіційно відмовилися від отримання РНОКПП, можуть використовуватися серія та номер паспорта за умови наявності відповідної відмітки.

Чим підтвердити відсутність власного житла

Окреме питання – документальне підтвердження того, що переселенець та члени його сім'ї не мають придатного для проживання житла у власності. Одним із документів, який може підтвердити відповідну інформацію, є витяг із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Також можуть використовуватися інші документи та відомості, які підтверджують відсутність обставин, що перешкоджають отриманню податкової знижки. Крім того, необхідно підтвердити відсутність бюджетних виплат, які компенсують витрати на проживання.

Для цього можуть використовуватися відповідні відомості від структурних підрозділів з питань соціального захисту населення. Скористатися податковою знижкою можна після завершення відповідного звітного року.

Для цього необхідно подати річну декларацію про майновий стан і доходи до 31 грудня року, наступного за звітним. Наприклад, якщо людина понесла витрати на оренду житла протягом 2025 року, скористатися податковою знижкою за ці витрати можна, подавши декларацію до 31 грудня 2026 року.

Куди звертатися ВПО

Декларацію та необхідні документи потрібно подавати до контролюючого органу, в якому платник перебуває на податковому обліку. Якщо після переміщення людина змінила адресу проживання або інші персональні дані, про це необхідно повідомити податковий орган. Для цього подається відповідна заява, щоб актуальна інформація була внесена до Державного реєстру фізичних осіб – платників податків.

Регіональні

02.09.2026

МикВісті

<https://nikvesti.com/news/recovery/323225-daniya-finansuye-proyektuvannya-sotsialnogo-zhitla-u-pivnichnomu-v-mikolayevi-pobuduvati-mayut-208-kvartyr>

Данія фінансує проєктування соціального житла у Північному в Миколаєві – побудувати мають 208 квартир

За проєктом Фонду відбудови України Королівства Данії у Миколаєві збираються будувати соціальне житло у мікрорайоні Північний. Перший проєкт вже розробляють. Побудувати мають кілька будинків в цілому на 208 квартир, де в першу чергу зможуть заселитися переселенці.

Про це розповів перший заступник директора Департаменту міського господарства (ДМГ) Ігор Набатов під час брифінгу щодо відновлення пошкодженого під час обстрілів житла, пишуть «МикВісті».

За словами Ігоря Набатова, проєктування повністю фінансує Фонд відбудови України GAU Fonden. Побудують, за попередньою інформацією, п'ять будинків від чотирьох до семи поверхів. В цілому буде 208 квартир.

«Департамент міського господарства виступає замовником, а вся оплата відбувається за рахунок Фонду відбудови. Проєктант, який працює в рамках цього проєкту, був відібраний також Фондом відбудови України. Це було передбачено і в меморандумі, і в проєктній угоді, яка згодом підписувалася. І на сьогоднішній день ми маємо вже чітке бачення, скільки це буде квартир. Це 208 квартир», – повідомив Ігор Набатов.

Під час будівництва одразу зроблять укриття, що передбачено новими стандартами, а також паркомісця.

У Чернігові, як розповів заступник директора департаменту міського господарства, вже будують аналогічне житло з січня 2026 року. Для

Миколаєва це назвали плюсом, оскільки проєкт пройде перевірку під час експертиз, тому всі моменти врахують у мікрорайоні Північний.

«Це означає, що проєктування буде набагато швидше у Миколаєві, ніж було у Чернігові. Ми очікуємо, якщо все буде добре, то на початку 2027 року ми вже зможемо отримати проєкт, потім експертиза і маю надію, що розпочнеться реалізація так само швидко, як вона почалася у Чернігові, – сказав Ігор Набатов.

Місто за цим проєктом мало виділити земельну ділянку, що зробила Миколаївська міськрада у 2024 році. Крім того, потрібно провести комунікації: тепло, воду, каналізацію та електропостачання. Газ, попередньо, не передбачають у проєкті.

За словами Ігоря Набатова, підприємствам направили опитувальні листи щодо проведення мереж.

«Фактично це ті документи, які дадуть можливість нам зрозуміти потужності, які необхідно підвести під ці будинки, щоб в подальшому їх реалізувати», – сказав заступник директора ДМГ.

Ігор Набатов звернув увагу, що це житло буде соціальним. Воно залишиться у власності Миколаєва.

«Це житло, яке однозначно залишається в міській територіальній громаді, воно не може бути нікому передано. Воно 100% буде в комунальній формі власності. І це передбачено в тому числі і в проєктній угоді», – зазначив Ігор Набатов.

На першому етапі у нові будинки зможуть заселитися переселенці. А після війни квартири переведуть до соціального фонду. Оскільки житло будують за рахунок міжнародних партнерів, то вони мають право встановлювати свої правила. Тобто останнє слово буде за Фондом відновлення України.

02.09.2026

Кременчуцький Телеграф

<https://www.telegraf.in.ua/buisiness/money/na-modulne-mistechko-dlya-vpo-u-potokah-dodatkovovo-vydilyayut-shhe-35-mln-grn-na-shho-pidut-koshty.html>

На модульне містечко для ВПО у Потоках додатково виділяють ще 3,5 млн грн: на що підуть кошти

Сьогодні, 2 вересня, бюджетна комісія Кременчуцької міської ради погодила додаткове виділення 3 млн 534 тис. 20 грн на потреби модульного містечка для внутрішньо переміщених осіб у селі Потоки.

Найбільше – 2,5 млн грн – передбачили на придбання дизельного генератора потужністю 300 кВт. Він має забезпечити резервне електроживлення містечка.

Ще 137,5 тис. грн виділяють КП «Кременчукводоканал» на відновлення трубчастих колодязів. У містечку облаштовують дві свердловини: одна матиме ручну колонку, інша – ручну колонку та насос. Це потрібно, щоб мешканці мали доступ до води у разі перебоїв з електропостачанням.

Також 896 520 грн передбачили на придбання модульного побутового приміщення, його перевезення та монтаж.

Як пояснила перша заступниця директора Департаменту ЖКГ Катерина Бутенко, у приміщенні встановлять пральні й сушильні машини.

«Будиночки маленькі, і додаткова техніка там просто не стає. Тому вирішили в окремому будиночку облаштувати таке приміщення», – пояснила Бутенко.

Під час розгляду питання голова бюджетної комісії Олександр Плескун поцікавився загальною вартістю містечка, адже кошти на нього виділяють окремо на різні потреби.

«У нас якийсь загальний проєкт є цього об'єкта чи немає? Чи ви кожен раз додаєте?» – запитав Плескун.

У мерії пояснили, що додатково кошти виділяють на окремі роботи, комунікації та обладнання.

Підготувати інформацію про загальну вартість проєкту мають на наступне засідання.

Раніше йшлося про 14 млн грн на облаштування містечка для вимушених переселенців у Потоках.

Нагадаємо, модульне містечко у Потоках складається з 50 модульних будинків. Кожен із них розрахований на одну-дві людини.

03.09.2026

Суспільне Харків

***<https://suspilne.media/kharkiv/1393668-zitlo-kupue-gromada-a-zivut-bezoplatno-pereselenci-ak-pracue-eksperimentalnij-proekt-uradu-na-harkivsini/>
Житло купує громада, а живуть безоплатно переселенці: як працює експериментальний проєкт уряду на Харківщині Важливо***

Громади у Харківській області почали забезпечувати переселенців житлом у рамках експериментального проєкту уряду: громада купує житло у сільській місцевості, а переселенець може безплатно проживати там до трьох років, оплачуючи комунальні послуги і з можливістю продовжити термін проживання, при цьому житло лишається майном громади.

Як Близнюківська та Старовірівська громада працюють з цим проєктом, які труднощі виникають та чи великий попит на житло у сільській місцевості, – представники громад розповіли Українському Радіо Харкова.

Чи були якісь місцеві проєкти із забезпечення ВПО житлом ще до постанови?

Зараз така величезна міграція населення. Для таких громад, як Близнюківська, це дуже вигідна ситуація з поповненням кадрів. Коли ми почали людей запрошувати до себе на роботу з бронюванням, з усім, то перше питання – де їх поселяти. Тому в селищній раді ми відпрацювали програму, розробили з забезпеченням житлом вимушено переміщених осіб. У нас програма ця йшла за наші кошти, індивідуально за кошти громади.

Потім ми зробили проєкт і вже в нас йде реконструкція 12-квартирного будинку під ВПО. Тобто це колись радянський гуртожиток, був у дуже в занедбаному стані. Ми вже перші кошти отримали, дякуючи державі. І паралельно ми розробляємо містечко для вимушено переміщених осіб через міжнародні гранти: вже понад 20 будинків – на території Вінницької громади, а ми розробляємо план.

Як ця постанова змінить роботу громади?

Нам як в подарунок долі ця постанова. Чим вона класна? По-перше, вимушено переміщена особа сама може вибрати і сама й вибирає житло з того, що на ринку продажі або серед людей. Вимушено переміщена особа приходить, домовляється з господарем, говорить: «О, я би в такому будинку жив». Йде з господарем до селищної ради, до нас, ми перевіряємо наявність всіх необхідних документів, чи підходить ця будівля саме до цієї програми по вартості, по місцю знаходження.

Держава допомагає: сума в розмірі до 500 тисяч. Будинок може бути і дорожчий, але це вже доповнюється коштами місцевої громади. Якщо ми будинки купуємо до 630 тисяч громади, ми так вийшли в бюджеті, заклали в програмі, то тут уявіть собі, 500 тисяч дає нам держава, і цей будинок вже влаштовує вимушено переміщену особу.

Скільки будинків нині вже є на території громади, які готові продати?

На сьогоднішній день ми відібрали сім будиночків, які відповідають за всіма критеріями. Ми їх вже подали на те, щоб були профінансовані до кінця року по цій програмі. На перших етапах це дещо затягується, об'єктивно, але вже коли сформовані пакети документів по кожному будинку і вони проходять перевірку, то тут вже, я думаю, ми очікуємо, що до кінця року ми забезпечимо людей будинками.

Скільки охочих серед переселенців у громаді скористатися програмою?

У нас понад 50 родин [чекають на таке житло]. У нас вже 19 сіл, які розташовані ближче до кордону з Донецькою областю, в зоні можливих бойових дій, більшість громади не в зоні бойових дій. Кількість самих переселенців дуже «плаває». Від 3800 до 6000.

Чи потребує постанова доопрацювання, наприклад, щоб у ВПО була можливість згодом викупити це житло?

Обов'язково. Нерухомість і комунальне майно – це важливо, але не для пафосу скажу: кількість людей для громади важливіша, бо людина – це фінансова стабільність громади: вона тут їсть, вона працює, створює продукти,

використовує, отримує послуги, це круговорот фінансів, і в бюджеті, і в селищі є сенс залишатися і працювати.

Як громада почала працювати з проектом та які виклики є?

Ми оперативно створили робочу групу для пошуку такого житла, хотіли б його обстежувати. Ми вже 18 червня створили комісію по виїзду. Які виклики? Перш за все, це відсутність житла такого, яке ми могли б купити для внутрішніх переміщених осіб, адже це має бути житло, куди людина має одразу заїхати і жити. Тобто, щоб там були мінімальні умови, які будуть створені для проживання такої сім'ї.

Чи підтримуєте ви якимось продавців, які хотіли б громаді продати житло?

Люди звертаються, але вони наразі приводять в порядок свою документацію. Там же повинен бути кадастровий номер. І взагалі в сільській місцевості дуже складно з умовами проживання в таких будинках. Є потреба людей, які хотіли б заселитися в таке житло. Ми всіх взяли на облік. Наразі співпрацюємо, ми б дуже хотіли заселити родини, які приїжджають з Краматорська, із Слов'янська, із Куп'янська.

Потенційним продавцям житла ми надаємо консультацію, допомагаємо, як швидше оформити документи, щоб можна було оформити таке житло.

Хто вже звертався до громади, щоб продати або отримати таке житло?

Станом на початок вересня звернулися два продавці, два переселенці, але ми точно знаємо, що їх більше, і ми знаємо, де шукати. Ми знаємо всіх цих людей, які будуть потребувати такого житла.

На сьогоднішній день в нас зареєстровано майже шість тисяч внутрішньо переміщених осіб. З них – п'ять сімей потребують. Дві родини вже звернулися офіційно, три – це потенційні клієнти, які точно звернуться. Насамперед, це будуть, звісно, сім'ї з дітьми, багатодітні сім'ї, особи з інвалідністю чи особи похилого віку. Але якщо житла вистачатиме на всіх, то інші теж матимуть право.

04.09.2026

Суспільне Харків

<https://suspilne.media/kharkiv/1395438-u-harkivskij-oblasti-planuut-zrobiti-majze-90-kvartir-dla-pereselenciv/>

У Харківській області планують зробити майже 90 квартир для переселенців Важливо

У Харківській області у 2026 році планують розпочати проєкт з реконструкції будівлі, в рамках якої з'явиться майже 90 квартир для ВПО.

Про це під час спілкування з журналістами 4 вересня повідомив керівник ОВА Олег Синегубов.

«Зараз ми будемо починати реалізовувати великий інфраструктурний проєкт, дещо експериментальний, в заміській громаді щодо конструкції цієї цілої будівлі під квартири. Там має з'явитися майже 90 квартир для внутрішньо переміщених осіб. І це, звичайно, вклад – це буде субвенція від Мінсоцу. Я дуже сподіваюся, розпочнемо цього року, завершимо вже наступного року», – сказав керівник ОВА.

За його словами, люди отримають ці квартири у тимчасове проживання.

«Це буде не власність, це буде тимчасове проживання, поки люди не отримають сертифікати по «Відновленню» або ситуація не зміниться якось на краще. Ну, і друге питання звичайно ми підіймаємо, воно пов'язане дуже сильно з коштами. Ми розуміємо, що коштів у державі дуже обмежена кількість, і, звичайно, пріоритет – це військові, це абсолютно правильно», – говорить Олег Синегубов.

05.09.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/vid-tot-do-zakordonu-zakladi-osviti-girskoyi-ghromadi-orghanizovali-onlain-navchannia-dlia-452-ditie/>

Від TOT до закордону: заклади освіти Гірської громади організували онлайн-навчання для 452 дітей

У Гірській міській територіальній громаді у 2026/2027 навчальному році освітній процес організовано у 3 закладах загальної середньої освіти – Гірському ліцеї та Золотівських ліцеях №5 і №16.

Про це повідомили у Луганській обласній державній адміністрації.

Там функціонують 32 класи, у яких навчаються 452 здобувачі освіти. Із загальної кількості учнів 65 перебувають на тимчасово окупованих територіях України, а 87 – за кордоном.

«Організація освітнього процесу передбачає постійну дистанційну взаємодію учнів, батьків та педагогічних працівників, контроль участі здобувачів освіти в навчанні, забезпечення доступу до навчальних матеріалів та освітніх ресурсів», – зауважили в ОДА.

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

02.09.2026

Чернігівська обласна державна адміністрація

<https://cg.gov.ua/index.php?id=552205&tp=page>

Втілені проєкти та подальша підтримка: Чернігівщину з робочим візитом відвідали Посол Австрії та команда УВКБ ООН

1 вересня Чернігівщину відвідали Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Австрія в Україні Роберт Мюллер та Представниця УВКБ ООН в Україні Бернадетт Кастель-Голлінгсворт. Ознайомилися з результатами реалізації низки проєктів, зокрема оглянули будинки, з відновленням яких допомогло УВКБ ООН. Із начальником ОВА В'ячеславом Чаусом делегати обговорили нагальні потреби.

«Чернігівщина сьогодні – це про постійні обстріли, руйнування і вбивства. Але водночас – це і про стійкість наших людей та готовність протистояти ворогу», – наголосив В'ячеслав Чаус, розповідаючи про умови, в яких живуть жителі області.

Так, найбільша кількість пошкоджених об'єктів – це житло: 14 800 із майже 19,5 тисячі. І хоча половину будинків відновлено, ворог постійно додає нових руйнувань. Потерпають об'єкти критичної інфраструктури, соціальної сфери, бізнес, який, попри всі виклики, все ж таки не залишає регіон.

«Для нас дуже важливо створити безпечні умови для людей, наскільки це можливо. Постійно працюємо над забезпеченням як фізичної, так і психологічної реабілітації, створенням просторів для ветеранів, центрів життєстійкості. Тут відчуваємо постійну, послідовну й потужну підтримку УВКБ ООН. Щиро дякуємо, адже це допомагає нам вистояти», – зазначив начальник ОВА.

Під егідою УВКБ ООН в області забезпечується робота зі встановлення модульних будинків, надання будівельних матеріалів, непродуктивних наборів, а також генераторів для безперебійної роботи об'єктів критичної і соціальної інфраструктури. Значна увага – потребам ВПО: ремонт житла, екстрена гуманітарна допомога, фінансова підтримка, юридичні консультації тощо. Також жителям області надавалася грошова допомога на придбання твердого пального побутового палива.

«Дійсно, останні тижні – це постійні тривоги, минулу ніч я провела в метро. Втім наша присутність – це приклад того, як спільними зусиллями працюємо заради людей», – сказала Бернадетт Кастель-Голлінгсворт.

В'ячеслав Чаус подякував за допомогу Чернігівщині австрійським партнерам. Особливо у сфері медицини, аграрному секторі та напрямі енергетичної стійкості.

Пан Роберт Мюллер запевнив, що Австрія й надалі буде поруч, підтримуючи Україну як через урядові, так і неурядові організації. Він наголосив, що важливо доносити до європейців історії наших людей,

демонструючи таким чином жорстокі реалії війни і спонукаючи до подальшої підтримки.

31.08.2026

БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

<https://rokada.org.ua/gidne-prozhyvannya-ta-pravovyj-zahyst-rokada-vtilyuye-novuj-projekt-u-dnipropetrovskij-i-zaporizkij-oblastyah/>

Гідне проживання та правовий захист: «Рокада» втілює новий проєкт у Дніпропетровській і Запорізькій областях

Проєкт, що сфокусований на підтримку внутрішньо переміщених українців і громад, які постраждали від наслідків воєнних дій, втілює «Рокада» у Дніпропетровській і Запорізькій областях. Команди фонду працюватимуть над поліпшенням умов проживання у прихистках і наданням правової допомоги людям і громадам.

«Дніпропетровська та Запорізька області продовжують приймати людей, які через війну були змушені залишити свої домівки. Часто разом із переміщенням виникає цілий комплекс проблем: від юридичних питань до необхідності облаштовувати життя на новому місці. Для нас важливо, щоб допомога не обмежувалася вирішенням однієї нагальної потреби, а приводила до реальних і довготривалих змін для людей», – зазначає координаторка проєкту Яна Ширшова.

Загалом від початку повномасштабного вторгнення Дніпропетровщина і Запоріжжя прихистили близько 700 тисяч внутрішньо переміщених українців. Із них орієнтовно 10% оселилися у місцях тимчасового перебування.

«Значна частина внутрішньо переміщених, які живуть у прихистках, – це маломобільні люди, люди старшого віку й ті, хто потребує додаткової підтримки. Саме тому в проєкті з-поміж іншого ми акцентуємо увагу на інклюзивності й доступності, аби кожен, незалежно від стану здоров'я чи віку, міг почуватися в безпеці й гідно проживати у місцях тимчасового перебування», – додає координаторка проєкту Яна Ширшова.

ПРОЄКТ ПЕРЕДБАЧАЄ:

Поліпшення умов проживання:

- технічна оцінка місць тимчасового проживання;
- ремонтні роботи;
- впровадження інклюзивності та доступності.

Доступ до правової допомоги:

- індивідуальні консультації;
- правова допомога у вирішенні житлових, соціальних питань і питань із документами;
- інформаційні сесії та правопросвітницькі заходи.

Інституційна

підтримка:

- тренінги для адміністрацій прихистків і локальних партнерів;
- підтримка управлінських процесів і дотримання стандартів діяльності прихистків.

Проект «Гідне проживання та правовий захист внутрішньо переміщених і постраждалих від війни осіб у Дніпропетровській та Запорізькій областях» реалізується благодійним фондом «Рокада» у співпраці з Норвезькою радою у справах біженців (NRC) за фінансування Норвегії.

02.09.2026

БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

<https://rokada.org.ua/rokada-dopomagaye-pilotnym-gromadam-proyektu-youa-navchatysya-formuvaty-marshruty-servisiv-dlya-povernennya-i-reintegraciyi-ukrayincziv/>

«Рокада» допомагає пілотним громадам проекту YOUA навчатися формувати маршрути сервісів для повернення і реінтеграції українців

Коли людина планує повернутися в Україну, їй потрібно чітко розуміти: де шукати житло і роботу, як влаштувати дитину до школи чи садочка та якими послугами можна скористатися. Замість хаотичного пошуку відповідей у різних установах, у громаді має бути прокладений зрозумілий маршрут: куди звернутися спочатку і хто допоможе зорієнтуватися далі. Адже громади мають бачити у поверненні громадян не лише соціальне навантаження, а насамперед свій стратегічний людський та економічний потенціал.

Щоб побудувати таку систему, упродовж трьох днів «Рокада» у партнерстві з громадською організацією «Форум розвитку громадянського суспільства» об'єднала представників дев'яти пілотних громад на сертифікаційний тренінг для тренерів.

Навчання відбулося в межах проекту «Зміцнення стійкості громад для повернення та реінтеграції» як складової проекту «YOUA – Формуємо нові шляхи, будуємо майбутнє України», що впроваджується за дорученням Уряду Німеччини та імплементується GIZ Ukraine.

Унікальність підходу: тандемна модель

Унікальність тренінгу полягала у форматі участі. 9 пілотних громад – Барська, Ладизинська, Тульчинська (Вінниччина), Сарненська, Дубенська, Здолбунівська (Рівненщина), а також Дрогобицька, Бориславська та Новороздільська (Львівщина) – делегували фахівців за тандемною моделлю. Від кожного муніципалітету навчалися двоє. Загалом захід об'єднав 18 спеціалістів.

«Ми свідомо обрали таку модель, адже ефективна реінтеграція неможлива лише зусиллями кабінетних службовців чи виключно волонтерів, – пояснює керівниця проекту Алла Красовська. – Мета тренінгу полягає у підготовці сертифікованих лідерів змін, які повернуться у свої громади й каскадно передадуть ці знання колегам. Ми будуємо системний міст між тими

українцями, які перебувають за кордоном, і громадою, яка готова їх фахово прийняти».

Занурення у реальність: симуляція першого дня

Навчання розпочалося одразу з вправи-моделювання «Дзвінок, що застав зненацька». Без готового сценарію та підготовки учасники мали прийняти звернення людини, яка планує повернутися з-за кордону. Фахівці на практиці визначали, що потрібно запитати в людини, яку інформацію надати та як діяти далі. Ця симуляція одразу оголила десятки практичних бар'єрів: від розриву в комунікації між відомствами до нестачі чітких алгоритмів дій під час першого контакту.

Отриманий перелік викликів став робочим порядком денним для наступних днів інтенсиву. Учасники опановували 4-компонентну модель збереження людського капіталу Світового банку, аналізували нормативно-правову базу, цифровий функціонал платформи «Додому» та навчалися розраховувати економічний внесок поверненців і внутрішньо переміщених українців у бюджет громади.

«Ми отримали багато корисної інформації, яку зможемо використовувати у своїй роботі. Для нас важливо розуміти, як працювати з людьми, котрі повертаються, які в них потреби, та що громада може їм запропонувати», – пояснює очільниця громадської організації «Інститут розвитку Брацлавщини» Тульчинської громади Наталія Гнатенко.

Інструменти, що змінюють підхід

Протягом другого дня тренінгу команди громад напрацьовували конкретні практичні рішення. Серед них: паспорт можливостей громади – інструмент, що систематизує всі конкурентні переваги території (від вільних вакансій та грантів для бізнесу до наявності місць у дитсадках), методика розрахунку економічного внеску – чіткий математичний інструментарій, який демонструє, скільки бюджет громади отримує від створення одного робочого місця реінтегрованим жителем, а також модель «єдиного вікна» і кейс-менеджмент – алгоритми міжвідомчої взаємодії для супроводу складних життєвих випадків.

«Реінтеграція означає конкретну економіку та соціальну згуртованість, – наголошує головний тренер, керівник громадської організації «Форум розвитку громадянського суспільства» Олексій Коваленко. – Коли громада вміє вирахувати економічний потенціал людини, яка повертається, і презентувати свої переваги через «Паспорт можливостей», – вона стає конкурентоспроможною у боротьбі за людський капітал».

Трансформація на практиці: від хаосу до сертифікації

Фінальний день тренінгу став перевіркою здобутих навичок. Учасники знову проходили симуляційну вправу зі зверненням, проте цього разу спиралися на розроблені скрипти комунікації та сформовані «Паспорти можливостей».

«Різниця була відчутною, адже тепер фахівці продемонстрували чітку послідовність дій та персоналізований сервіс», – акцентує Алла Красовська.

«Дуже багато речей, про які ми говорили тут, хочеться впровадити у своїй громаді. Тепер є розуміння, на що потрібно звернути увагу і як цю роботу можна організувати», – ділиться Наталія Царук, головна спеціалістка відділу економічного розвитку, фінансового контролю та внутрішнього аудиту Сарненської міської ради.

Що далі?

Усі 18 фахівців тепер застосовуватимуть напрацьовані алгоритми на практиці й передаватимуть знання колегам в органах місцевого самоврядування та неурядових організаціях.

«Знання, які ми отримали під час тренінгу, будемо передавати далі своїм колегам. Важливо, щоб у громаді не одна людина розуміла, як працювати з питаннями реінтеграції, а щоб до цього процесу були залучені різні фахівці», – підсумовує Миріна Ройко, начальниця відділу забезпечення надання адміністративних послуг Здолбунівської міської ради.

04.09.2026

БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

<https://rokada.org.ua/try-gromady-na-vinnychchyni-napraczyuvaly-soczialni-innovacziyi-dlya-povernennya-i-reintegracziyi-ukrayincziv/>

Три громади на Вінниччині напрацювали соціальні інновації для повернення і реінтеграції українців

Представники органів місцевого самоврядування, соціальної сфери, освіти, медицини, служби зайнятості, громадських і благодійних організацій, бізнесу, а також внутрішньо переміщені, ветерани й активні жителі Барської, Тульчинської та Ладизинської громад Вінниччини об'єдналися, щоб разом знайти рішення для розвитку своїх громад, які сприятимуть поверненню та реінтеграції українців.

Робота з громадами над пошуком і розробкою соціальних інновацій відбувалася в межах проєкту «Зміцнення стійкості громад для повернення та реінтеграції», що реалізується благодійним фондом «Рокада» в межах проєкту «YOUA – Формуємо нові шляхи, будуємо майбутнє України» і впроваджується за дорученням Уряду Німеччини та імплементується GIZ Ukraine.

Супроводжувала кожну у цьому процесі команда фахівців «Рокади». Спершу відбулося дослідження запитів, далі діалогові зустрічі, менторська підтримка і напрацювання ідей. Фінальне рішення визначали за результатами двох оцінювань: голосування жителів громад та експертів, кожне з яких мало однакову вагу – 50%.

Загалом підготували 15 різних проєктних концепцій – по 5 у кожній громаді. Напрями різні: від психологічної підтримки та дитячих просторів до цифрових довідників та інфраструктурних рішень.

«Діалогові зустрічі мали кілька хвиль. Під час першої аналізували проблеми й через ідеї шукали їхнє вирішення, – коментує менеджерка проєкту

Алла Красовська. – Між зустрічами команди доопрацьовували концепції: визначали цільові групи, очікувані результати, необхідні ресурси та можливих партнерів. Далі – презентували напрацювання. За результатами обговорення, кожна громада обрала одну соціальну інновацію для подальшої реалізації».

Доступ до послуг за будь-яких умов: вибір Барської громади

У Барській громаді учасники визначили сильні сторони: професійну освіту, креативну економіку, туристичний маршрут Camino Podolico, традицію локальної кераміки, історію Бони Сфорци та активних жителів. Головним викликом назвали ризик втрати доступу до адміністративних і соціальних послуг.

«Під час відключень електроенергії або інших складних ситуацій ЦНАПам важче підтримувати звичний темп роботи. Для будь-якого жителя громади, а особливо для людини, яка відновлює своє життя після повернення чи переїзду, це створює додаткові бар'єри в отриманні послуг», – пояснює Ірина Походзей, начальниця відділу економіки, інвестицій та регуляторної діяльності Барської міської ради.

Аби вирішити проблему, громада проголосувала за проєкт сервісу без бар'єрів. Ця соціальна ініціатива передбачає забезпечення енергетичної автономності ЦНАПу та створення зрозумілої навігації послугами. Це дозволить людям отримувати необхідні консультації та документи без затримок і зайвого стресу навіть під час блек-аутів.

Тульчинська громада: простір для взаємодії та інтеграції

У Тульчинській громаді однією з точок опори стала сильна локальна ідентичність. Учасники згадували палац Потоцьких, історію створення «Щедрика», культурні традиції, природні ресурси й активне громадське життя.

Обговорення показало, що для повернення та реінтеграції людей важлива не лише доступність послуг, – людині також потрібне середовище, у якому вона може познайомитися з іншими, знайти підтримку, запропонувати власні ідеї та відчувати себе частиною спільноти.

Тож громада обрала соціальну інновацію «Точка сили: простір активної інтеграції». Проєкт передбачає створення відкритого безбар'єрного громадського простору з вуличними тренажерами, який поєднає фізичну активність, реабілітацію, неформальне спілкування та спільні інтеграційні заходи для містян.

Ладизинська громада: показати можливості та допомогти зорієнтуватися

У Ладизинській громаді учасники зосередилися на тому, як краще розповідати про локальні можливості, послуги та ресурси. Часто інформація про них розміщена на різних платформах або залишається маловідомою навіть для місцевих жителів.

Водночас навіть наявні дані розрізнені, застарілі й малоінформативні і точно не дають відповіді на питання, чому для життя, роботи чи інвестицій варто обрати саме Ладизин.

Відповіддю на цей виклик стала «Цифрова візитівка громади» – створення комплексу сучасних промоційних продуктів: серії з трьох відеороликів, детального інвестиційного паспорта українською й англійською мовами та універсальної презентації. Важливо, що це не одноразова ініціатива – у громаді підготують власну локальну медіакоманду та запровадять регламент, щоб усі матеріали залишалися актуальними й систематично оновлювалися в майбутньому.

Від ідей – до втілення

Попри те, що Барська, Тульчинська та Ладизинська громади обрали різні напрями, усі три рішення мають спільну мету – створити середовище, у якому людина зможе повернутися, адаптуватися та відчувати себе частиною громади.

«Людей об'єднала любов до своєї громади та ідея змін, аби у кожній хотілося жити, працювати, будувати сім'ї і, відповідно, повертатися. Особливо цінно, що напрацьовані рішення не відірвані від реальності – вони виростили з того, що тут уже є і що людям справді потрібно», – коментують фасилітаторки діалогових зустрічей Олена Солоїд та Мирослава Жиліна.

Наступний крок – утілення соціальних інновацій. Громади переходять від напрацьованих концепцій до їх реалізації, а «Рокада» й надалі супроводжуватиме цей процес та надаватиме інституційну підтримку.

Проект YOUNA надає виключно технічну допомогу та не впливає на особисті рішення людей щодо повернення в Україну. Участь у заходах і користування сервісами можливі виключно на добровільній основі для осіб, які розглядають можливість повернення, уже ухвалили таке рішення або перебувають у процесі реінтеграції після повернення в Україну.

05.08.2026

Благодійний фонд «ЯМаріуполь»

https://mhelp.org.ua/novini_ta_istorii/news/rozpochaly-seriyu-dialohovykh-zustrichey-z-hromadoyu

Розпочали серію діалогових зустрічей з громадою

Розпочали серію діалогових зустрічей з громадою, щоб разом визначити пріоритети Маріуполя на наступні 2 роки. Це можливість прозвітувати про те, що вже зробила наша команда, обговорити результати та разом сформувані плани на наступні два роки.

Для нас важливо не лише розповісти про зроблене, а й почути думку громади на чому саме нам потрібно зосередити увагу надалі. Обговорюватимемо 5 ключових напрямів:

- Всебічна підтримка маріупольців через мережу «ЯМаріуполь»
- Підтримка військових, ветеранів та їхніх родин, забезпечення потреб оборони
- Тимчасове, соціальне та доступне житло, муніципальна іпотека

- Визнання трагедії Маріуполя, відповідальність Росії та компенсації
- Представлення інтересів маріупольців на державному та міжнародному рівнях

Невдовзі такі діалогові зустрічі відбудуться у всіх центрах «ЯМаріуполь» по всій країні. Також за запитом маріупольців розглядаємо можливість організувати онлайн-формат, щоб якомога більше маріупольців могли долучитися до обговорення.

Маємо спільно визначити, якою наша громада буде завтра. Тому важливий голос кожного.

03.09.2026

БФ «Право на захист»

<https://r2p.org.ua/page/do-chat-botu-yurydychnyi-poradnyk-dlia-vpo-dodano-novy-pidrozdil-zhytlo-v-selakh-dlia-vpo>

До чат-боту «Юридичний поради́ник для ВПО» додано новий підрозділ «Житло в селах для ВПО»

Забезпечення житлом залишається одним із найактуальніших питань для внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Уряд запустив експериментальний проєкт, який дозволить ВПО отримати житло в сільській місцевості. Він діятиме протягом двох років і має допомогти людям не лише знайти новий дім, а й легше інтегруватися в громади за новим місцем проживання.

Щоб допомогти розібратися з новими правилами, юридична команда БФ «Право на захист» за підтримки UNHCR Ukraine – Агентства ООН у справах біженців в Україні доповнила чат-бот «Юридичний поради́ник для ВПО» новим інформаційним розділом та зручним Експрес-тестом.

Функціонал вже працює – і ним скористалися 2 800 разів!

Нові можливості чат-бота

У чат-боті з'явилися:

- новий розділ «Житло в сільській місцевості для ВПО», де можна дізнатися, куди звертатися, які документи потрібні, який алгоритм дій і які підстави для відмови;
- унікальний експрес-тест, який допоможе лише за 1 хвилину перевірити, чи маєте ви право на безоплатне користування житлом у сільській місцевості за програмою «Будиночки в селі».

Чат-бот допоможе визначити:

- чи відповідає ваша ситуація умовам програми;
- чи маєте ви право на першочергове отримання житла;
- які кроки потрібно зробити, щоб отримати житловий будинок у безоплатне користування.

Як пройти Експрес-тест?

1. Зайдіть в чат-бот «Юридичний порадник для ВПО» у зручному для вас месенджері:

- Telegram: https://t.me/IDP_advisor_bot
- Viber: https://chats.viber.com/idp_legal_advisor_bot
- Facebook (Messenger): <https://pipe.bot/facebook/11877>

2. Оберіть в такій послідовності: «Основні питання» → «Майно / Компенсація» → «Житло в сільській місцевості для ВПО» → «Експрес-тест». 3. Надайте відповіді на запитання чат-бота, виконуючи його підказки. 4. Чат-бот повідомить про можливість або неможливість участі в програмі.

5. Якщо після самостійного ознайомлення з інформацією, запропонованою ботом, у вас залишилися питання – тисніть кнопку «Зв'язок з юристом» і поставте їх фахівцям, які на зв'язку у будні, з 8:00 до 21:00.

Важливо! Експрес-тест має виключно інформаційний характер і не є юридичною консультацією. Остаточне рішення щодо придбання житлових будинків та їх подальшої передачі в безоплатне користування ВПО ухвалюють виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, військові адміністрації населених пунктів (у разі їх утворення), які формують фонди житла для тимчасового проживання.

01.09.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/doroga-do-bezpeky-iz-chym-stykayutsya-evakuirovani-z-pryfrontu-ta-yaku-dopomogu-otrymuyut-u-zaporizhzhii/>

Дорога до безпеки: із чим стикаються евакуйовані з прифронту та яку допомогу отримують у Запоріжжі?

Пік евакуації наразі переживає Донеччина. Водночас через безперервні ворожі обстріли системний порятунок цивільних ані на мить не зупиняється й на прифронтових територіях Дніпропетровщини і Запорізької області.

Через що сьогодні проходять люди, вириваючись із небезпеки, та якої підтримки потребують – розповіла юристка запорізької команди Благодійного фонду «Схід SOS» Аліна Білен в етері «Суспільне Студія».

Наша команда спільно з партнерами допомагає рятувати людей із небезпеки, фахівці й фахівчині щодня зустрічають у середньому до 30 евакуйованих у транзитному центрі. Туди прибувають жителі Комишуваської, Біленьківської, Новомиколаївської, Оріхівської, Кушугумської та інших прифронтових громад Запорізької області, де безпекова ситуація погіршується.

Після евакуації люди потребують допомоги із подальшим розселенням, психосоціальної підтримки, відновлення документів.

Юридичну допомогу надано у межах проєкту «Захист та необхідна психосоціальна підтримка постраждалого внаслідок війни населення

прифронтових регіонів України» (2026–2027) за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.

02.09.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/ponad-3-tysyachi-poslug-dlya-evakujuvanyh-yaku-pidtrymku-nadaye-bf-shid-sos-u-vinnyczi/>

Понад 3 тисячі послуг для евакуйованих: яку підтримку надає БФ «Схід SOS» у Вінниці

Зустріч людей після евакуації, допомога в облаштуванні на новому місці та моніторингові візити після розселення – важлива частина роботи команди Благодійного фонду «Схід SOS».

Евакуація – це можливість врятувати життя й опинитися в безпеці. Після прибуття на нове місце важливо мати поруч людей, які допоможуть адаптуватися, облаштуватися та отримати необхідні послуги.

Саме тому підтримка команди БФ «Схід SOS» не завершується з евакуацією. Регіональні команди зустрічають людей після приїзду, допомагають зробити перші кроки на новому місці, за потреби надають юридичну, соціальну та психологічну допомогу.

Упродовж шести місяців команда фонду у Вінниці залишалася поруч із людьми на різних етапах цього шляху – від зустрічі під час евакуації до адаптації та відновлення вже в безпечному місці. За цей час команда надала 3 370 послуг для 1 301 людини та провела 195 групових заходів.

Підтримка була доступна не лише в безпечному просторі «Затишно спресе» від БФ «Схід SOS» у Вінниці, а й у громадах області: 47 виїзних заходів охопили 16 громад, щоб необхідні послуги стали ближчими до людей.

Діяльність команди БФ «Схід SOS» у Вінниці здійснювалася за фінансової підтримки Програми солідарності з Україною Fondation de France.

04.09.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/evakuacziya-bez-strahu-pered-nevidomisty-u-yak-bf-shid-sos-informuye-lyudej-u-pryfronti/>

Евакуація без страху перед невідомістю: як БФ «Схід SOS» інформує людей у прифронті

Для людей, які роками живуть у прифронті, рішення про виїзд часто пов'язане не лише з безпекою, а й і з безліччю практичних питань і переживань: що буде з домом, майном, домашніми тваринами, чи вдасться знайти житло та на яку підтримку можна розраховувати на новому місці. Саме тому команда Благодійного фонду «Схід SOS» завчасно спілкується з

мешканцями громад, де безпекова ситуація погіршується, пояснює можливості евакуації та разом з ними планує подальші кроки.

Ми інформуємо людей старшого віку, з інвалідністю, родини з дітьми, складаємо індивідуальний план евакуації, враховуючи обставини. У липні та серпні 2026 року в Донецькій, Дніпропетровській і Запорізькій областях команда проінформувала 925 осіб.

Вчасна евакуація за підтримки нашої команди – це можливість покинути небезпеку без поспіху, зібрати найнеобхідніше, забрати домашніх улюбленців, розв'язати питання з перевезенням домашнього господарства й подальшим розселенням.

Загалом БФ «Схід SOS» проінформував вже понад 4 000 осіб, частина з яких евакуювалася з нашою командою у безпечніші регіони.

Від травня 2026 року інформування здійснюється в межах проєкту «MESH: Багатогалузева надзвичайна допомога громадам із високим рівнем ризику» від БФ «Схід SOS» за координації БФ «Право на захист» та за підтримки Гуманітарного фонду для України (ГФУ/UHF).

Від липня 2026 року проєкт реалізується також за фінансової підтримки Норвегії. Відповідальність за зміст цієї публікації несе виключно БФ «Схід SOS» і він жодним чином не відображає позицію уряду Норвегії.